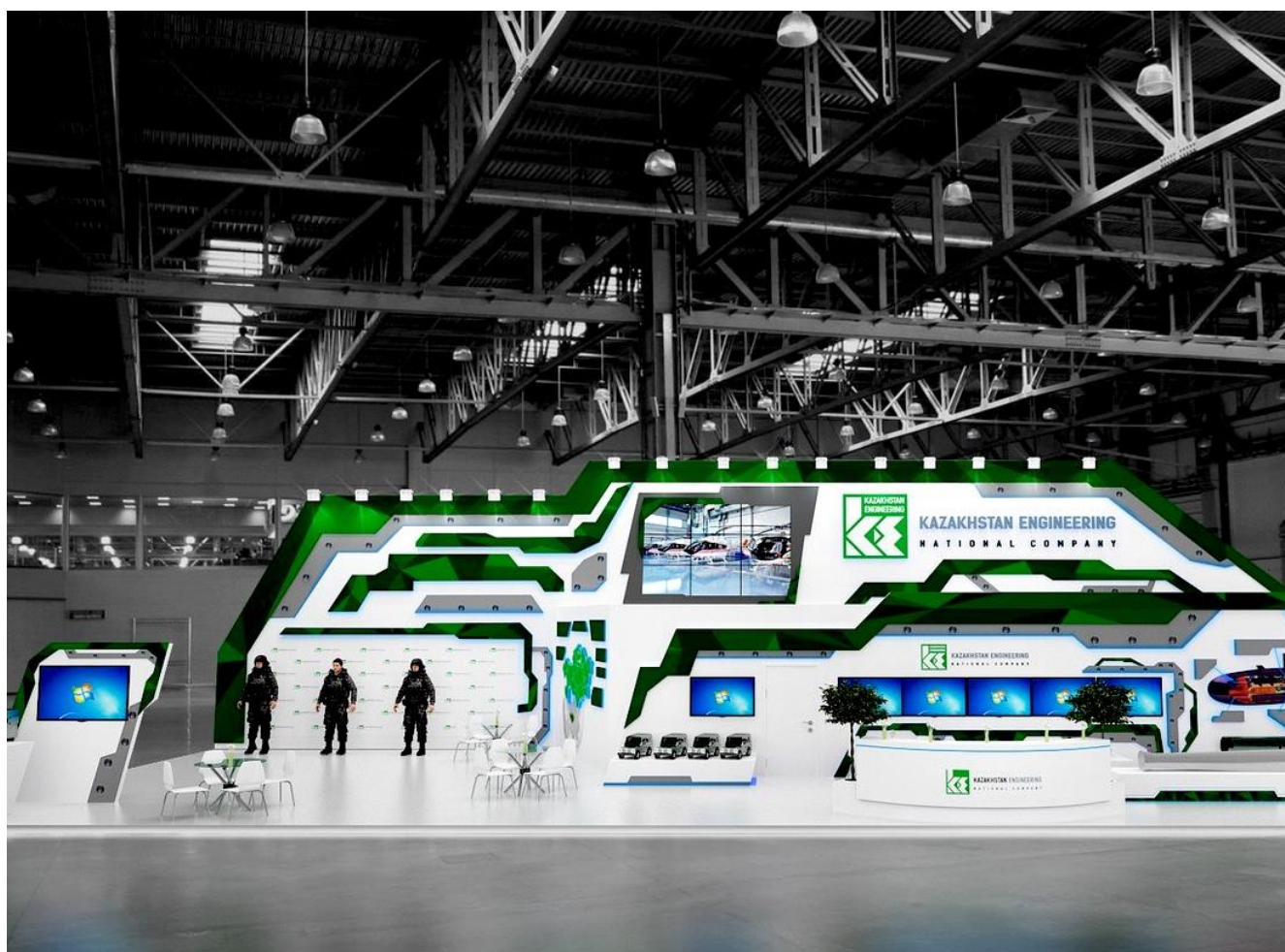

«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ»
ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ»
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫНЫҢ
2022 ЖЫЛҒЫ
ЖЫЛДЫҚ ЕСЕБІ

Құрметті оқырман!

Сіздің назарыңызға өткен 2022 жылдың қорытындысы бойынша біздің қызметіміздің нәтижелері туралы жылдық есеп ұсынылады.

Есепте Қазақстанның Ұлттық қорғаныс-өнеркәсіп холдингінің барлық ұжымы еңбегінің мақсаттары мен жемістері, сондай-ақ мына салалар бойынша сипаттама көрсетілген: қаржы-шаруашылық қызметі, Корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару, орнықты даму саласындағы басқару, персоналды басқару.

Оқудан ләззат алыңыз!

Мазмұны

❖ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ	5
❖ БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ.....	8
❖ ЖЫЛДЫҚ ЕСЕПТІ ЖАСАУ ҚАҒИДАЛАРЫ	12
1. ҚЫСҚАША БІЗ ЖАЙЛЫ.....	13
❖ КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ.....	13
❖ БИЗНЕС-МОДЕЛЬ ЖӘНЕ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ	14
♦ «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ активтерінің құрылымы 15 (31.12.2022 ж. жағдай бойынша)	15
2. ҚЫЗМЕТКЕ ШОЛУ	21
❖ САЛАҒА ШОЛУ	21
♦ Машина жасаудағы өндіріс көлемінің динамикасы	21
♦ Машина жасау өнімдерінің экспорты және импорты.....	22
❖ ЕСЕПТІ КЕЗЕҢДЕГІ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАР	24
♦ Жалпы корпоративтік оқиғалар	24
♦ Еншілес және тәуелді ұйымдардың қызметі	25
♦ Халықаралық ынтымақтастық және көрме-маркетингтік қызмет	27
❖ ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР	31
♦ Компания және еншілес ұйымдар қызметінің операциялық және қаржылық көрсеткіштері.....	31
❖ АКТИВТЕРДІ БАСҚАРУ	34
❖ КОМПАНИЯНЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ	35
3. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ	36
❖ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ МЕН ҚҰРЫЛЫМЫ.....	36
❖ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ	38
❖ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ.....	39
♦ Компанияның Директорлар кеңесінің құрамы	40
♦ Директорлар кеңесінің қызметі.....	48
♦ Директорлар кеңесінің комитеттері.....	48
♦ Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысы	50
♦ Корпоративтік хатшы	50
♦ Ішкі аудит қызметі	51
♦ Комплаенс қызметі.....	52
♦ Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет	54
❖ КОМПАНИЯ БАСҚАРМАСЫ.....	56
♦ Басқарма қызметі туралы	57
♦ Басқарма Құрамы.....	58
♦ Басқарма сыйақысы.....	60
♦ Басқарма хатшысы	60
❖ ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ	61
ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ	61

◆ Ішкі бақылау жүйесі.....	61
◆ Тәуекелдерді басқару	61
4. ТҰРАҚТЫ ДАМУ	65
❖ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ	69
❖ ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫҢ ҚҰРАМДАС БӨЛІКТЕРІ	73
◆ Экономический аспект	73
◆ Экологиялық аспект	74
◆ Әлеуметтік аспект	76
СЫРТҚЫ АУДИТ ЖӘНЕ АУДИТОРДЫҢ	
ҚОРЫТЫНДЫСЫ.....	86
БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ	93

❖ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

АЗАМАТ ӨМІРЗАҚҰЛЫ БЕЙІСБЕКОВ

**«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің төрағасы**

Қорғаныс-өнеркәсіп кешені елдің қорғаныс қабілетін қамтамасыз ету жүйесінің негізгі және ажырамас бөлігі болып табылады. Барлық уақытта әрі әсіресе қазіргі әлемдік геосаяси жағдайда дамыған қорғаныс өнеркәсібінің болуы әскери қауіпсіздіктің кепілі болып табылады.

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы» АҚ іс жүзінде отандық қорғаныс өнеркәсібінің өзегі болып, холдингтегі істердің жай-күйін бағалау саладағы ахуал туралы жалпы түсінік алуға мүмкіндік береді. Сондықтан Ұлттық компанияның ақпараттық ашықтығы оның акционері үшін де, қоғам, бизнес, бар және әлеуетті серіктестер үшін де өте маңызды болады.

2022 жылы Компанияның күш-жігері Мемлекеттік қорғаныстық тапсырысты орындауда: елдің Қарулы Күштерінің қару-жарақ пен әскери техникаға қажеттіліктерін қамтамасыз ету, өндірістік және ғылыми-техникалық құзыреттерді арттыру, өзінің операциялық тиімділігін арттыру - мәселелеріне бағытталды.

Елдегі және әлемдегі күрделі геосаяси және экономикалық жағдай, валюта бағамдарының ауытқуы, қару-жарақ экспортына тыйым салу Компания тобының бірқатар кәсіпорындарының шығынға ұшырауына әкелді, алайда, нәтижесінде Компания тобы шоғырландырылған пайдаға қол жеткізді. Осылайша, «Қазақстан инжиниринг» соңғы жылдардағы оң серпінді сақтап қала алды.

Компанияның кәсіпорындары 4500-ден астам қызметкер үшін жауапты жұмыс беруші болып, қатысатын өңірлерде шағын және орта бизнесті тапсырыстармен қамтамасыз етеді, мемлекеттік бюджет пен кредиторлар алдындағы өз міндеттемелерін адал орындайды.

Топ кәсіпорындарында инвестициялық жобаларды іске асыру бойынша жұмыстар жалғастырылды, оның қатарында: «С. М. Киров атындағы зауыт» АҚ, «Зенит» Орал зауыты» АҚ, «Қазақстан Инжиниринг R&D орталығы» ЖШС, «Қазақстан Aselsan Инжиниринг» ЖШС, «Steel Manufacturing» ЖШС сияқты зауыттардың осы бағыттағы жетістіктерін атап өтуге болады.

Активтерді басқару саласында стратегиялық секторларға мемлекеттің қатысуын сақтауды көздейтін теңдестірілген тәсіл іске асырылады. Мәселен, 2022 жылы ҚР Үкіметінің шешімімен жекешелендіру контурынан елдің ұлттық қауіпсіздігі үшін маңызды кәсіпорындар алынып тасталды:

- Авиакұрылыс саласындағы жобаларды іске асыру үшін құзыреттері, кадрлары және өндірістік алаңдары бар «Қазақстандық авиациялық индустрия» ЖШС;

- «Семей инжиниринг» АҚ - Қазақстандағы бронды танк техникасына күрделі жөндеу, қалпына келтіру және жаңғыртуды жүргізуге қабілетті жалғыз кәсіпорын;

- Еліміздегі алғашқы патрон зауытының құрылысы жобасын іске асырушы «Steel Manufacturing» ЖШС.

Сонымен қатар, экономиканы мемлекет иелігінен алу саясатына ықпал ете отырып, Компания тұрмыстық өнімдерден бастап, ауыр машина жасау өнімдеріне дейін азаматтық нарық үшін өнімдердің кең спектрін өндіруге қабілетті көп салалы зауыттардың акциялар пакетін сатады. 2022 жылы жүргізілген жұмыстың нәтижесінде «Тыныс» АҚ, «ҚИ 811 автожөндеу зауыты» АҚ, «Мұнаймаш» АҚ сияқты кәсіпорындарды іске асыруға мүмкіндік туды, «ЗИКСТО» АҚ-тың акциялар пакетін сату аяқталды.

Соңғы уақытта «Қазақстан инжиниринг» халықаралық байланыстарды айтарлықтай жандандырды. Инвесторлармен жұмыс бір сәттік құбылыс емес, ол хаттамаға немесе меморандумға қол қоюмен аяқталмайтынын атап өткім келеді. Бұл оның дұрыс құрылуына түпкілікті мақсатты нәтиже- инвестициялық келісім немесе белгілі бір жобаның іске қосылуы- байланысты болатын көп қырлы ұзақ процесс.

Мемлекет басшысы шетелдік инвестицияларды тарту мәселелерін бақылауда ұстайды және өзінің жеке күш-жігерімен халықаралық көшбасшылармен және бизнес-қоғамдастықтармен байланыс барысында қазақстандық бизнеске қолдау көрсетеді. Сондықтан Компания нақты нәтижені көздей отырып, осы бағытқа екпінді саясатқа назар аударуы керек.

Жақында ҚР Қауіпсіздік Кеңесі ҚР-дың Қарулы Күштерін, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарын қайта жарақтандыру және 2030 жылға дейін қорғаныс-өнеркәсіп кешенін дамыту тұжырымдамасының жобасын

қарады. Құжатта қорғаныс өнеркәсібі, Мемлекеттік қорғаныстық тапсырыс, қару-жарақ пен әскери техника айналымы, қорғаныс объектілерінің инфрақұрылымын дамыту мәселелері бойынша жүйелі шаралар көзделген. «Қазақстан инжиниринг» міндеті: қорғаныс өнеркәсібі саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарын мүлтіксіз ұстану, өз дамуының басымдықтарын сауатты белгілеу, қызметтің нақты нәтижелерін бірінші орынға қою.

ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі өз кезегінде жан-жақты қолдау көрсетуді жалғастыруда. Біз өтпелі кезеңге бұрын қалыптасқан нормативтік құқықтық база, мемлекеттік қорғаныстық тапсырысты қалыптастыру, орналастыру және орындау мерзімдерін қысқарту, сондай-ақ осы процестерді цифрландыру жолымен МҚТ-ны лицензиялау, қалыптастыру, орналастыру және орындау мәселелері бөлігінде қайта қарауды және жетілдіруді талап ететінін түсінеміз.

Сондай – ақ, қорғаныс кәсіпорындарында ұзақ уақыт бойы өз шешімін таппаған проблема бар: бұл екінші деңгейдегі банктер мен қаржы институттарында қарыз қаражатын тарту мүмкіндігінің болмауы, өйткені қару-жарақ пен әскери техниканы өндіру жөніндегі жобаларды қаржыландыруға тыйым салатын халықаралық келісімдер бар. Осыған байланысты, Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша біз механизмі 2019 жылғы «Қорғаныс өнеркәсібі және мемлекеттік қорғаныстық тапсырыс туралы» заңда жазылған ҚӨК-ті дамыту қорын құру бойынша жұмыс жүргізіп жатырмыз. Қорды құру Компания кәсіпорындарына ҒЗТКЖ-ны жүргізуге, өндірістік қорларды жаңартуға және Қарулы Күштердің мүддесі үшін жаңа өндірістерді игеруге «ұзын» ақша алуға мүмкіндік береді.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ қазақстандық ҚӨК-тің ірі сегменті бола отырып, оның кешенді дамуына жауапты және елдің қорғаныс-өнеркәсіптік әлеуетін қамтамасыз ету, өндіріс пен инновацияларды дамыту, жұмыс орындарын құру, импортты алмастыру үшін барлық мүдделі тараптармен күш-жігер мен жобалардың интеграторы бола алады.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-тың әрбір қызметкерінің үйлесімді және жанқиярлық жұмысы Компания алдында тұрған ауқымды міндеттерді тиімді шешуге мүмкіндік беретініне сенімдімін.

Құрметпен,
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің төрағасы
А. Бейісбеков

❖ БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

ӘБДІРАХМАНОВ ТЕМІРЖАН ҚАЙРАТҰЛЫ

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасы

Құрметті жылдық есеп оқырмандары, әріптестер, серіктестер!

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы өзінің қызметі туралы барлық мүдделі тараптарды барынша ашық хабардар ету қағидаттарын ұстанады, әрі оның негізгі тәсілдерінің бірі жылдық есеп болып табылады. Осыған байланысты, Сіздердің назарларыңызға «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-тың 2022 жылға арналған жылдық есебін ұсыну мен үшін үлкен мәртебе және зор құрмет.

Өткен жылы елімізде және әлемде болған оқиғалар Компанияның алдына және тұтастай алғанда Қазақстанның қорғаныс-өнеркәсіп кешенінің алдына көптеген жаңа қауіп пен сын-қатерлер туғызды. Сондықтан, есепті кезеңде «Қазақстан инжиниринг» жұмысы сын-қатерлерді шешуге және туған мүмкіндіктерден барынша пайда алуға бағытталды.

Біздің үлкен ұжымның, ең алдымен зауыт қызметкерлерінің табанды және тиімді жұмысының арқасында жоспарланғанның көп бөлігі жүзеге асырылды.

Мемлекеттік қорғаныс тапсырысы бойынша міндеттемелер іс жүзінде толық көлемде орындалды. Әскери өндіріс бөлігінде 2022 жылы Түрік серіктестерімен (Turkish Aerospace) алғашқы кешендердің әскери сынақтарынан өткеннен кейін ANKA ереуіл-барлау ҰҒА өндірісін ұйымдастыру жөнінде уағдаластықтарға қол жеткізілді. 5,45x39 калибрлі алғашқы қазақстандық патрон жасалды, өндірілетін тапанша патрондарының өзіндік құны айтарлықтай төмендеді. Ұлттық ұланға Ми-

171E тікұшақтарының жеткізілуі жүзеге асырылды. DMR Tier III байланыс құралдарын өндіруді жергіліктендіру бойынша ASELSAN түрік компаниясынан технологияның трансферті аяқталып, тапсырыс берушілерге өнімнің бірінші партиясы жеткізілді.

Компания кәсіпорындарының мемлекеттік қорғаныстық тапсырысы көлеміндегі үлесі 10%-дан азды құрайды, сондықтан «Қазақстан инжиниринг» күш-жігерін азаматтық сектордағы машина жасау өнімдерін өткізудің жаңа нарықтарын игеруге бағыттауда: мұнай-газ және теміржол салаларында жаңа келісімшарттар қамтамасыз етілді, азаматтық машина жасаудың басқа да салалары бойынша перспективалық әзірлемелер бар. Біз бірте-бірте тек қорғаныс холдингі болу стереотипінен алыстап бара жатырмыз, бұл жалпы әлемдік тенденцияларға толық сәйкес келеді.

Борыштық жүктемені төмендету мәселесі бойынша ілгерілеу белгіленді: Компанияның «Қазақстан Халық Банкі» АҚ алдында 3,7 млрд.теңгеге, «Самұрық-Қазына» АҚ алдында 0,9 млрд. теңгеге борыштары қысқартылды.

Компания тиімді және қаржы жағынан тұрақты, барлық міндеттемелерін орындайды, 4500-ден астам жұмыс орнымен қамтамасыз етеді, ESG қағидаларын сақтайды. Ел бюджетіне 14 млрд. теңгеден астам салық төледі.

R&D (ҒЗТҚЖ) бағытының жандануы қуантады: есепті кезеңде Шағала-М ҰҰА және «MEDEU-KD» УҚТ кешені әзірленді және сыналды; нысаналы ҰҰА әзірленді және өндірілді; жаңа ғылыми гранттар ұтып алынды. Компания ғылымды ынталандыру үшін күш-жігер салуды жалғастыруда: біздің негізгі ғылыми-өндірістік кәсіпорнымыз – «R&D орталығы» ЖШС-дан дивидендтер талап етілмей, жалақы ұлғайтылды және кадр құрамы күшейтілді.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ алаңында жаңа білім іздеуге, олардың белсенді трансферіне және консультациялық, сервистік және кәсіби қызметтер көрсетуге арналған құзыреттер орталығы құрылды.

Ұйымдастырушылық-басқарушылық жағынан Компанияда үдерістерді бюрократизациялау бағдарламасы, оның ішінде: оларды автоматтандыру және цифрландыру - енгізілуде. Корпоративтік орталықта коммуникациялардан бастап шешім қабылдауға дейін барлығы цифрлық форматқа ауыстырылды, ЕТҰ-ларда да осындай шаралар қабылдану барысында. Түпкі мақсат - Корпоративтік орталықты барлық кәсіпорындар үшін жобалық кеңсеге айналдыру.

Корпоративтік басқаруды жетілдіру шеңберінде Компания мен зауыттардың басшылығы үшін, сондай-ақ корпоративтік Орталықтың барлық қызметкерлері үшін SMART-ПӘК қою процестері жүйеленді. ЕТҰ басқару органдарының рөлін күшейту мақсатында алғаш рет компанияның

еншілес ұйымдарына тәуелсіз директорлар лауазымдарына кандидаттарды іріктеу бойынша ашық конкурс өткізілді, олармен тұрақты кері байланыс орнатылды.

Инвесторлар мен технологиялар трансфертін іздеуге бағытталған халықаралық ынтымақтастық айтарлықтай жанданды: жақын және алыс шетелдердің негізгі қорғаныс компанияларымен қатынастар жолға қойылды, оның ішінде ASFAT, Aselsan, TA, Yugoimport, Thales, TAM, Airbus, Boeing, Bharat Forge және басқа да көптеген компаниялармен тұрақты іскерлік байланыстар орнатылды.

Біраз істер жасалса да, біздің Компаниямыздың және жалпы қорғаныс өнеркәсібінің дамуына кедергі келтіретін жүйелік проблемалары әлі де сақталуда. МҚТ шеңберіндегі сатып алу процестерін реттейтін нормативтік құқықтық база - бұл реформалауды, заманауи нарықтық тетіктерді енгізуді, процестерді цифрландыруды, қажетсіз бюрократиядан кетуді талап ететін ескірген тәсіл. Ол үшін әріптестерімізбен бірге заңнамаға өзгерістер енгізу бойынша белсенді жұмыс істеп жатырмыз, қорғаныспен қамтамасыз етудің жаңа әдіснамасын әзірлеп жатырмыз, МҚТ шеңберінде сатып алу жүйесін автоматтандыру жобасына бастамашылық жасадық.

Білікті кадрлармен қамтамасыз ету мәселесі әлі де көкейтесті, өндірістік персоналдың «қартаюы» жалғасуда. Бұл мәселенің шешімі ұзақ мерзімді болып табылады және әзірше Біз ESG қағидаларын барлық қызмет салаларына енгізу баламасын ғана ұсына аламыз:

- жалақыны ұлғайту, сыйлықақыны ұлғайту және т. б. арқылы мотивация артады. Холдинг бойынша орташа жалақы 2021 жылмен салыстырғанда 36% - ға өсті;

- тәлімгерлік және кадрларды дамыту бағдарламасы әзірленді, осы мақсаттар үшін ҚӨК корпоративтік қорын құруға бастамашылық жасалды;

- оқыту және тілдік курстарды, спорттық жаттығуларды енгізу есебінен персоналдың өзін-өзі дамытуы ынталандырылады;

- жоғары білікті мамандардың жаңа буынын қалыптастыру үшін колледждермен, мектептермен, техникалық жоғары оқу орындарымен ынтымақтастық орнатылды, студенттер мен оқушылар үшін Компания кәсіпорындарына экскурсиялар ұйымдастырылады;

- ҚӨК қызметкерлерінің корпоративтік рухын арттыру мақсатында Компания алғаш рет бірқатар спорт түрлері бойынша спартакиада өткізді, ол тұрақты болады деп үміттенеміз.

Өткен жылы Компания әлеуметтік тұрақтылық мәселелерін шешуге көп күш жұмсады. Мысалы, менеджменттің құрбаны болған «СемМашЗавод» АҚ-тағы ұзақ жылдар бойы қалыптасқан ахуал нәтижесінде зауыт жұмысшыларының наразылығының артуына алып келді. Компания бір кездері үнемді және өзін-өзі қамтамасыз ететін

кәсіпорынның жұмысшыларына жалақы төлеу үшін қаржылық көмек көрсетуге мәжбүр болды. Қабылданған шаралармен өндірісті тапсырыстармен қамтамасыз етуге қол жеткізілді, инвестор тартылған санация рәсімі іске қосылды.

«Қазақстан инжиниринг - 811 автожөндеу зауыты» АҚ, «Семей инжиниринг» АҚ, «Гидроприбор «ФЗИ» АҚ, «ПАМЗ» АҚ, «С. М. Киров атындағы зауыт», «С.М.Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ еңбек жағдайларын жақсарту бойынша іс – шаралар жүргізілді: шатырды, қасбеттерді, әйнектерді, жылыту жүйелерін, асханаларды, санитарлық тораптарды, жатақханаларды және т. б. жөндеу жүзеге асырылды.

Бізде дамудың нақты көрінісі бар. Әріптестер мен инвесторлардың, мемлекеттің және ең бастысы азаматтық қоғамдастықтың қолдауымен «Қазақстан инжиниринг» ұжымы Қазақстанның барлық машина жасауы үшін синергетикалық әсерді ескере отырып, Тапсырыс берушілерді уақтылы және сапалы жабдықтау бойынша алдымызда тұрған міндеттерді іске асыруға қабілетті екеніне сенімдімін.

Құрметпен,
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасы
Т.Қ. Әбдірахманов

❖ ЖЫЛДЫҚ ЕСЕПТИ ЖАСАУ ҚАҒИДАЛАРЫ

Есептің негізгі міндеті: мүдделі тараптарды Компания жайлы хабардар ету, сондай-ақ ақпаратты ашудың үздік тәжірибесіне сәйкес оның қызметінің ақпараттық ашықтығын қамтамасыз ету.

Есепте 2022 жылғы 1 қаңтар мен 31 желтоқсан аралығындағы кезеңдегі Компания қызметінің қорытындылары көрсетілген.

Есепті дайындау кезінде Компания келесі принциптерді ұстанды:

- Есеп беру – Компания стратегиялық мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізуді, ұзақ мерзімді құнының өсуін және ұзақ мерзімді кезеңдегі орнықты дамуды қамтамасыз ету үшін Жалғыз акционер алдындағы есептілігін мойындайды.

- Ашықтық – Компания кездесулерге, талқылауларға және диалогқа ашық, сондай-ақ өзара мүдделерді есепке алуға негізделген мүдделі тараптармен ұзақ мерзімді ынтымақтастықты құруға ұмтылады, Есебін мүдделі тараптардың кең ауқымына түсінікті және қолжетімді етуге бағытталған.

- Теңгерімділік - Есеп Компанияның барлық жағымды және жағымсыз жақтарын көрсетеді.

- Дәлдік пен сенімділік - Есепте берілген ақпарат құжатталған деректер негізінде жиналады. Қаржы-экономикалық қызметке қатысты есептің бөлімдерін дайындау кезінде ХҚЕС-ке сәйкес жасалған аудиттелген қаржылық есептер пайдаланылды.

- Адам құқықтарын сақтау – Компания қызметкерлері оның басты құндылығы және негізгі ресурсы болып табылады.

- Уақтылығы- Есепті дайындау жоспарлы сипатта болады.

Есеп сыртқы тәуелсіз куәландырудан өтпейді, алайда Компания сыртқы тәуелсіз куәландыруды жүргізу болашақта Компания тобы қызметінің ұсынылған нәтижелерінің толықтығын, теңгерімділігін, дұрыстығын арттыруға, сондай-ақ мүдделі тараптардың талаптарына жауап беруге мүмкіндік беретінін түсінеді.

Есеп мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде дайындалып, электрондық нұсқасы Компанияның корпоративтік веб-сайтында (www.ke.kz) орналастырылды.

Есептің электрондық тасымалдағыштағы көшірмелері мүдделі тараптарға берілуі мүмкін.

1. ҚЫСҚАША БІЗ ЖАЙЛЫ

❖ КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы (Kazakhstan Engineering)» Акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Компания) «Қазақстан Республикасының қорғаныс-өнеркәсіп кешенінің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 13 наурыздағы № 244 қаулысына сәйкес елдің қорғаныс-өнеркәсіп кешенін басқару жүйесін жетілдіру мақсатында қорғаныс өнеркәсібінің кәсіпорындарын және Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің әскери зауыттарын Компанияның құрамына енгізу арқылы құрылған.

2006 жылдың қазан айында Компания акцияларының мемлекеттік пакеті (100%) «Самұрық» Холдингі» АҚ жарғылық капиталын төлеуге берілді.

2009 жылғы қыркүйекте Компанияның акциялар пакеті Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігіне сенімгерлік басқаруға берілді.

2010 жылғы маусымда Қазақстан Республикасының Қорғаныс өнеркәсібін басқару жүйесін жетілдіру мақсатында Компания акцияларының пакеті Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігіне сенімгерлік басқаруға берілді.

2016 жылғы желтоқсанда Компанияның акциялар пакеті Қазақстан Республикасы Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігіне сенімгерлік басқаруға берілді.

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы (Kazakhstan Engineering)» Акционерлік қоғамының кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 3 шілдедегі № 405 қаулысына сәйкес Компанияның акциялар пакеті Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі иелену және пайдалану құқықтарына ие, мемлекеттік меншікке берілді.

«Қазақстан Республикасының Мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2019 жылғы 17 маусымдағы № 24 Жарлығын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 12 шілдедегі № 501 қаулысына сәйкес Компания акцияларының мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқықтары Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігіне берілді.

Компанияның жарияланған және орналастырылған акцияларының жалпы саны, оның ішінде:

- жай акциялар 58 762 815 дана;
- артықшылықты акциялар - жоқ.

Бір акцияның атаулы құны – 1 000 теңге.

❖ БИЗНЕС-МОДЕЛЬ ЖӘНЕ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ

Компания арнайы және азаматтық өнімдерді, сондай-ақ қос мақсаттағы өнімдерді шығаруға мамандандырылған ірі машина жасау кәсіпорындарында бірыңғай қаржылық, өндірістік және технологиялық саясатты қамтамасыз етуге арналған холдингтік құрылым болып табылады.

Компания Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарының қажеттіліктерін барынша қамтамасыз етуге ұмтылады, сондай-ақ Қазақстан Республикасының машина жасауды дамыту саласындағы мемлекеттік және салалық бағдарламаларды іске асыруға қатысады.

Компанияның қызметі "Қазақстан инжиниринг "ҰК" АҚ - ның мемлекеттік қорғаныс тапсырысын орындайтын ҚӨК-нің негізгі бөлігі ретінде (бұдан әрі-МБЗ) және пайда алуға және бизнесті дамытуға бағытталған коммерциялық компания ретінде екі рөлі арасындағы ашықтық пен теңгерімді қолдауға бағытталған.

Компания ҚР ҚӨК-нің негізгі өкілі және ҒЗО орындаушысы бола отырып, "қорғаныс өнеркәсібі және мемлекеттік қорғаныс тапсырысы туралы" Заңды, Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды қайта жарақтандыру және Қазақстан Республикасының қорғаныс-өнеркәсіп кешенін дамыту тұжырымдамасын басшылыққа алады, қорғаныс өнеркәсібі және машина жасау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруға қатысады.

Компаниядағы Стратегиялық жоспарлау мемлекеттік жоспарлау жүйесінің талаптарына сәйкес ұйымдастырылған. Компанияның 2020 - 2029 жылдарға арналған даму жоспары Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 25 желтоқсандағы № 969 қаулысымен (бұдан әрі – даму жоспары) бекітілген.

Даму жоспары "Қазақстан - 2050 "Стратегиясы" ел дамуының ұзақ мерзімді пайымына, Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі ұлттық даму жоспарына, индустриялық-инновациялық, әлеуметтік-экономикалық және өзге де салалардағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарына сәйкес келеді.

Даму жоспары келесі даму мақсаттарын қояды:

- өндірісті локализациялау және жоғары технологиялық өнім шығару есебінен өндірісті әртараптандыру;
- ҒЗТҚЖ-ға инвестициялар арқылы инновацияларды дамыту;
- операциялық тиімділікті арттыру арқылы өндіріс құнын төмендету;
- сандық технологиялар арқылы ұйымдастырушылық басқаруды жақсарту;
- тиімді кадр саясаты мен мемлекетпен өзара әрекеттесу арқасында орнықты даму.

Елде және әлемде болып жатқан өзгерістерді ескере отырып, Компания өзінің стратегиялық даму пайымын өзектендіруді көздейді, осыған байланысты стратегиялық жоспарлау құжаттарына өзгерістер енгізу жоспарлануда.

♦ **«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ активтерінің құрылымы (31.12.2022 ж. жағдай бойынша)**

№	Ұйымның атауы	Қызмет түрлері
Еншілес ұйымдар (акциялардың/қатысу үлесінің 50% - дан астамына ие)		
1.	«ҚИ 811 авто жөндеу зауыты» АҚ 	<p>1976 жылы 1 шілдеде Ерейментау қаласында құрылған.</p> <p>Жүк автомобильдері мен шынжыр табанды техниканы, қозғалтқыштар мен агрегаттарды күрделі жөндеуге, жаңғыртуға, қайта жабдықтауға және сервистік қызмет көрсетуге маманданған.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
2.	«Семей инжиниринг» АҚ 	<p>1976 жылы 2 шілдеде құрылған «Бронетанк жөндеу зауыты» республикалық мемлекеттік кәсіпорнын қайта құру жолымен құрылды.</p> <p>Орталық Азия өңіріндегі бронды танк техникасын күрделі жөндеу және жаңғырту бойынша жұмыстар мен қызметтер жүргізетін жалғыз мамандандырылған ұйым болып табылады.</p> <p>Қару-жарақ пен әскери техниканы күрделі жөндеуге және жаңғыртуға, әрі конверсиялық техниканы дайындауға маманданған.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
3.	«Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ 	<p>1948 жылғы 5 қарашада КСРО Министрлер Кеңесінің №4137-1658 қаулысына сәйкес Қазақстанның солтүстігінде машина жасау кәсіпорнын салу туралы шешім қабылданды.</p> <p>Зауыт барлық технологиялық қайта бөлулері бар, көп бейінді өндірістік қуаттары бар, мұнай-газ, энергетика және теміржол жабдықтарын өндіруші қазақстандық жетекші өндірушілердің бірі болып табылады.</p> <p>Онда арнайы өнімдер, мұнай-газ жабдықтары, мұнай-газ өңдеуге арналған жабдықтар, энергетикалық және химиялық өндіріс, теміржол жабдықтары өндірісі жолға қойылған.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>

4.	<p align="center">«С.М.Киров атындағы зауыты» АҚ</p> 	<p>Ол радиоаппаратура өндірісіне мамандандырылып, 1928 жылы құрылды. 1941 жылы зауыт Петропавл қаласына көшірілді.</p> <p>Зауыттың негізгі қызметі байланыс құралдарын, теміржол автоматикасын, күш құрылымдарының, теміржол көлігінің, мұнай-газ кешенінің қажеттіліктері үшін қауіпсіздік жүйелерін, цифрлық теледидар мен арнайы құралдарға арналған техникалық құралдарды жобалау және өндіру, монтаждау, іске қосу-баптау жұмыстары, сервистік қызмет көрсету және жөндеу болып табылады.</p> <p>Өндірісті ұйымдастыру үшін барлық қажетті лицензиялары мен сертификаттары бар.</p> <p>ISO 9001:2015 сапа менеджменті және OHSAS 18001:2007 Денсаулық сақтау және еңбек қауіпсіздігі жүйелері енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
5.	<p align="center">«Семей машина жасау зауыты» АҚ</p> 	<p>1969 жылы КСРО Қорғаныс өнеркәсібі министрлігінің бұйрығымен Рубцов машина жасау зауытының филиалы ретінде құрылды.</p> <p>Өндірістік қуаттары шынжыр табанды көлік - тартқыштар мен олардың қосалқы бөлшектерін, тіркеме техникасын, теміржол саласына арналған өнімдерді дайындауға бағытталған.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
6.	<p align="center">«Тыныс» АҚ</p> 	<p>Бұрын соңды «Оттегі-тыныс алу аппаратурасы зауыты» деген атпен белгілі «Тыныс» АҚ 1959 жылы құрылған. Ол авиациялық бұйымдардың кең тізбесін шығаратын жалғыз кәсіпорын болып табылады.</p> <p>Өндірістік қуаттары авиатехниканың әр алуан түрлеріне арналған мамандандырылған бұйымдарды, әртүрлі қорғаныс кластарындағы оқ өтпейтін жилеттерді, ПЭ-құбырларды, өрт сөндіргіштерді, газдандырылатын модельдер бойынша құюды, геотекстильді өндіруге бағдарланған.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
7.	<p align="center">«С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ</p> 	<p>1942 жылы Махачкала қаласынан эвакуацияланған № 182 зауыттың (қазіргі «Дагдизель» зауыты) негізінде құрылған.</p> <p>Зауыттың өндірістік қуаты: суасты қаруды жаңғырту мен қайта қалпына келтіріп жөндеуге; кеме гидравликасын, кемелік қазандықтардың жану автоматикасын, қосалқы бөлшектерді, теміржол бұйымдары үшін тау-кен өнеркәсібі мен мұнай-газ кешені өндіруге; жалпы өнеркәсіптік машина жасау өнімін өндіруге бағдарланған.</p> <p>Аккредиттелген санитарлық-өнеркәсіптік және метрологиялық зертханасы, сынақ орталығы, конструкторлық-технологиялық бюросы бар.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>

8.	<p style="text-align: center;">«Орал «Зенит» зауыты» АҚ</p> 	<p>1941 жылы Ленинградтан эвакуацияланған "қозғалтқыш" зауытының негізінде құрылды.</p> <p>Қызметтің негізгі түрі қайықтар мен кемелер салу болып, бұл Қазақстан Республикасында кеме жасаудың пайда болуына бастама болды. Бұл зауытта тиісті техникалық және өндірістік мүмкіндіктердің, зияткерлік және кадрлық әлеуеттің болуына байланысты мүмкін болды. Осы уақыт ішінде қайықтар мен кемелердің сериялық өндірісі игерілді.</p> <p>Шығарылатын өнім:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кеме жасау; - мұнай-газ кешеніне арналған өнімдер; - машина жасаудың өзге де өнімдері. <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
9.	<p style="text-align: center;">«Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ</p> 	<p>1972 жылы Орал қаласында «К.Ворошилов атындағы машина жасау зауыты» арнайы конструкторлық бюросының базасында КСРО кеме жасау өнеркәсібі министрлігінің Ленинград Орталық «Гидроприбор» ҒЗИ-дің су астында қолданылатын робототехникалық құралдарды зерттеу, әзірлеу және өндірумен айналысытан Орал филиалы ретінде құрылды.</p> <p>Қазіргі уақытта «Гидроприбор «ҒЗИ» АҚ қызметінің бағыттары кеме жасау, мобильді робототехника саласындағы зерттеулерге, жобалауға, өндіруге және инжинирингке, сондай-ақ мұнай-газ секторына арналған жабдықтар өндірісіне шоғырланған.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
10.	<p style="text-align: center;">«Казтехнологиялар» АҚ</p> 	<p>1947 жылы «Союзмелиожарылыс» жарылыс жұмыстары бойынша Бүкілодақтық Тресттің қазақстандық кеңсесі ретінде құрылған.</p> <p>Қызметтің негізгі бағыттары: атыс қаруына арналған патрондарды өндіру; босатылатын оқ-дәрілерді, қару-жарақтарды, әскери техниканы, арнайы құралдарды жою (кәдеге жарату, жою, көму) және қайта өңдеу; жарылғыш материалдарды сақтау; негізгі қызмет түрлері бойынша өнім жасау және өндіріс бойынша ҒЗТҚЖ жүргізу болып табылады.</p> <p>Қоғамда қызметті жүзеге асыру үшін барлық қажетті лицензиялар бар.</p>

11.	<p style="text-align: center;">«Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС</p> 	<p>«Қару-жарақты басқару жүйелерін енгізудің бірыңғай орталығы» ЖШС базасында құрылып, ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет субъектісі ретінде аккредиттелді; оқ-дәрілерді, қару-жарақ пен әскери техниканы, қосалқы бөлшектерді, жиынтықтаушы бұйымдар мен оларға аспаптарды, әрі оларды өндіруге арналған арнайы материалдарды, олардың монтажын, жаңартуын, орнатуын, сақтауын, жөндеуін және сервистік қызмет көрсетуін қоса алғанда, жабдықтарды әзірлеу мен өндіруді, жөндеуді жүргізуге лицензиялар алынды.</p> <p>Ауқымды нарық пен сұраныстың өсуіне байланысты Engineering, procurement and construction (инжиниринг, жабдықтау және құрылыс) келісімшарттар форматындағы инжинирингтік бағытты дамыту туралы шешім қабылданды.</p>
12.	<p style="text-align: center;">«ҚазИнж Электроникс» ЖШС</p> 	<p>1994 жылы одақтас бағыныстағы радиотехникалық бейіндегі кәсіпорындар мен ұйымдар полигонының «Сары-Шаған» ғылыми-техникалық кешені негізінде құрылды.</p> <p>Кәсіпорынның қызмет саласына: қару-жарақты, қос мақсаттағы өнімдерді жаңғырту және күрделі жөндеу, заманауи байланыс құралдары мен радиоэлектроника бұйымдарын өндіру, компьютерлік жабдықтарды құрастыру өндірісі кіреді.</p>
Бірлесіп бақыланатын ұйымдар (қатысу үлесінің 50%-ына ие)		
13.	<p style="text-align: center;">«Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС</p> 	<p>2010 жылдың желтоқсанында құрылған. Жобаның мақсаты: Қазақстанда заманауи жоғары технологиялық тікұшақ экожүйесін дамыту.</p> <p>Тепе-тең негізде құрылған «Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС құрылтайшылары «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ және EADS – «Eurocopter» (Франция - Германия) концернінің еншілес компаниясы болып табылады.</p> <p>Негізгі қызмет түрлері:</p> <ul style="list-style-type: none"> - EC-145 тікұшақтарын құрастыру, сату, оларға техникалық қызмет көрсету; - әлеуетті тапсырыс берушілердің ұшу құрамын және техникалық құрамын оқыту. <p>Механикалық тораптарға қызмет көрсету, қаңылтыр бұйымдарын жөндеу, электр жабдықтары мен борттық радиоэлектрониканы жөндеу, композиттік материалдар мен қалақтардан жасалған бұйымдарды жөндеу, қозғалтқыштарды, гидравликалық жабдықтарды жөндеу шеберханаларымен жабдықталған.</p>

14.	<p align="center">«Қазақстандық авиациялық индустрия» ЖШС</p> <p align="center">KAZAKHSTAN ENGINEERING CO.</p>	<p>Жобаны іске асыру үшін 2012 жылғы 24 шілдеде құрылып, 2016 жылғы 14 қыркүйекте пайдалануға берілді.</p> <p>Қызметінің негізгі бағыттары: әуе ұшу аппараттарын өндіру, оның ішінде әуе кемелерін күрделі жөндеу және жаңғырту, ұшқышсыз ұшу аппараттарын құрастыру.</p> <p>2017 жылы сапа менеджменті жүйесінің ҚР СТ ISO 9001-2016 талаптарына авиациялық техникаға, қосалқы бөлшектерге, жабдыққа, жиынтықтаушы бұйымдар мен аспаптарға техникалық қызмет көрсетуге, жөндеуге, жаңғыртуға, пысықтауға, жеткізуге қатысты сәйкестік сертификаты алынды.</p>
15.	<p align="center">«Талес Қазақстан Инжиниринг» ЖШС</p>	<p>2009 жылы «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ және француздық Thales компаниясы арасында тепе-теңдік негізде құрылған.</p> <p>Оның басты қызметтері: электрондық жабдықтарды, жүйелер мен бағдарламалық қамтамасыз етуді дайындау және оларға қызмет көрсету; радио-коммуникациялық жабдықтарды дайындау және оларға қызмет көрсету.</p>
16.	<p align="center">«Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС</p> 	<p>2011 жылдың 18 сәуірінде құрылған. Құрылтайшылары: «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ (50%), «Aselsan» түрік компаниясы (49%) және Түркия Республикасы Президентінің Әкімшілігі жанындағы Қорғаныс өнеркәсібі басқармасы (1%) болып табылады.</p> <p>Қызметі: электрондық-оптикалық аспаптарды (түнгі және күндізгі көру аспаптары, тепловизорлар, оптикалық көздеуіштер және т.б.) өндіру болып табылады. Сондай-ақ, кәсіпорын техникалық қолдау, техникалық қызмет көрсету, персоналды оқыту және ҒЗТҚЖ-ны жүзеге асырады.</p> <p>ISO9001:2008, ISO14001, AGAP-160, AGAP-2110, OHSAS18001, AS9100 авиация, қоршаған орта, кәсіби қауіпсіздік пен денсаулық менеджмент және сапа жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
Тәуелді ұйымдар (акциялардың/қатысу үлестерінің 50% - дан азына ие)		
17.	<p align="center">«Индра Қазақстан инжиниринг» ЖШС (49 %)</p>	<p>Радиолокациялық станцияларды, радиоэлектрондық күрес және радиоэлектрондық барлау жүйелерін өндіру және қызмет көрсету.</p>
18.	<p align="center">«Қаз-СТ Инжиниринг Бастау» ЖШС (49 %)</p>	<p>Инжинирингтік қызметтер көрсету («Singapore Technologies Engineering» -пен бірлескен кәсіпорын).</p>
19.	<p align="center">«Спецмаш Астана» ЖШС (35 %)</p>	<p>Теміржол, мұнай-газ және энергетика салаларына арналған қосалқы бөлшектердің бөлшектерін өндіру және жөндеу.</p>
20.	<p align="center">«Мұнаймаш» АҚ</p>	<p>Мұнай-газ кешенінің өнімдерін шығаруға маманданған (терең штангалық сорғылар және олардың құрамдас бөліктері).</p>

21.	«КТМ Инвест» ЖШС (20 %)	ҚР Қарулы күштері мен өзге де күш құрылымдарының мұқтаждықтары үшін жылжымайтын мүлік объектілерін салу.
------------	------------------------------------	--

2. ҚЫЗМЕТКЕ ШОЛУ

❖ САЛАҒА ШОЛУ

◆ Машина жасаудағы өндіріс көлемінің динамикасы

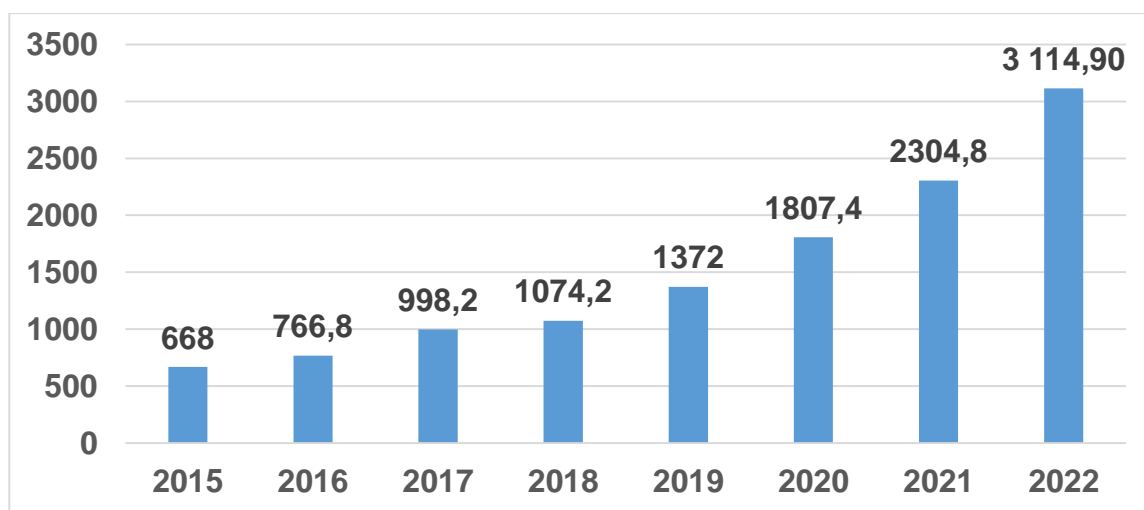
Қазақстанда машина жасау жоспарлы және серпінді дамуын жалғастыруда. Бүгінгі таңда елімізде машина жасау және металл өңдеу саласының 3 мыңнан астам кәсіпорны іске қосылып, онда 120 мыңға жуық адам жұмыс істейді.

Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің ұлттық статистика бюросының деректері бойынша 2022 жылы Қазақстан Республикасының машина жасау өнімін өндіру көлемі 3 114,9 млрд.теңгені құрады және 2021 жылмен (2 304,8 млрд. теңге) салыстырғанда құндық мәнде 35,1%-ға өсті. Саладағы нақты өндіріс көлемінің индексі 2021 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 109,4% құрады. Машина жасаудың өңдеу өнеркәсібіндегі үлесі 15%, ал Қазақстанның барлық өнеркәсібіндегі үлесі 7%-ды құрады.

2022 жылы машина жасау саласындағы іс жүзінде барлық қызмет түрлері теміржол машина жасау секторын (-1%) қоспағанда өсімді көрсетті, теміржол локомотивтерін шығару 86 данадан 75 данаға дейін және шарикті, роликті мойынтіректерді шығару – 23 738 тоннадан 22 180 тоннаға дейін қысқарды.

Негізінен өсім автомобиль өндірісіндегі өндірістің нақты көлемін 61,1%-ға ұлғайту есебінен қамтамасыз етілді. Еліміздің машина жасаудағы автоөнеркәсіптің үлесі – 39,4% болып басымдылығын жалғастырса, электротехникалық машина жасау – 9,8%, темір жол машина жасау – 9,1%, ауыл шаруашылығы машина жасау – 6,7%, мұнай – газ машина жасау – 2,3%, тау-кен машина жасау-1,1% болды.

2015-2022 жж. машина жасау өндірісінің динамикасы
(млрд. теңге)

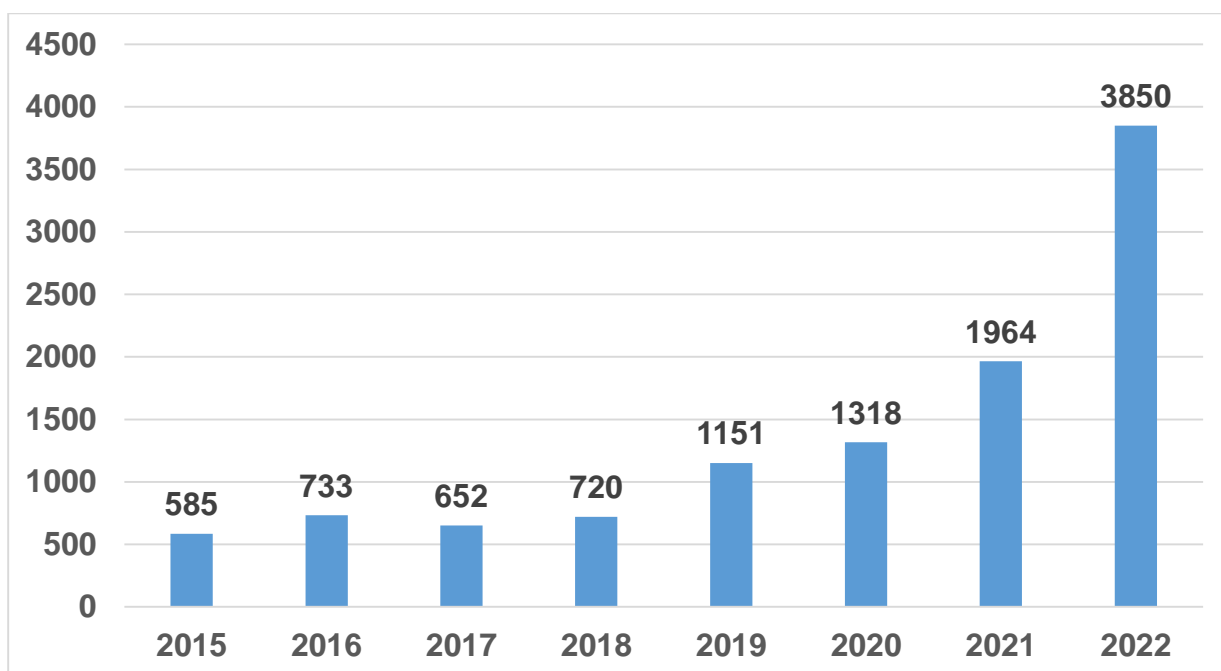
Ақшалай мәндегі экономикалық қызмет түрлері бойынша өндіріс көлемінің серпіні (млрд. теңге)

№	Сала	2021 жыл	2022 жыл
1.	Автомобиль жасау	769,5	1 229,9
2.	Электротехникалық машина жасау	252,6	307,6
3.	Ауыл шаруашылығы машиналарын жасау	167,3	208,7
4.	Теміржол машиналарын жасау	286,1	283,3
5.	Тау-кен машиналарын жасау	26,1	35,8
6.	Мұнай-газ машина жасау	68,5	72,6

♦ Машина жасау өнімдерінің экспорты және импорты

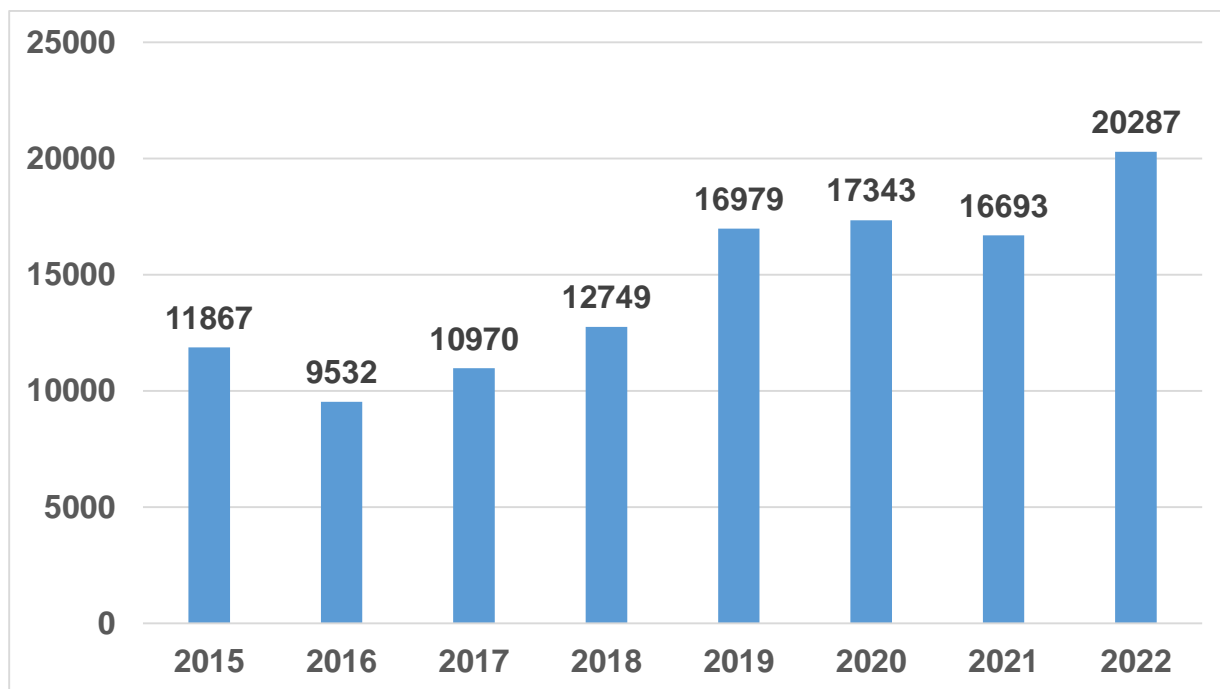
Қазақстанның машина жасау өнімі экспортының көлемі 2022 жылы 2021 жылмен салыстырғанда 96%-ға ұлғайып, 3 850 млн. АҚШ долларын құрады.

2015-2022 жж. машина жасау өнімдерінің экспортының серпіні (млн. АҚШ долл.)

Машина жасау өнімінің импорты 2022 жылы 2021 жылмен салыстырғанда 22% - ға ұлғайып, 20 287 млн. АҚШ долларын құрады.

2015-2021 жж. машина жасау өнімдерін импорттау динамикасы (млн. АҚШ долл.)

❖ ЕСЕПТІ КЕЗЕНДЕГІ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАР

Компания үшін 2022 жыл әртүрлі қызмет салаларында бірқатар оқиғалармен ерекшеленді.

◆ Жалпы корпоративтік оқиғалар

- 2022 жылғы 3 наурызда «Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен Басқарма Төрағасы болып Теміржан Қайратұлы Әбдірахманов тағайындалды.

- Ғылыми-техникалық қызмет саласында және ортақ мақсаттарға қол жеткізу үшін «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ алаңында 2022 жылғы 27 мамырда ғылыми-техникалық консультативтік сараптама орталығы – Құзыреттер орталығы құрылды.

Құзыреттілік орталығы жаңа білімді іздеуге, олардың белсенді трансферіне және консультациялық, сервистік және жоғары кәсіби қызметтерді көрсетуге, сондай-ақ елдің қорғаныс-өнеркәсіптік кешенін дамыту бойынша бірыңғай ұстанымды әзірлеуге арналған.

Орталықтың қызметі жоғары кәсіби қызметтердің құрылымы ретінде келесі салалық міндеттерді шешуге бағытталатын болады:

- пәнаралық тәсілді және жаңа білімді іздеуді талап ететін ҚӨК мәселелері бойынша консультация беру және сараптамалық қорытындылар беру;

- әлемдік қару жарақ пен әскери техниканы өндірушілердің жаһандық үрдістері мен технологиялық прогресіне сәйкес жаңа шешімдер әзірлеу;

- отандық ҚӨК кәсіпорындарына инновацияларды енгізуге ықпал ететін жаңа идеяларды қалыптастыру;

- отандық және әлемдік деңгейдегі оқу және ғылыми мекемелермен серіктестік қатынастарды дамыту;

- корпоративтік білім беру құрылымдарын, инновациялық алаңдарды, корпоративтік-инновациялық орталықтарды құруға жәрдемдесу.

Құзыреттер орталығының құрамына Ұлттық қорғаныс университетінің, Әскери ғылымдар академиясының, Әскери-стратегиялық зерттеулер орталығының, Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Қазақстандық стратегиялық зерттеулер институтының, Қазақстанның қорғаныс-өнеркәсіптік кешені кәсіпорындары қауымдастығының, «Қазақстан инжиниринг «R&D орталығының» өкілдері, сондай-ақ ҚӨК және әскери қауіпсіздік саласындағы басқа да беделді сарапшылар кірді.

- 2022 жылғы 26 мамырда ҚР Ұлттық ұланының мұқтаждықтары үшін екі Ми-171Е тікұшағын беру салтанатты рәсімі өтті.

Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің тапсырмасы бойынша «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ 2019 жылы құрастыру өндірісін ұйымдастыру жөніндегі жобаны іске қосты. Тапсырыс берушінің талаптарына сәйкес тікұшақтарды құрастыру және бейімдеу Алматы қаласындағы «№ 405 авиажөндеу зауыты» АҚ-та орындалады.

♦ **Еншілес және тәуелді ұйымдардың қызметі**

• **«С. М. Киров атындағы зауыт» АҚ** базасында оқ-дәрілер, ЖЖМ, қару-жарақтың жанып жатқан қоймалары, жауынгерлік техниканы сақтау орындары, құлау қаупі бар конструкциялар сияқты қауіпті және жету қиын объектілерде өрттерді қашықтықтан сөндіру үшін, сондай-ақ жоғары тәуекел жағдайында өрттерді барлау және сөндіру салдарын жою үшін робототехникалық құралдар өндірісі ұйымдастырылды.

Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінен техникалық ерекшелік алынды, жоба бойынша есептеулер жүргізілді. ZIK-RPA-01 өрт сөндіру роботының прототипі зауыттық және стендтік сынақтардан өтті.

«С. М. Киров атындағы зауыт» АҚ өндірісін кеңейту шеңберінде компьютерлік техника бойынша құрастыру жұмыстарын және Деректерді өңдеу орталығын ұйымдастыру үшін жаңа корпус салу жобасы әзірленді. Өндіріске Қарулы Күштерді басқарудың төменгі буынындағы байланысқа арналған «MEDEU-KD» жаңа VHF/UHF диапазонындағы УҚТ радиостанциялары енгізілді.

«ZIK-СКУД қол жеткізуді басқару және бақылау жүйесі» өндірісі енгізілді. Бұл аппараттық – бағдарламалық кешен, оның мақсаты-сырттан рұқсатсыз кіруге жол бермеу және режимдік объектілер мен аумақтар ішіндегі персоналдың қол жеткізу құқықтарын шектеу. ZIK-СКУД нақты уақыт режимінде қорғалатын аумаққа мониторинг жүргізеді, сигнал береді және мониторингтің барлық маңызды функцияларын дерекқорға жазады.

«42U телекоммуникациялық шкаф» өндірісі енгізілді. Телекоммуникациялық тірек - телекоммуникациялық жабдықты-серверлерді, маршрутизаторларды, модемдерді, станцияларды ыңғайлы, ықшам, технологиялық және қауіпсіз бекітуге арналған құрылым.

• **«Тыныс» АҚ** ҚР ТЖМ мұқтаждықтары үшін медициналық жабдығы бар 50 төсектік жылжымалы мобильді госпиталь өндірісін ұйымдастыру мүмкіндігі пысықталды.

Мұнай-газ саласы үшін түрлі бұйымдар өндірісін оқшаулау мәселесі пысықталуда. Атап айтқанда, бірінші кезеңде сым өткізгіш материалдардан және резеңке-техникалық бұйымдардан сүзгі элементтерін өндіруді игеру жоспарланған. "ҚазМұнайГаз "ҰК" АҚ еншілес ұйымы - "ҚМГ инжиниринг" ЖШС-мен бірлесіп "Тыныс" АҚ-да тәжірибелік-өнеркәсіптік сынақтар өткізу туралы мәселе қаралды.

Азаматтық қорғау Академиясымен бірлесіп. ҚР ТЖМ М. Ғабдуллина баспана немесе баспана, оның ішінде радиацияға қарсы азаматтық қорғаныс ретінде пайдалануға арналған блок-модульдік үлгідегі қорғаныс құрылысын әзірледі. Бүгінгі таңда прототип жасалды, желдету, жылыту және электрмен жабдықтау жүйелерін орнату жұмыстары жүргізілуде.

"Chemical Solutions" ЖШС-мен көлемді өрттерді сөндірудің бірегей автоматты газ-ұнтақты технологиясын: "BiZone"МГПП өрттерді сөндірудің газ-ұнтақты модульдерін бірлесіп өндіру бойынша жобаны іске асыру басталды.

- **«Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ** су астында тексеру, іздеу және техникалық жұмыстарды жүргізуге арналған SEG телебасқарылатын суасты аппараттарының өндірісін жергіліктендіруді сәтті жүзеге асырды. Трансляцияланған бейненің көмегімен оператор су астындағы әртүрлі объектілерді анықтауға және көпірлердің тіректерін, Гидротехникалық құрылыстарды, кемелердің түбін, балық аулау торларын және басқа объектілерді тексеруге мүмкіндік алады. SEG іздестіру-құтқару жұмыстарын және басқа да тапсырмаларды тиімді орындауға мүмкіндік беретін сонармен және су астындағы навигация жүйесімен жабдықталған.

«Сапсан», «Қарлығаш», «Шағала» жобаларының қайықтарына, қалқымалы айлаққа және «Қажымұқан» мұзжарғыш - сүйреу қайығына регламенттік жұмыстар мен техникалық қызмет көрсетуге тапсырыстар орындалды. Сүңгуір жабдықтарын жеткізу және құтқару салдарына техникалық қызмет көрсету жүзеге асырылды.

- **«Зенит» Орал зауыты» АҚ** ҚР ҰҚК Шекара қызметі мүддесінде «Барс», «Бүркіт», «Айбар» жобаларының кемелеріне, «Сұңқар», «FC-19», «Арктика», «Қайман», «Қайсар» жобаларының қайықтарына регламенттік жұмыстар мен техникалық қызмет көрсету жөніндегі шарттарды орындады.

- **«Семей инжиниринг» АҚ** 2022 жылы брондалған танк техникасын күрделі жөндеуге тапсырыстарды толық көлемде орындады. Брондалған танк техникасы үшін отандық отты басқару жүйесін әзірлеу жұмыстары басталды.

Бүгінгі таңда «Семей инжиниринг» АҚ-та қосалқы бөлшектердің 830-дан астам атауы жергіліктендірілген. «Семей инжиниринг» АҚ-тың өзінен басқа, қосалқы бөлшектер мен жинақтауыштарды оқшаулау жөніндегі жұмысқа Компания тобына кірмейтін жеке кәсіпорындар мен ұйымдар қатысады. Осылайша, «Семей инжиниринг» АҚ айналасында бронды танк техникасына қызмет көрсету бойынша кластер құрылғанын атап өтуге болады.

- **«Қазтехнологиялар» АҚ** – құрамында гексогені бар оқ-дәрілерді кәдеге жарату үшін гуманитарлық қаржылық көмек алу шеңберінде «ITF Enhancing Human Security» қоры 2022 жылы 57 мм-ден 152 мм-ге дейінгі калибрлі артиллериялық оқ-дәрілерді және танкке қарсы миналарды кәдеге жарату үшін жабдықтар сатып алуға конкурс өткізді. Келісімшартқа сәйкес жабдықтар 2023 жылғы шілдеде Арыс қаласындағы «Қазтехнологиялар» АҚ-тың кәдеге жарату аймағына жеткізіледі.

- **«Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС** әскери және азаматтық бағыттарға арналған «Шағала-М» ҰҒА барлау моделіне ҒЗЖ және ТКЖ жүргізді.

Астанада «ҚИ R&D орталығы» ЖШС әзірлеген және өндірген «Шағала-М» бірегей жоба болып табылады. Оны құруға өзінің электронды басқару жүйелері, фюзеляж компоненттері, қозғалтқыш және электр жүйелері қатысады. Транспондер, автопилот жүйесі, сервожетек, камера және байланыс жабдықтары сияқты қосымша компоненттерді АҚШ,

Испания, Германия, Латвия, Австралия, Израиль және Норвегия компаниялары жеткізеді. ҰҰА зауыттық және далалық сынақтардан сәтті өтті.

- **«Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС «Уран»** автоматтандырылған хабарландыру жүйесінің (АХЖ) өндірісін жергіліктендіруді сәтті жүзеге асырды және отандық өндірістің 54% жергіліктендіру үлесімен СТ-KZ сертификатын алды. «Уран» АХЖ -ны бөгде өндірушілердің хабарлау жүйелерінің пульттерімен интеграциялау жөніндегі пилоттық жоба шеңберінде поляк «Digetex» компаниясымен құпия ақпаратты жарияламау туралы келісімге қол қойылды.

2022 жылы DMR Tier III байланыс құралдарын өндіруді жергіліктендіру бойынша ASELSAN түрік компаниясынан технология трансферті бойынша жұмыс аяқталды. Технологиялар трансферті пакеті сызбаларды, спецификацияларды, құжаттаманы, сертификаттарды, техникалық қолдауды, персоналды оқытуды және т. б. беруді білдіреді.

Мемлекеттік қорғаныс тапсырысының шарттарын, байланыс құралдарын орындау шеңберінде DMR Tier III отандық Тапсырыс берушіге жеткізілді.

- **«Steel Manufacturing» ЖШС («Қазтехнологиялар» АҚ еншілес ұйымы)** 2022 жылы 4 млн. тапанша патронын жеткізуге тапсырыстарды орындады. Өндіріс сапаның ең жоғары стандарттарын енгізумен толықтай автоматтандырылған болды. Бұл ретте, жыл ішінде кәсіпорын Компаниямен бірлесіп өндіріс құнын едәуір төмендету бойынша жұмыс жүргізді.

♦ **Халықаралық ынтымақтастық және көрме-маркетингтік қызмет**

- 2022 жылғы наурызда Бішкек қаласында Қырғыз Республикасының Төтенше жағдайлар министрлігі мен "Еврокоптер Қазақстан инжиниринг" ЖШС арасында Астана қаласындағы зауытта өндірілген H125 "Airbus Helicopters" тікұшағын жеткізуге келісімге қол қою рәсімі өтті.

- 2022 жылғы 5 мамырда Компания чехиялық «Omnipol» компаниясымен әскери-техникалық және азаматтық салалардағы ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойды. Бұған дейін Компания мен «Қазақстандық авиация индустриясы» ЖШС-ның алдын ала атқарған үлкен жұмысы болды. «Omnipol» компаниясымен ынтымақтастық компанияға Қазақстан Республикасында L-410 көпфункционалды ұшақтарын, I-39NG оқу-жаттығу ұшақтарын құрастыру, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі уәкілетті орталық құруға мүмкіндік береді.

- 10 мамырда Анкарада қазақстандық делегацияның сапары аясында «Қазақстан Инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма төрағасы Теміржан Әбдірахманов және «Turkish Aerospace» (TUSAŞ) президенті профессор Темель Котил Компания мен «Turkish Aerospace» арасындағы Әскери-техникалық ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойды. Құжаттық

келісімге сәйкес, Қазақстанда компанияның еншілес кәсіпорны базасында ANKA соқпалы пилотсыз ұшу аппараттарын құрастыру және техникалық қызмет көрсету желісі ұйымдастырылатын болады.

Келісім шеңберінде ҰҒА-ны бірлесіп өндіру саласындағы ұзақ мерзімді ынтымақтастық, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері үшін ҰҒА-ға техникалық қызмет көрсету және жөндеу үшін Технологияларды беру және персоналды оқыту жоспарлануда.

Қазақстан ANKA ұшқышсыз ұшу аппараттарының өндірісі жолға қойылған алғашқы шет ел болды.

- 17-18 мамыр аралығында Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің алқасын өткізу барысында Компания қорғаныс өнімдерінің көрмесін, сондай-ақ ҚӨК саласындағы жаңа перспективалық жобалардың тұсаукесерін өткізді.

Көрмені ұйымдастыруға «Қазақстан ASELSAN Инжиниринг» ЖШС, «Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС, «Тыныс» АҚ, «С. М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ, «С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ «Гидроприбор «ҒЗИ» АҚ, «Зенит» Орал зауыты» АҚ, «Семей инжиниринг» АҚ, «Еврокоптер Қазақстан Инжиниринг» ЖШС еншілес ұйымдары белсенді қатысты.

- 2022 жылғы 21 маусымда Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттары елорданың қорғаныс кәсіпорындарына барып, «Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС ұйымдастырған көрме барысында отандық ҚӨК шығаратын өнімдермен танысты.

Қазақстан-түрік зауытының көрме залында «Зенит» Орал зауыты» АҚ, «С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ, «Семей инжиниринг» АҚ, «Steel Manufacturing» ЖШС, «ҚИ 811 автожөндеу зауыты» АҚ және басқа да бірқатар кәсіпорындар өзінің әзірлемелері мен өнімдерін көрсетті. Көрме Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің қолдауымен ұйымдастырылды. Сонымен қатар, депутаттар «Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС және «Қазақстандық авиация индустриясы» ЖШС кәсіпорындарына барды.

- 2022 жылғы 29-30 маусымда Астана қаласында ҚР Президенті жанындағы Қазақстандық стратегиялық зерттеулер институты «Жаңа геосаяси жағдайдағы Орталық Азия ынтымақтастығы: сын-тегеуріндер мен перспективалар» атты халықаралық конференция өткізді. Конференцияға стратегиялық зерттеулер институттарының басшылары, сондай-ақ Орталық Азия елдерінің жетекші сарапшылары қатысты.

Конференция бағдарламасы аясында Өзбекстан, Қырғызстан, Тәжікстан және Түрікменстаннан келген стратегиялық зерттеулер институттарының басшылары мен сарапшылары үшін қорғаныс-өнеркәсіп кешені кәсіпорындарының өнімдерінің көрмесі өткізілді.

Өз өнімдерін «Семей инжиниринг» АҚ, «Тыныс» АҚ, «811 автожөндеу зауыты» АҚ, «С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ, «Қазақстан Aselsan инжиниринг» ЖШС, «Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС, «С. М. Киров машина жасау зауыты» АҚ.

- 2022 жылғы 11 шілдеде «Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС және Yugoimport SDPR (Сербия) компаниясымен екіжақты кездесу өтті.

Әңгімелесу барысында екіжақты қарым-қатынастарды дамытудың негізгі бағыттары, соның ішінде әскери-техникалық ынтымақтастық туралы пікір алмасу, жобалардың тұсаукесерлері өтті. Кездесу қорытындысы бойынша ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойылды, оның тақырыбы F3Ж мен ТКЖ жобаларын бірлесіп өткізу болып табылады.

- 2022 жылғы 4-5 тамыз аралығында Компания Burabai "Road show" көрмесін ұйымдастырды және өткізді.

Көрме шетелдік инвесторларды «Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы» АҚ еншілес және тәуелді ұйымдарының өндірістік мүмкіндіктерімен таныстыру мақсатында ұйымдастырылды.

Көрмеге ASFAT (Түркия), YDA (Түркия), Turkish Aerospace (Түркия), Youngsan (Оңтүстік Корея), Airbus Defence and Space (Франция), Airbus Helicopters (Франция), Safran (Франция) компанияларының өкілдері, сондай-ақ Қазақстандағы Үндістан Республикасы елшілігінің әскери атташесі қатысты.

Көрме қорытындысы бойынша келіссөздер жүргізіліп, ынтымақтастық туралы 2 меморандумға қол қойылды.

- 2022 жылғы 6 қыркүйекте компания Баку қаласында (Әзірбайжан) өткен «ADEX-2022» Халықаралық Қорғаныс өнеркәсібі көрмесінде отандық қорғаныс өнеркәсібінің жаңа әзірлемелері мен өнімдерімен өз павильонын ұсынды.

«ADEX-2022» көрмесі 26 елден 200-ден астам компанияны жинады. Бұл көрмеде алғаш рет Иордания, Беларусь, Иран, Израиль, Қазақстан, Пәкістан, Ресей, Түркия және басқа да компаниялардың өз өнімдерін таныстырды.

Көрме аясында компанияның төрт еншілес ұйымы қатысты: «Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ, «ҚИ 811 - автожөндеу зауыты» АҚ, «Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС, «С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ.

«ADEX-2022» павильоны шетелдік серіктестердің қызығушылығын тудырды. Түркия, Бразилия, Ресей, Болгария, Пәкістан, Вьетнам және басқа да көптеген өкілдер қазақстандық өнімдерге қызығушылық танытты.

- 2022 жылғы 9-11 қыркүйек аралығында шетелдік инвесторларды компанияның еншілес және тәуелді ұйымдарының өндірістік мүмкіндіктерімен таныстыру мақсатында Алматы қаласында «Road show» көрмесі өткізілді.

Көрмеге Thales (Франция), MSM Group (Словакия), «ТАМ» АҚ (Грузия) компанияларының өкілдері, сондай-ақ Франция, Италия және Түркия елшіліктерінің қызметкерлері қатысты.

- 2022 жылғы 22-23 қыркүйекте Қазақстан машина жасаушыларының Х Форумы өтті. Форумның тақырыбы: «Қазақстанның машина жасауы: жаңа заманның сын-қатерлері».

Форум аясында машина жасау және металл өңдеу бойынша «Kazakhstan Machinery Fair 2022» екінші халықаралық мамандандырылған көрмесі өткізілді

«Kazakhstan Machinery Fair» - Қазақстандағы жетекші салалық көрме, онда Қазақстаннан және шетелден 250-ден астам компания машина жасау индустриясы үшін жаңа жабдықтар мен технологиялар: станоктар, дәнекерлеу жабдықтары, робототехника, аддитивті технологиялар және т. б. ұсынды

Компания өзінің жеке көрме стендін ұсынып, онда 40 – тан астам экспонат ұсынылды - бұл «Зенит» Орал зауыты» АҚ, «Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС, «С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ, «Қазақстандық авиация индустриясы» ЖШС, «Семей инжиниринг» АҚ, «Тыныс» АҚ, «ҚИ 811 автожөндеу зауыты» АҚ, «Еврокоптер Казахстан инжиниринг» ЖШС, «Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ, «Семей машина жасау зауыты» АҚ, «Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ өнімдері болып табылады.

❖ ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

◆ Компания және еншілес ұйымдар қызметінің операциялық және қаржылық көрсеткіштері

Ұйымдардың атауы	Өнімді сатудан түскен табыс (мың теңге)	Қаржылық нәтиже (мың теңге)	Еңбек өнімділігі (мың теңге/адам)	Персоналдың орташа тізімдік саны (адам)
«Тыныс» АҚ	7 038 419	167 221	10 998	640
«ПАМЗ» АҚ	10 543 681	(118 242)	29 784	354
«С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ	11 291 714	5 923	23 186	487
«Зенит» Орал зауыты» АҚ	4 484 118	114 051	6 035	743
«Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ	1 192 107	4 343	10 457	114
«Семей инжиниринг» АҚ	13 584 390	446 666	39 375	345
«Семей машина жасау зауыты» АҚ	2 580 056	325 092	9 214	280
«Қазақстан инжиниринг 811 автожөндеу зауыты» АҚ	151 756	(684 162)	1 124	135
«Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС	456 277	10 946	15 734	29
«Казтехнологиялар» АҚ	1 500 061	757 776	7 772	193
«ҚазИнж Электроникс» ЖШС		(8 349)	-	3
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ	6 003 525	5 093 847	84 059	71
Шоғырландырылған деректер	58 771 471	5 128 494	17 314	3 394

2022 жылы өнім мен қызметтерді сатудан түскен табыс жоспарлы 58 729 043 мың теңгеден, іс жүзінде 58 771 471 мың теңге мөлшерінде қалыптасып, жоспарлы мөлшер 0,1% - ға, оның ішінде шығарылатын өнімнің мына сегменттері бойынша ұлғайды:

- арнайы өнімді сатудан түскен табыс жоспарлы 50 223 930 мың теңгеден, іс жүзінде 53 726 195 мың теңгені құрады, жоспарға 7% ұлғаю негізінен 2021 жылы орындалуы жоспарланған «Қазақстандық авиация индустриясы» ЖШС ауыспалы шарттары бойынша - Корпоративтік орталық есебінен болды;

- азаматтық мақсаттағы өнім мен қызметтерді сатудан түскен табыс жоспарлы 8 505 113 мың теңгеден, 41% - ға төмендеумен, іс жүзінде 5 045 276 мың теңгені құрады.

Кейбір еншілес ұйымдардың жоғары борыштық жүктемесі мен шығынына қарамастан, соңғы 3 жылда таза кіріс бойынша оң динамика байқалады, сондықтан таза табыс 464 млн.теңгеден (2020 жыл) 5 128 млн. теңгеге (2022 жыл) дейін немесе 10-нан астам есеге өсті.

Қызметтің операциялық және қаржылық көрсеткіштері компания тобы бойынша:

Көрсеткіштер	2020	2021	2022	2020 жылға қатысты 2022 жылдың өсу/ (төмендеу) серпіні
Өнімді сатудан түскен кіріс (млрд. теңге)	96 709	92 420	58 771	(39%)
Активтер (млрд. теңге)	143 186	126 052	128 359	(10%)
Қаржылық нәтиже * (млрд. теңге)	464	1 893	5 128	1006%
Еңбек өнімділігі (мың теңге/адам)	22 814	25 244	17 314	(24%)

* қаржылық нәтиже = Азшылық үлесін шегергенге дейінгі таза кіріс

2022 жылы өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түсетін табыс 2020 жылға қатысты 96 709 млн.теңгеден 58 771 млн. теңгеге дейін немесе 39% - ға төмендеді, сондай-ақ 2021 жылға қатысты 36% - ға төмендеу байқалады, бұл азаматтық мақсаттағы өнім бойынша тапсырыстардың және корпоративтік орталық бойынша өткізу көлемінің төмендеуіне байланысты болды.

2020-2022 жылдар кезеңінде еңбек өнімділігі 17 314 мың теңге/адамға дейін төмендеді (2022 жыл), 2020 жылға қарағанда төмендеу 24% -ды құраса, 2021 жылға қарағанда көрсеткіш 31%-ға төмендеді. Көрсеткіштің

төмендеуі өнімді өткізу және қызмет көрсету көлемінің азаюына байланысты (негізінен Корпоративтік орталық бойынша) болған.

Бұдан басқа, Компания еншілес ұйымдармен бірлесіп жыл сайын өнімсіз шығындарды қысқарту, өндірілетін өнім мен көрсетілетін қызметтердің өзіндік құнын төмендету бойынша жұмыс жүргізуде.

2022 жылы активтер, 2021 жылы «Мұнаймаш» АҚ акциялар пакетін сатудан, сондай-ақ берілген аванстардың төмендеуінен 2020 жылға қарағанда 10% - ға төмендеп, 128 359 млн.теңге деңгейінде қалыптасты.

АКТИВТЕР	2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша (мың теңге)
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР:	54 991 792
Негізгі қаражат	41 106 509
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	243 643
Материалдық емес активтер	338 183
Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	6 876 240
Кейінге қалдырылған салық активтері	1 827 465
Берілген қарыздар	9 669
Пайдалануға шектелген ақша қаражаттары	2 474 148
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	2 115 935
АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР:	73 183 013
Тауарлық-материалдық қорлар	21 061 675
Сауда және басқа дебиторлық берешек	5 233 457
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем	1 804 303
Берілген қарыздар	1 579 313
Берілген аванстар және өзге де ағымдағы активтер	18 193 887
Пайдалануға шектелген ақша қаражаттары	426 566
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	24 883 812
Сатуға арналған активтер	184 087
БАРЛЫҒЫ АКТИВТЕР	128 358 892

❖ АКТИВТЕРДІ БАСҚАРУ

«Жекешелендірудің 2021– 2025 жылдарға арналған кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 29 желтоқсандағы № 908 қаулысына және Компания активтерін қайта құрылымдаудың 2022 жылға арналған жоспарына сәйкес Компанияның 5 активін сату және 4 активін (акциялар пакеті мен қатысу үлестерін) тарату көзделген.

Сату сатысындағы активтер

№	Актив атауы
1.	«С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ (100%)
2.	«Тыныс» АҚ (100%)
3.	«ҚИ 811 автожөндеу зауыты» АҚ (100%)
4.	«Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ (100%)
5.	«Мұнаймаш» АҚ (23,65%)
6.	«Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС (50 %)
7.	«ҚазИнж Электроникс» ЖШС (80 %)

Тарату сатысындағы активтер

№	Актив атауы
1.	«Талес Қазақстан инжиниринг» БК» ЖШС (50%)
2.	«Қаз-СТ Инжиниринг Бастау» ЖШС (49%)
3.	«Спецмаш Астана» ЖШС (35%)
4.	«Индра Қазақстан инжиниринг» ЖШС (49%)

2022 жылдың тамызында Компанияның бастамасымен ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында Жекешелендірудің кешенді жоспарынан қорғаныс өнеркәсібі үшін маңызды үш кәсіпорынды: «Семей инжиниринг» АҚ, «Қазақстандық авиациялық индустрия» ЖШС, «Steel Manufacturing» ЖШС-ны - алып тастауға мүмкіндік туды. Сонымен қатар оңалту рәсіміне байланысты («Оңалту және банкроттық туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес) «Семей машина жасау зауыты» АҚ алынып тасталды.

❖ КОМПАНИЯНЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

Компанияның инвестициялық саясатына сәйкес инвестициялық қызметтің мақсаты ұзақ мерзімді перспективада компанияның құнын барынша арттыру болып табылады.

Инвестициялық саясаттың негізгі принциптері:

- инвестициялық шешімдер қабылдау процесіне стратегиялық мақсаттарды интеграциялау;
- инвестициялық шешімдер қабылдау кезінде инвестициялық бағалау құралдарын пайдалану;
- инвестициялық қызметті басқару кезінде жобалық басқару құралдары мен рәсімдерін пайдалану;
- бюджеттік бақылау мен Компанияның инвестициялық қызметінің нәтижесіне жауапты басшылардың басқарушылық еркіндік дәрежесінің теңгерімі;
- инвестициялық қызмет нәтижелерін мониторингілеу, бағалау және талдау міндеттілігі.

Компанияның инвестициялық жобалары импортты алмастыру, ішкі қажеттіліктерді қамтамасыз ету және экспортқа шығу шеңберінде қорғаныс, азаматтық мақсаттағы өнімдерді өндіру мен өткізуді кеңейту жөніндегі мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған.

Жекелеген инвестициялық жобалар стратегиялық болып табылады және Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерін, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарын қайта жарақтандыру және ҚӨК-ті дамыту тұжырымдамасына сәйкес Қазақстан Республикасының қорғаныс-өнеркәсіп кешенін дамытуға бағытталған.

3. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

❖ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ МЕН ҚҰРЫЛЫМЫ

Компанияның корпоративтік басқару жүйесі Қазақстан Республикасының заңнамасына, Компанияның құрылтай және ішкі құжаттарына негізделеді.

Компания корпоративтік басқаруды маңызды және мүдделі тараптарға әсер ететін жауапты даму мен шешім қабылдаудың маңызды элементтерінің бірі ретінде қарастырады. Компания компанияда да, оның еншілес ұйымдарында да корпоративтік басқару тәжірибелерінің корпоративтік басқарудың үздік тәжірибелеріне сәйкестігін қамтамасыз етеді және өз қызметінің ашықтығын ұдайы арттыра отырып, осы саладағы халықаралық қағидаттар мен стандарттарға бағдарланады.

Компанияның негізгі ішкі құжаттарының бірі "Қазақстан инжиниринг "ҰК"АҚ Корпоративтік басқару кодексі болып табылады. 2022 жылғы 30 маусымда ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің № 376 бұйрығымен өзектендірілген корпоративтік басқару Кодексі бекітілді.

Компания корпоративтік басқаруды жүйелеу, қызметтің ашықтығын қамтамасыз ету және компанияның тиісті корпоративтік басқару стандарттарын ұстануға дайындығын растау үшін корпоративтік басқару кодексін басшылыққа алады.

Кодексті белсенді енгізу мақсатында Компанияның корпоративтік басқаруын жетілдіру жоспары тұрақты негізде қалыптастырылады, ол бойынша есептілікті Директорлар кеңесі әр алты ай сайын қарайды. Осыған ұқсас жоспарлар еншілес ұйымдарда да қолданылады.

Компания мен еншілес (тәуелді) ұйымдар арасындағы өзара қарым-қатынастар компанияның және оның еншілес (тәуелді) ұйымдарының тиісті органдары арқылы бекітілген корпоративтік рәсімдер шеңберінде жүзеге асырылады.

Бүгінгі таңда Компания корпоративтік басқару жүйесін жетілдіруді жалғастыруда. Мәселен, осы салада бірқатар маңызды бастамалар іске асырылды, сондай-ақ компанияның және оның еншілес ұйымдарының жаңа ішкі құжаттары әзірленіп, өзектендірілді.

Мысалы, тәуелсіз директорлар институтын және олардың тәуелсіз шешімдер қабылдаудағы рөлін күшейту мақсатында компания 2022 жылғы шілдеде компанияның еншілес ұйымдарына Директорлар кеңесінің мүшесі – тәуелсіз директор лауазымына КАНДИДАТТАРДЫ ІРІКТЕУ бойынша алғаш рет Ашық конкурс өткізді.

Тәуелсіз директорларды іріктеуді ескере отырып, компания еншілес ұйымдардың құрамын қалыптастырды. Тәуелсіз директорлардың көпшілігі

"Qazaq Independent Directors" қауымдастығының мүшелері болып табылады, жоғары біліктілікке, түрлі қызмет салаларында жұмыс тәжірибесіне ие.

Компанияның еншілес (тәуелді) кәсіпорындарын дамыту ісінде тығыз үйлестіруді қолдау үшін еншілес (тәуелді) ұйымдардың тәуелсіз директорларымен кездесу өткізілді, онда олар компанияның және оның кәсіпорындарының ағымдағы қызметімен таныстырылды, өзекті мәселелерді шешу жолдары талқыланды. Тәуелсіз директорлар оларды корпоративтік басқару жүйесіне енгізу үшін қарауға қабылданған ұсыныстар мен тілектер айтты. Мұндай кездесулерді тұрақты ету туралы шешім қабылданды.

Тұтастай алғанда, компанияның корпоративтік басқару жүйесі қызметтің ашықтығын арттыруға, Жалғыз акционермен және инвесторлармен сенімді және тиімді қарым-қатынастарды құруға және сақтауға бағытталған және мынадай қағидаттарға негізделеді:

- Жалғыз акционердің құқықтары мен мүдделерін қорғау;
- Компанияның Директорлар кеңесі мен Басқармасын тиімді басқару;
- Компания қызметінің ашықтығы мен объективтілігі;
- заңдылық және этика;
- тиімді дивидендтік саясат;
- тиімді кадр саясаты;
- қоршаған ортаны қорғау;
- еңбек жағдайларының қауіпсіздігі;
- корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын реттеу;
- жауапкершілік.

❖ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

❖ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Компанияның қызметіне жалпы басшылықты Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуді қоспағанда, Директорлар кеңесі жүзеге асырады.

Директорлар кеңесі өз өкілеттіктерін «Акционерлік қоғамдар туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына, Жарғыға, Корпоративтік басқару кодексіне және Компанияның өзге де ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырады.

Директорлар кеңесінің қызметі парасаттылық, тиімділік, белсенділік, адалдық, шыншылдық, жауапкершілік, дәлдік, кәсібилік, объективтілік және жүйелілік қағидаттарына негізделеді.

2022 жылғы 31 Желтоқсанда Компанияның Директорлар кеңесі келесі құрамда ұсынылды:

№	Директорлар кеңесінің құрамы	Өкілеттік мерзімі
1	Ержан Жексенғалиұлы Мырзабаев	Директорлар кеңесінің Төрағасы, өкілеттік мерзімі 3 жыл (2022 жылдың қазан айынан бастап)
2	Бауыржан Қадырұлы Тортаев	Директорлар кеңесінің мүшесі, өкілеттік мерзімі 3 жыл (2022 жылдың тамызынан бастап)
3	Ербол Сабыржанұлы Ахметов	Директорлар кеңесінің мүшесі, өкілеттік мерзімі 3 жыл (2022 жылдың тамызынан бастап)
4	Кенжебай Сатжанұлы Сатжанов	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор, өкілеттік мерзімі 3 жыл (2022 жылдың тамызынан бастап)
5	Андар Мәулешұлы Шоқытов	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор, өкілеттік мерзімі 3 жыл (2022 жылдың тамызынан бастап)
6	Серікжан Әміржанұлы Жакенов	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор, өкілеттік мерзімі 3 жыл (2022 жылдың тамызынан бастап)
7	Қуат Бәкірұлы Қожахметов	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор, өкілеттік мерзімі 3 жыл (2022 жылдың тамызынан бастап)
8	Теміржан Қайратұлы Әбдірахманов	Директорлар кеңесінің мүшесі, Басқарма Төрағасы, өкілеттік мерзімі 3 жыл (2022 жылдың тамызынан бастап)

◆ **Компанияның Директорлар кеңесінің құрамы**
31.12.2022 жылғы жағдай бойынша

**ЕРЖАН ЖЕКСЕНҒАЛИҰЛЫ
МЫРЗАБАЕВ**

**«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің төрағасы,
Қазақстан Республикасы
Индустрия және инфрақұрылымдық даму
Вице-министрі**

Туған күні: 12.08.1969 жылы
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Армия генералы А. В. Хрулев атындағы Ярославль жоғары әскери қаржы мектебі (1990)
- Ресей Федерациясы Үкіметі жанындағы Қаржы академиясының әскери қаржы-экономикалық факультеті (1999 жыл)

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2014 - 2019 жылдары**
Қазақстан Республикасы ҰҚК Шекара қызметі директорының орынбасары (11.2014-2019)
- **2022 жылдың қазан айынан бастап**
Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму Вице-министрі (10.2022 бастап)

Компанияның, Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді

БАУЫРЖАН ҚАДЫРҰЛЫ ТОРТАЕВ

**«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі,
Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрінің орынбасары**

Туған күні: 18.09.1967 жылы
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- С. Орджоникидзе атындағы Еңбек Қызыл Ту орденді Мәскеу мемлекеттік басқару академиясы, инженер-экономист

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны мен атқарған лауазымдары:

- **2014 - 2017 жылдары**
Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің Әлеуметтік-экономикалық мониторинг бөлімі меңгерушісінің орынбасары
- **2017 - 2019 жылдары**
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Жауапты хатшысы
- **2019 жылдың сәуір айынан бастап**
Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің орынбасары

**Компанияның, Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің
акцияларына иелік етпейді**

ЕРБОЛ САБЫРЖАНҰЛЫ АХМЕТОВ

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі,
Қазақстан Республикасы
Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік
және жекешелендіру комитеті
Төрағасының орынбасары

Туған күні: 12.07.1980 жылы
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- С. Сейфуллин атындағы Ақмола аграрлық университеті (2002), экономистменеджер
- А. Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті, құқықтану

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны мен атқарған лауазымдары:

- **2016 - 2019 жылдары**
«Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің Нұр-Сұлтан қаласының Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру департаменті» ММ-ның басшысы
- **С 2019 жылдан бастап**
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті Төрағасының орынбасары

**Компанияның, Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің
акцияларына иелік етпейді**

**Кенжебай Сатжанұлы
Сатжанов**

**«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі,
тәуелсіз директор**

Туған күні: 19.08.1955 жылы
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Қарағанды политехникалық институты (1977 жыл), инженер-экономист
- Алматы мемлекеттік университеті (2005 жыл), заңгер
- Еуразия Ұлттық Университеті құрамындағы Дипломатиялық академия (2005), халықаралық қатынастар

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2016 - 2017 жылдары**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары

**Компанияның, Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің
акцияларына иелік етпейді**

**Андар Мәулешұлы
Шоқытов**

**«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі,
тәуелсіз директор**

Туған күні: 12.05.1953 жылы
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- В.И. Ленин атындағы Қазақ политехникалық институты., «Автоматика және басқару жүйелері» факультеті (1981 жыл), инженер-жүйелік техник
- И. М. Губкин атындағы Ресей мемлекеттік мұнай және газ университеті, мұнай-газ бизнесін басқару магистрі

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2014 жылғы ақпаннан бастап**
«KMG Drilling&Services» ЖШС
Бас директор (Басқарма төрағасы)

**Компанияның, Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің
акцияларына иелік етпейді**

**Серікжан Әміржанұлы
Жақенов**

**«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі,
тәуелсіз директор**

Туған күні: 08.10.1949 жылы
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Қарағанды политехникалық институты

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2009 жылдан бастап**
«КарГорМаш-М» ЖШС директоры, кеңесшісі
- **2018 жылғы қарашадан бастап**
«Сарыарқа» ӘКК» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор

**Компанияның, Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің
акцияларына иелік етпейді**

**Қуат Бәкірұлы
Қожахметов**

**«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі,
тәуелсіз директор**

Туған күні: 02.05.1973 жылы
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Қазақ мемлекеттік басқару академиясы, бизнес және менеджмент факультеті (1994), экономист
- Чикаго университетінің Бут Бизнес Мектебі (2017), MBA дәрежесі

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2016 жылғы наурыздан бастап**
«АХҚО» Әкімшілігі» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі
- **2018-2020 жылдары**
«Самұрық-Қазына Контракт» ЖШС Бас директоры
- **2020 жылғы шілдеден 2020 жылғы қыркүйекке дейін**
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ Сатып алу жөніндегі бірлескен басқарушысы
- **2020 жылдың қыркүйегінен бастап**
«АХҚО» Әкімшілігі» АҚ Басқарушысының Бас консультанты

**Компанияның, Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің
акцияларына иелік етпейді**

**Теміржан Қайратұлы
Әбдірахманов**

**«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі,
Басқарма Төрағасы**

Туған күні: 29.07.1987 жылы
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Мәскеу мемлекеттік халықаралық институты қарым-қатынас (2008)
- Нархоз Университеті (2017)
- МИФИ Ұлттық ядролық зерттеу университеті (2018)

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2017 - 2020 жылдары**
«Самұрық-Қазына Контракт» ЖШС Бас директорының орынбасары
- **2020 - 2022 жылдары**
«Самрук-Казына Бизнес Сервис» АҚ Бас директорының орынбасары
- **2022 жылғы наурыздан бастап**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы

**Компанияның, Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің
акцияларына иелік етпейді**

◆ Директорлар кеңесінің қызметі

Компанияның Директорлар кеңесі өз құзыретіне кіретін мәселелерді қарастыра отырып, ағымдағы міндеттерді шешуге бағытталған. Мәселелер тізбесі және олар бойынша шешімдер Директорлар кеңесі отырыстарының тиісті хаттамаларында және шешімдерінде көрсетілген.

Директорлар кеңесі 2022 жылы 21 отырыс өткізді (11 бетпе-бет нысанда, 10 сырттай нысанда), онда 126 мәселе қаралды.

◆ Директорлар кеңесінің комитеттері

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес аса маңызды мәселелерді қарау және Директорлар кеңесіне ұсынымдар дайындау үшін қоғамда Директорлар кеңесінің комитеттері құрылуы тиіс.

Директорлар кеңесінің комитеттері мынадай мәселелерді қарайды:

- 1) стратегиялық жоспарлау;
- 2) кадрлар мен сыйақылар;
- 3) ішкі аудит;
- 4) әлеуметтік мәселелер;
- 5) Компанияның ішкі құжаттарында көзделген өзге де мәселелер.

Директорлар кеңесінің комитеттері Директорлар кеңесінің мүшелерінен және белгілі бір комитетте жұмыс істеу үшін қажетті кәсіби білімі бар сарапшылардан тұрады.

Директорлар кеңесінің комитетін Директорлар кеңесінің мүшесі басқарады. Міндеттеріне 1) - 4) тармақшаларда көзделген мәселелерді қарастыру кіретін Директорлар кеңесі комитеттерінің басшылары (төрағалары) тәуелсіз директорлар болып табылады.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес Комитеттер Директорлар кеңесінің отырысында қаралғанға дейін неғұрлым маңызды мәселелер шеңбері бойынша егжей-тегжейлі талдау жүргізу және ұсынымдар әзірлеу үшін құрылады.

Директорлар кеңесінің 2019 жылғы 27 тамыздағы шешімімен компанияда Директорлар кеңесінің үш комитеті құрылып тұрақты негізде жұмыс істейді:

- Тағайындаулар және сыйақылар жөніндегі комитет;
- Аудит жөніндегі комитет;
- Стратегия және инвестициялар жөніндегі комитет.

2022 жылғы 13 қыркүйекте Компанияның Директорлар кеңесінің шешімімен сандық құрам айқындалып, Компанияның Директорлар кеңесі комитеттерінің төрағалары мен мүшелері сайланды.

Комитет	Төрағасы	Мүшелері
Тағайындаулар және сыйақылар жөніндегі комитет	Кенжебай Сатжанұлы Сатжанов	Қуат Бәкірұлы Қожахметов; Серікжан Әміржанұлы Жакенов; Андар Мәулешұлы Шоқытов
Аудит жөніндегі комитет	Қуат Бәкірұлы Қожахметов	Кенжебай Сатжанұлы Сатжанов; Серікжан Әміржанұлы Жакенов; Андар Мәулешұлы Шоқытов
Стратегия және инвестициялар жөніндегі комитет	Андар Мәулешұлы Шоқытов	Қуат Бәкірұлы Қожахметов; Серікжан Әміржанұлы Жакенов; Кенжебай Сатжанұлы Сатжанов

Компанияның Директорлар кеңесінің тағайындаулары мен сыйақылары жөніндегі комитеті Компанияның Директорлар кеңесіне олардың құзыретіне жататын мәселелер бойынша алдын ала қарау, талдау және ұсынымдар әзірлеу арқылы жәрдем көрсетеді және Директорлар кеңесінің кадр саясаты, корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік, тағайындаулар мен сыйақылар жүйесі, сондай-ақ тұтастай қызметті бағалау және жеке Директорлар кеңесі мүшелері мен атқарушы орган мүшелерінің қызметін бағалау, атқарушы орган мүшелерінің сабақтастығын жоспарлау, Компанияның Директорлар кеңесіне есеп беретін қызметкерлер мен қызметтердің қызметін бағалау саласындағы құзыретіне жататын мәселелерді тереңдетіп пысықтау және мониторингтеу арқылы Директорлар кеңесінің тиімділігі мен сапасын арттыру мақсатында құрылады.

Компанияның Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті Компанияның Директорлар кеңесіне олардың құзыретіне жататын мәселелер бойынша алдын ала қарау, талдау және ұсынымдар әзірлеу жолымен жәрдем көрсетеді және Компанияның қаржы-шаруашылық қызметін бақылау жүйесін белгілеу, ішкі бақылау жүйесінің сенімділігі мен тиімділігін, тәуекелдерді басқару, сыртқы және ішкі аудитордың (қажет болған жағдайда – Комплаенс-офицердің) тәуелсіздігін бақылау, Қазақстан Республикасының заңнамасын, Компанияның ішкі құжаттарын

сақтау мониторингтеу жөнінде ұсынымдар дайындау арқылы Компанияның Директорлар кеңесі жұмысының тиімділігі мен сапасын арттыру мақсатында құрылады.

Компанияның Директорлар кеңесінің Стратегия және инвестициялар жөніндегі комитеті Компанияның Директорлар кеңесіне олардың құзыретіне жататын мәселелер бойынша алдын ала қарау, талдау және ұсынымдар әзірлеу арқылы жәрдем көрсетеді және Компанияның Директорлар кеңесіне Компания қызметінің стратегиялық бағыттары, Компанияның инвестициялық жобаларын іске асыру, активтерді басқару, қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау, Компания қызметінің тиімділігін арттыруға, оның рентабельді қызметі мен тұрақты дамуына ықпал ететін іс-шараларды әзірлеу жөніндегі мәселелерді қоса алғандағы Корпоративтік даму мәселелері бойынша ұсынымдар дайындау мақсатында құрылады.

2022 жылы Компанияның аудит жөніндегі комитетінің 9 отырысы, тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитеттің 8 отырысы және Компанияның Стратегия және инвестициялар жөніндегі Комитетінің 8 отырысы өткізілді.

◆ Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысы

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Жалғыз акционердің шешімімен тәуелсіз директорларға - Компанияның Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақылар төленеді және олардың өз функцияларын орындауына байланысты шығыстар өтеледі. Мұндай сыйақылар мен өтемақылардың мөлшері Компанияның Жалғыз акционерінің шешімімен белгіленеді.

Компанияда белгіленген тәртіпке сәйкес Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін орындағаны үшін сыйақы тек қана:

- тұрақты жылдық сыйақыны;
- Компанияның Директорлар кеңесі комитеттерінің бетпе-бет отырыстарына қатысқаны үшін қосымша жылдық сыйақыны қамтиды.

Сонымен қатар, сыйақы сырқаттану себебі бойынша отырыстарда болмауды қоспағанда, Директорлар кеңесінің (бетпе-бет/сырттай) отырыстарына қатысқан жағдайда төленетінін атап өткен жөн.

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Компанияның Директорлар кеңесінің мүшелеріне төленген сыйақының жалпы сомасы 25 865 106,73 тенгені құрады.

◆ Корпоративтік хатшы

Корпоративтік хатшыға Компаниядағы корпоративтік басқару жүйесінің тиісті практикасын және дамуын, отырыстарды ұйымдастыруды және Компанияның Директорлар кеңесі мен оның Комитеттерінің жұмысын қолдауды, Компания органдарының тиімді өзара әрекеттесуін және Жалғыз акционердің құқықтары мен мүдделерін қорғауды, сондай-ақ Компания туралы ақпаратты ашуды (ұсынуды) және Компания құжаттарын заңнама

мен Компанияның ішкі құжаттардың талаптарына сәйкес сақтауды қамтамасыз ету жүктеледі.

Корпоративтік хатшының функциялары, міндеттері мен міндеттемелері Корпоративтік хатшы туралы ережеде көзделген.

Осылайша, Корпоративтік хатшы өз қызметі шеңберінде Директорлар кеңесі мен оның комитеттері отырысының күн тәртібі мәселелері бойынша материалдарды тиісінше дайындауды, оның ішінде материалдарды дайындау рәсімдерінің сақталуын қамтамасыз етеді, отырыстардың күн тәртібіне енгізу үшін өзіне тапсырылған күн тәртібі мәселелері бойынша материалдарды Қазақстан Республикасының заңнамасына, Компанияның жарғысы және ішкі құжаттарына сәйкес Директорлар кеңесі мен оның комитеттерінің құзыретіне сәйкестігін, сондай-ақ ұсынылған материалдардың толықтығын тексереді.

Корпоративтік хатшы Директорлар кеңесі мүшелерінің нақты және дәл ақпаратты уақтылы алуын қамтамасыз етеді.

2022 жылы Компанияның Корпоративтік хатшысы Компанияның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 15 ақпандағы шешімімен бекітілген Компаниядағы корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарын жұмысқа қабылдады.

Корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарын орындау шеңберінде компанияның корпоративтік хатшысы Компанияның Директорлар кеңесімен әзірленіп, бекітілді:

- Компанияның Директорлар кеңесінің Комитеттері туралы ережелер;
- Компанияның Корпоративтік хатшысы туралы ереже;
- Компанияның іскерлік этика кодексі.

◆ **Ішкі аудит қызметі**

Ішкі аудит қызметі 2007 жылы Компанияның Директорлар кеңесінің шешімімен құрылды.

Компанияның ішкі аудит қызметінің штат саны-3 адам.

Ішкі аудит қызметі қызметінің негізгі мақсаты - Компанияның Директорлар кеңесіне тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару жүйелерін жетілдіруге жүйелі тәсіл енгізу жолымен компания қызметін тиімді басқаруға және жетілдіруге бағытталған тәуелсіз және объективті кепілдіктер мен консультациялар беру.

Ішкі аудит қызметінің қызметі Компанияның ішкі аудит қызметі туралы Ережемен, компанияда ішкі аудитті ұйымдастыру жөніндегі саясатпен және өзге де ішкі нормативтік құжаттармен реттеледі.

Ішкі аудит қызметі тоқсан сайын аудит жөніндегі комитеттің және Компанияның Директорлар кеңесінің қарауына өз қызметі туралы есеп береді.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Ішкі аудит қызметінің 2022 жылға арналған Жылдық аудиторлық жоспары Компанияның Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 13 желтоқсандағы шешімімен бекітілген.

Жылдық аудиторлық жоспарға сәйкес Ішкі аудит қызметі 2022 жылы «Қазтехнологиялар» АҚ, «ҚИ 811 автожөндеу зауыты» АҚ, «Семей инжиниринг» АҚ, «Семей машина жасау зауыты» АҚ, «Қазақстан инжиниринг «R&D орталығы» ЖШС қызметіне байланысты тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесінің және Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін бағалаумен, сондай-ақ Компаниядағы әкімшілік шығыстардың жекелеген түрлерінің лимиттерін мониторингтеумен аудиторлық тапсырмаларды орындады.

Есепті кезеңде жүргізілген аудиторлық тексерулердің нәтижелері бойынша 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 144 ұсыныс берілді.

◆ **Комплаенс қызметі**

«Қазақстан Инжиниринг» ҰК» АҚ әлеуметтік этика мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетке ерекше назар аударады, осыған байланысты Компанияда және Компанияның барлық еншілес ұйымдарында комплаенс-офицерлер қызметін жүзеге асырады, сатып алу мен қызметтің ашықтығын қамтамасыз ету жөніндегі құралдар енгізіледі, сондай-ақ ықтимал тәуекелдерді болдырмау үшін жеткізушілермен түсіндіру жұмыстары жүргізіледі.

«Қазақстан Инжиниринг» ҰК» АҚ Комплаенс қызметі Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 13 қыркүйектегі (№13 хаттама) шешімімен құрылған.

Комплаенс қызметі жұмысының негізгі мақсаттары Компания мен оның еншілес ұйымдарының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша талаптар мен міндеттемелерді сақтауын қамтамасыз ету, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу тетіктерін енгізу болып табылады.

Комплаенс қызметінің функциялары, міндеттері мен міндемелері «Қазақстан Инжиниринг» ҰК» АҚ Комплаенс қызметі туралы ережеде көзделген.

Комплаенс қызметі өз қызметі шеңберінде Компания және оның еншілес ұйымдары қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарын және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Компанияның ішкі құжаттарын сақтауын, Компания қызметінің ашықтығын және Компанияға деген сенімді нығайтуды қамтамасыз етеді, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, Компанияның ішкі құжат талаптарын және мүдделі тараптар алдындағы міндеттемелерді сақтамау салдарынан туындаған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің және Компанияның соған байланысты шығындарының алдын алу және азайту жөніндегі іс-шараларды жүргізеді.

Комплаенс қызметінің функцияларына мыналар жатады:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарына, Компанияның ішкі құжаттарына және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша үздік әлемдік практикаға тұрақты мониторинг жүргізу және олар өзгерген жағдайда Компания үшін олардың салдарын айқындау;

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Компания қызметінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың және Компанияның ішкі құжаттарының талаптарына сәйкестігін бағалауды жүзеге асыру;

- Компания үшін үшінші тұлғалардың сенімділігін тексеру рәсімдерін енгізуді қамтамасыз ету (үлестестігін, әртүрлі тізбелерде үшінші тұлғалардың болуын тексеру);

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша оларды толық аяқтағанға дейін және түзету шараларын қабылдағанға дейін қызметтік тексерулерге бастамашылық жасау және жүргізу;

- қаржылық және/немесе қаржылық емес шығындардың ықтимал көлемі бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және бағалау, Компания қызметінің, процестерінің сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшырауын айқындау;

- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу және оны Компанияның ішкі құжаттарына сәйкес іске асыруды қамтамасыз ету;

- белгіленген тәртіппен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл жасау;

- Компанияның Директорлар кеңесіне қызмет құзыреті шегінде ақпарат, есептер беру.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл іс-шараларының 2022 жылғы жоспарын орындау шеңберінде Комплаенс қызметі Компанияның Директорлар кеңесімен қабылданған мынадай құжаттарды әзірледі:

- «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты;

- «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ -та 2023 жылға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралар жоспары;

- «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулық;

- «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі саясат;

- «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттары.

2022 жылы «ҚИ 811 автожөндеу зауыты» АҚ және «Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ қызметтік қызметі бойынша 2 қызметтік тергеу жүргізілді, олардың нәтижелері тиісті шешімдер мен шараларын қабылдау үшін еншілес ұйымдардың Директорлар кеңесінің қарауына жіберілді.

2022 жылдың тамыз айында «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ қызметкерлері, оның еншілес кәсіпорындары, сондай-ақ Компанияның негізгі жеткізушілері мен ЕТҰ үшін ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі превенция қызметі басшысының орынбасары Ж.Байділдиннің қатысуымен Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша семинар ұйымдастырылды.

Семинарда сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың қыр-сыры түсіндірілді. Мүдделер қақтығысын реттеу, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру сияқты сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларының жүйесіне ерекше назар аударылды.

Сонымен қатар, 2022 жылы келесі іс-шаралар өткізілді:

- мамыр айында - «Самұрық-Қазына» АҚ Комплаенс қызметінің өкілдерімен «Қазақстанда Комплаенс енгізу, заңнамадағы Комплаенс, Комплаенс және іскерлік этика қауымдастығы» тақырыбында семинар;
- маусым айында - Airbus D&S өкілдерімен «Сыбайлас жемқорлық пен этикалық емес мінез-құлықтың алдын алу бойынша Комплаенс қызметтердің жұмысы» тақырыбында Комплаенс семинар;
- тамыз айында - ЕТҰ контрагенттерімен «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды, этика және Комплаенс қағидаттарын қоса алғанда, парасаттылық мәдениетін ілгерілету» тақырыбында кеңес;
- қараша айында – Компанияның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша анонимді сауалнама және Компанияның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне сыйлықтарға тыйым салу туралы ақпараттық табло (жадынама) іске қосылды.

♦ Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет

Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет – бұл Компанияның және оның еншілес ұйымдарының, Қазақстан Республикасының заңнамасының және Компанияның және еншілес ұйымдардың сатып алу саласындағы өзге де ішкі құжаттарының сақталуына ішкі бақылауды жүзеге асыратын Компанияның Директорлар кеңесінің бақылауындағы Компанияның құрылымдық бөлімшесі.

Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет өз қызметін Компанияның Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 30 сәуірдегі шешімімен бекітілген «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызметі туралы ережеге және Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2021 жылғы 30 қарашадағы № 1252 бұйрығымен бекітілген Ұлттық әл-ауқат қорының сатып алуын бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызметті қоспағанда, сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет жүзеге асыратын бақылауды жүргізу қағидаларына сәйкес жүзеге асырады.

Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызметтің негізгі міндеттері: еншілес ұйымдардың, Компанияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының заңнамасын және Компанияның және еншілес ұйымдардың сатып алу саласындағы ішкі құжаттарын сақтауын бақылау, сондай-ақ Компанияда және еншілес ұйымдарда сатып алуды жүзеге асыру рәсімдері мен процесін жетілдіру болып табылады.

Негізгі міндеттерге сәйкес Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет белгіленген тәртіппен мынадай функцияларды орындайды:

- веб-портал арқылы өткізілетін сатып алуларға тұрақты бақылауды жүзеге асырады;
- Компания органдары, қызмет пен Компанияда сатып алу рәсімін жүзеге асыратын жауапты құрылымдық бөлімше/ қызметкерлер арасындағы нақты және тиімді өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді;
- Компанияның және еншілес ұйымдардың органдары, лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының Сатып алу саласындағы заңнамасын, Компанияның Жарғысы мен ішкі құжаттарын орындауына, сақтауына мониторинг жүргізеді;
- қызмет құзыретіне кіретін өтініштерді, шағымдарды қарайды;
- Компанияда және еншілес ұйымдарда сатып алу рәсімдері туралы ақпаратты (есептерді) жинақтауды және ұсынуды қамтамасыз етеді, сондай-ақ ақпараттық ашықтықтың жоғары деңгейін қолдайды;
- Мемлекеттік органдардың талаптарына, Қазақстан Республикасының сатып алуды жүзеге асыру саласындағы заңнамасының ережелеріне байланысты мәселелер бойынша Компанияның және еншілес ұйымдардың лауазымды тұлғаларына, қызметкерлеріне консультациялар береді және ұйымдастырады;
- Компанияда және еншілес ұйымдарда сатып алуды жүзеге асыру қағидалары мен рәсімдерін әзірлеу, қайта қарау кезінде жұмыс топтарына қатысады.

Компания және оның еншілес ұйымдары өткізетін сатып алуды бақылау шеңберінде сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бұзушылықтарды ерте кезеңдерде анықтау және жолын кесу мақсатында 2022 жылы Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет анықталған бұзушылықтар бойынша орындалуы міндетті 49 хабарлама жолдады.

❖ КОМПАНИЯ БАСҚАРМАСЫ

Компанияның ағымдағы қызметіне басшылықты алқалы атқарушы орган – Басқарма жүзеге асырады, ол басқа органдардың құзыретіне жатқызылмаған Компания қызметінің мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды.

Басқарма Төрағасы мен мүшелерінің сандық құрамын, өкілеттік мерзімін, сайлануын (тағайындалуын) айқындау, сондай-ақ олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ қызметтің түйінді көрсеткіштерін және Компанияның Төрағасы мен Басқарма мүшелері үшін олардың нысаналы мандаттарын бекіту Компанияның Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жатқызылған.

Басқарма «Акционерлік қоғамдар туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарына, «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Жарғысына, Корпоративтік басқару кодексіне, «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқармасы туралы ережеге және Компанияның өзге де ішкі құжаттарына сәйкес әрекет етеді.

Басқарма қызметі Жалғыз акционердің мүдделерін барынша сақтау қағидаты негізінде құрылады және Компанияның Жалғыз акционері мен Директорлар кеңесінің шешімдеріне толық есеп береді.

Алдын ала қарау, алқалы шешімдер қабылдау және жетекшілік ететін мәселелер бойынша Компания Басқармасына ұсынымдар дайындау мақсатында Басқарма жанында Компанияда консультативтік-кеңесші органдар құрылған:

Инвестициялық-инновациялық комитет – Компания Басқармасына Компанияның және оның кәсіпорындарының инвестициялық және инновациялық қызметінің тиімділігін арттыруға, сондай-ақ қазақстандық қамтуды дамыту мәселелері бойынша бірыңғай саясатты қалыптастыруға жәрдемдеседі.

Бюджеттік комиссия – Компания Басқармасына еншілес және тәуелді ұйымдардың басқару органдарында бекітуге шығарылатын бюджеттер, инвестициялық жобаларды дамыту, жоспарлау және іске асыру жоспарлары бойынша Компания өкілдерінің бірыңғай ұстанымын әзірлеуге, сондай-ақ тиісті қаржы кезеңіне арналған Компания бюджетінің жобасын уақтылы және сапалы әзірлеуді қамтамасыз етуге және оны түзету мен орындау жөнінде ұсыныстар әзірлеуге жәрдемдеседі.

◆ Басқарма қызметі туралы

2022 жылы Компания Басқармасының 49 отырысы өткізіліп, 158 мәселе қаралды.

Компания Басқармасының отырыстарында мына мәселелерге ерекше назар аударылды:

- даму жоспарын, Компания активтерін қайта құрылымдау бағдарламасын (жоспарын) әзірлеу, мақұлдау және Директорлар кеңесінің бекітуіне шығару;

- Компанияның кейбір еншілес және тәуелді ұйымдардың акциялар пакеттерін (қатысу үлестерін) иеліктен шығару;

- құны Компания активтері құнының жалпы мөлшерінің он пайызынан азын құрайтын мүлікті Компания сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін) мәміле немесе өзара байланысты мәмілелер жиынтығы туралы шешім қабылдау;

- Компанияның міндеттемесін оның меншікті капиталының он пайызынан аз мөлшерге ұлғайту туралы шешім қабылдау;

- Компания қызметін ұйымдастыру мақсатында қабылданатын құжаттарды бекіту;

- Директорлар кеңесінің және Жалғыз акционердің қарауына шығарылатын мәселелер бойынша материалдарды алдын ала қарау және мақұлдау.

Есепті кезеңде Компания Басқармасы Компания алдына қойылған міндеттерді тиімді шешу үшін Жалғыз акционермен және корпоративтік қатынастардың барлық мүдделі тараптарымен белсенді өзара іс-қимыл жасады.

- ◆ **Басқарма Құрамы**
(31.12.2022 жылғы жағдай бойынша)

ӘБДІРАХМАНОВ ТЕМІРЖАН ҚАЙРАТҰЛЫ

*«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы
(ақпарат «Компанияның Директорлар кеңесінің құрамы» бөлімінде
берілген »)*

ГАРЫП МҰРАТҰЛЫ ИСМАТОВ

**Басқарма Төрағасының
орынбасары**

Туған күні: 20.02.1986 жыл
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Өскемен экономика және қаржы колледжі, банк ісі
- Қазақстан-Америка еркін университеті, қаржы бакалавры
- Халықаралық бизнес университеті, іскерлік әкімшілендіру магистрі

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2019 - 2021 жылдары**
«Астана» Халықаралық қаржы орталығының үздіксіз кәсіби даму бюросы
- **2021 жылғы ақпаннан желтоқсанға дейін**
«Оптим Банк» ААҚ Басқарма төрағасының бірінші орынбасары
- **2022 жылғы наурыздан қыркүйекке дейін**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Экономика және жоспарлау департаментінің директоры, Басқарушы директор
- **2022 жылдың қыркүйегінен бастап**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары

**Компанияның, Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің
акцияларына иелік етпейді**

ҚУАНЫШ МҰСІМХАНҰЛЫ ҚИСЫҚОВ

Басқарма Төрағасының
орынбасары

Туған күні: 11.07.1964 жылы
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- КСРО МҚК Жоғары курстары, Ташкент қ. (1992), жоғары арнайы білімі бар офицер
- Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік университеті (2000), заңгер-құқықтанушы

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны мен атқарған лауазымдары:

- **2010 - 2018 жылдары**
Әзірбайжан, Тәжікстан, Қырғызстандағы ҚР Елшілігінің кеңесшісі
- **2018 - 2019 жылдары**
«Қазақстан Ғарыш Сапары» ҰК» АҚ Жалпы мәселелер жөніндегі вице-президенті
- **2019 - 2020 жылдары**
«Қазақстан Ғарыш Сапары» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының кеңесшісі
- **2020 жылғы тамыз айынан бастап**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары

Компанияның, Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің
акцияларына иелік етпейді

◆ **Басқарма сыйақысы**

Басшы қызметкерлердің, омбудсменнің, ішкі аудит қызметі қызметкерлерінің комплаенс-офицерінің және корпоративтік хатшының қызметін бағалау және сыйақы төлеу шарттары, тәртібі Компанияның Директорлар кеңесінің 2019 жылғы 22 қарашадағы шешімімен бекітілген Басшы қызметкерлерге, омбудсменге, ішкі аудит қызметі қызметкерлерінің комплаенс-офицеріне және Корпоративтік хатшыға еңбекақы төлеу, қызметін бағалау және сыйлықақы (сыйақы) беру қағидаларымен регламенттелген.

Қызмет нәтижелері бойынша сыйақылар (қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді сыйақылар) қол жеткізген табыстары үшін материалдық көтермелеу және жұмыс тиімділігін арттыру мақсатында жұмыс нәтижелеріне байланысты төленеді және тұрақты сипатта болмайды

Басшы қызметкерлер қызметінің тиімділігін бағалау рәсімі мынадай кезеңдерден тұрады:

- мотивациялық қызметтің түйінді көрсеткіштерін (ҚТК) таңдау, нысаналы мәндерді қою;
- мотивациялық ҚТК-ны бекіту;
- нәтижелілікті мониторингілеу;
- нақты нәтижелілікті есептеу және бекіту.

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Компанияның Басқарма мүшелеріне төленген сыйақының жалпы сомасы 106 072 761,76 теңгені құрады. Басқарма мүшелеріне есепті кезеңде есептелген бонустар 15 344 953,90 теңгені құрады.

◆ **Басқарма хатшысы**

Басқарма хатшысы Компанияның қызметкері болып табылады және Директорлар кеңесінің 2012 жылғы 23 қарашадағы шешімімен бекітілген Компания Жарғысы мен Басқарма туралы ереже негізінде әрекет етеді.

Басқарма хатшысының функцияларына мыналар жатады:

- Басқарманың жұмыс жоспарын әзірлеу, бекіту және мониторингілеу,
- Басқарманың жұмыс жоспарының орындалу барысы туралы есепті дайындау;
- Басқарма отырысының күн тәртібін және Басқарма отырысының күн тәртібіне сәйкес материалдарды қалыптастыру;
- Компания Басқармасының шешімдерін рәсімдеу;
- Басқарма отырысына материалдардың уақтылы ұсынылуын және олардың толықтығын бақылау;
- Басқарма шешімдерінің орындалуын мониторингілеу және бақылау.

❖ ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

◆ Ішкі бақылау жүйесі

Компанияның ішкі бақылау жүйесі корпоративтік басқару жүйесінің ажырамас бөлігі болып табылады.

Ішкі бақылау жүйесі Компанияның үш негізгі бағыттағы мақсаттарына қол жеткізуге ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз етуге бағытталған:

- операциялық қызметтің тиімділігін арттыру;
- толық және сенімді қаржылық есептілікті дайындау;
- Қазақстан Республикасы заңнамасының және Компанияның ішкі құжаттарының талаптарын сақтау.

Ішкі бақылау жүйесі бизнес-процестерді талдауға, Компания қызметіне тән процестік деңгейдегі тәуекелдерді уақтылы анықтауға және талдауға, сондай-ақ осы тәуекелдерді басқару бойынша бақылау рәсімдерін анықтауға және талдауға бағытталған.

Ішкі бақылау жүйесі Компанияның ішкі бақылау жүйесінің мақсаттары, міндеттері, жұмыс істеу принциптері мен компоненттері белгіленген Ішкі бақылау жүйесі туралы ережеге сәйкес ұйымдастырылған.

◆ Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы негізгі маңызды оқиғалар мен нәтижелер:

- Компанияның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 2 желтоқсандағы шешімімен (№19 хаттама) Компанияның Директорлар кеңесінің 2014 жылғы 27 маусымдағы шешімімен (№7 хаттама) бекітілген Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Ішкі бақылау жүйесі туралы ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

- Компанияның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 29 желтоқсандағы шешімімен (№20 Хаттама Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Валюталық тәуекелді басқару ережесі бекітілді.

- Компанияның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 29 желтоқсандағы шешімімен (№20 Хаттама Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Тәуекелдерді басқару саясатына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді:

- Саясат нормаларын қолданыстағы заңнаманың талаптарына сәйкес келтіру (Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі, «Акционерлік қоғамдар туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» заңдары);

- Тәуекелдер жөніндегі комитетті тарату жолымен Компания қызметін оңтайлы регламенттеу және дебюрократизациялау («Мемлекеттік аппарат қызметін дебюрократизациялау жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 13 сәуірдегі № 872 Жарлығының нормаларын ескерілуімен);

- COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ұсынымдары шеңберінде тәуекелдерді басқару жүйесін дамыту.

Компанияның негізгі тәуекелдері:

- Компанияның қарыздар бойынша қаржылық міндеттемелерін орындамау тәуекелі;
- Инвестициялық жобаларды іске асырмау тәуекелі;
- Компанияның еншілес (тәуелді) ұйымдарының мемлекеттік қорғаныстық тапсырысты орындамау тәуекелі;
- Компанияның еншілес (тәуелді) ұйымдарының азаматтық өнім шығару және экспорттық жеткізілімдер бойынша жоспарлы көрсеткіштерді орындамау тәуекелі;
- Компания Активтерін қайта құрылымдау жоспарын орындамау тәуекелі;
- Компанияның сот талқылауынан (талап-арыз жұмысынан) келтірілген залал тәуекелі;
- Заңнама нормаларын сақтамау тәуекелі;
- Компанияның және оның еншілес (тәуелді) ұйымдарының валюталық тәуекелдері;
- Компанияның және оның еншілес (тәуелді) ұйымдарының таза пайда бойынша жоспарлы көрсеткіштерді орындамау тәуекелі;
- Қаржылық міндеттемелерді қоспағанда, Компанияның контрагенттермен есеп айырысу бойынша міндеттемелерін орындамау тәуекелі;
- Компанияның еншілес (тәуелді) ұйымдарының күмәнді / неғайбыл дебиторлық берешегінің болу тәуекелдері (есептеулерде Компанияның еншілес (тәуелді) ұйымдарының қаражатының «тоқтап қалуы»);
- Еншілес (тәуелді) ұйымдардың еңбекті және қоршаған ортаны қорғауды сақтамау қаупі.

Тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесінің негізгі қағидаттары:

- тұтастық – тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі тұрғысынан Компания тобының жиынтық тәуекел элементтерін қарастыру;
- ашықтық – тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесін дербес немесе оқшауланған ретінде қарауға тыйым салу;
- құрылымдық – тәуекелдерді басқарудың кешенді жүйесі нақты құрылымға ие;
- ақпараттандыру – тәуекелдерді басқару объективті, шынайы және өзекті ақпараттың болуымен қатар жүреді;
- үздіксіздік – тәуекелдерді басқару процесі тұрақты негізде жүзеге асырылады;
- кезеңділік – тәуекелдерді басқару процесі оның негізгі компоненттерінің үнемі қайталанатын циклі болып табылады.

Компаниядағы тәуекелдерді басқару жүйесінің құрылымы:

Бірінші деңгей өкілі Компанияның Директорлар кеңесі, ол корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесін қадағалауда шешуші рөл атқарады.

Компанияның Директорлар кеңесі мынадай негізгі (неғұрлым маңызды) функцияларды жүзеге асырады:

- Компанияның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жөніндегі ішкі құжаттарын бекіту, сондай-ақ оларды жетілдіру, сақтауды қамтамасыз ету және тиімділігін талдау;

- Компанияның тәуекелдер туралы есептерін бекіту және т. б.

Екінші деңгей – Компания Басқармасы, ол тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін ұйымдастыруға және корпоративтік саясаттың орындалуын және сақталуын қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді бақылау құрылымын құруға жауапты.

Басқарма тәуекелдерді басқару саясаты мен Компания философиясын көрсететін «тәуекелдерді түсіну» мәдениетін құруға жауапты.

Сондай-ақ, Басқарма тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін құруға жауап береді, осылайша жұмысшылар тәуекелдерді басқару бойынша нақты белгіленген міндеттерге ие және өз міндеттерін орындауға жауапты болады.

Компания Басқармасы мынадай функцияларды жүзеге асыру арқылы тәуекелдерді басқару жүйесінің тұтастығы мен функционалдығын қамтамасыз етеді:

- тәуекелдерді басқару саясатын іске асыру;
- ықтимал тәуекелдерді анықтауға және бағалауға мүмкіндік беретін тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін ұйымдастыру;

- Компанияның құрылымдық бөлімшелерінің осы Саясаттың ережелерін сақтауын қамтамасыз ету;

- тәуекелдерді басқару саласындағы ішкі рәсімдер мен регламенттерді жетілдіру және т. б.

Үшінші деңгей – Компанияның тәуекелдерді басқаруға жауапты құрылымдық бөлімшесі (Компанияның Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау қызметі), оның негізгі функциялары:

- маңызды тәуекелдерді анықтау және бағалау процесін ұйымдастыру және үйлестіру;

- Компанияның Басқармасы мен Директорлар кеңесіне тәуекелдер туралы ақпарат дайындау және ұсыну;

- әдіснамалық базаны, саясатты, тәуекелдерді басқару жөніндегі қағидаларды, тәуекелдерді мониторингілеу жөніндегі рәсімдерді әзірлеу, енгізу және жаңарту (қажет болған жағдайда);

- тәуекелдерді басқарудың басқа бизнес-процестерге интеграциялануын қамтамасыз ету және тәуекел-менеджмент мәдениетін дамыту;

- Компания қызметкерлеріне тәуекелдерді басқару мәселелері бойынша әдіснамалық және консультациялық қолдау көрсету;
- тәуекелдің пайда болуының ықтимал жағдайларын, тәуекелдің жоғарылауын көрсететін нақты немесе ықтимал, теріс тенденцияларды анықтау, тәуекелді тудырған факторларды талдау және болжамды залалдың ауқымын бағалау.

Компанияның ішкі аудит қызметі – төртінші деңгей болып, мына негізгі функцияларды орындайды:

- тәуекелдерді басқару рәсімдері мен тәуекелдерді бағалау әдістемесінің аудиті, сондай-ақ тәуекелдерді басқару рәсімдерінің тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу;

- бекітілген ішкі құжаттарға сәйкес өзге де функциялар.

Тәуекелдерді басқару жүйесінің құрылымындағы маңызды элементтердің бірі тәуекелдердің иелері/иеленушісі болып табылатын әрбір қызметкер тұлғасындағы Компанияның құрылымдық бөлімшелері болып табылады.

Құрылымдық бөлімшелер (тәуекел иелері) тәуекелдерді басқару процесінде шешуші рөл атқаратынын түсінуі керек.

Компания қызметкерлері күнделікті тәуекелдермен жұмыс істейді, оларды басқарады және олардың функционалдық міндеттері саласындағы ықтимал әсеріне мониторинг жүргізеді.

Құрылымдық бөлімшелер тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарын орындауға жауапты, өз қызметі саласындағы елеулі тәуекелдерді уақтылы анықтап, хабардар етуі және іс-шаралар жоспарына енгізу үшін тәуекелдерді басқару бойынша ұсыныстар беруі тиіс.

Тәуекелдерді басқару процесінде Компанияның құрылымдық бөлімшелерінің негізгі функциялары:

- тәуекелдерді анықтау және бағалау;
- өз құзыреті шеңберінде әдістемелік және нормативтік құжаттаманы әзірлеуге қатысу;
- ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің кемшіліктерін жетілдіру және жою жөнінде ұсыныстар енгізу;
- тәуекелдерге әрекет жасау және оларды басқару бойынша бекітілген іс-шараларды іске асыру және тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шараларды орындау бойынша тұрақты негізде есептілікті ұсыну;
- тәуекел-коммуникацияны дамыту процесіне жәрдемдесу;
- тәуекелдерді басқару бөлімшесіне іске асырылған тәуекелдер бойынша ақпаратты қоса алғанда, тәуекелдер бойынша ақпарат беру.

4. ТҰРАҚТЫ ДАМУ

Компанияның негізгі стратегиялық міндеттерінің бірі тұрақты дамуды қамтамасыз ете отырып, оның ұзақ мерзімді құнының өсуі болып табылады.

Компания тұрақты дамуды Компания мен оның еншілес ұйымдары өз қызметінің қоршаған ортаға, экономикаға, қоғамға әсерін басқаратын және мүдделі тараптардың мүдделерін ескере отырып шешім қабылдайтын даму ретінде қарастырады.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ өзінің негізгі стратегиялық міндеті ретінде тұрақты дамуды қамтамасыз ете отырып, ұзақ мерзімді құнның өсуді қарастырады. Тұрақты дамуды басқару мәселелері Компанияның Корпоративтік басқару кодексінде сипатталған, мақсаттар Компанияның 2029 жылға дейінгі даму жоспарына жеке стратегиялық бағыт түрінде енгізілген.

Өзінің еншілес ұйымдарының тұрақты дамуын қамтамасыз ету мақсатында Компания бірыңғай саясатты, әдістемелік ұсынымдар мен корпоративтік стандарттарды бекітеді.

2022 жылы корпоративтік басқару жүйесін дамыту тәсілін ресімдеу және Компания қызметінің орнықты даму саласындағы негізгі мақсаттарын, міндеттерін, қағидаттары мен басым бағыттарын айқындау мақсатында Компанияның орнықты даму саласындағы саясаты (бұдан әрі – Саясат) әзірленді. Ол компанияның директорлар Кеңесінің шешімімен бекітілді (13.09.2022 жылғы № 13).

Саясатта Компанияның тұрақты даму саласындағы мақсаттары, міндеттері мен қағидаттары, сондай-ақ оларды Компания мен оның еншілес және тәуелді ұйымдары қызметінің барлық салаларына интеграциялау тәсілдері баяндалған. Компанияның орнықты дамуының үш құрамдас бөлігі – экономикалық, экологиялық және әлеуметтік туралы ақпарат ұсынылады; осы саладағы орнықты даму және тәуекелдерді басқару саласындағы қызметтің негізгі бағыттары баяндалады; Компанияның орнықты дамуы саласындағы ақпаратты ашу және есептілік мәселелеріне жеке назар аударылады.

Саясатты қабылдау, ең алдымен, Компанияның тұрақты даму қағидаттарына деген беріктігін көрсетеді. Саясат орнықты даму саласындағы басқарудың үздік халықаралық және ұлттық тәжірибелерін енгізу шеңберінде Компания қызметінің тиімділігі мен ашықтығын арттыруға бағытталған.

Құжаттың айрықша ерекшелігі - Компанияның тұрақты даму саласындағы мақсаттары мен міндеттерін БҰҰ-ның жаһандық тұрақты даму мақсаттарымен (БҰҰ ТДМ) байланыстыру. Компания БҰҰ-ның 17 ТДМ-ның ішінен күш-жігерін жұмсауға ең өзекті және оған қол жеткізуге елеулі үлес қоса алатын алтауына жүзеге асыруға бағытталады:

ТДМ 3. «Барлық жастағы адамдар үшін салауатты өмір салтын қамтамасыз ету және олардың әл-ауқатына ықпал ету».

ТДМ 4. «Жаппай барлығы үшін барлығын қамтитын және әділ сапалы білім беруді қамтамасыз ету және өмір бойы білім алу мүмкіндігін ынталандыру».

ТДМ 5. «Гендерлік теңдікті қамтамасыз ету және барлық әйелдер мен қыздардың мүмкіндіктерін кеңейту».

ТДМ 8. «Барлығына арналған үдемелі, толық қамтылған және орнықты экономикалық өсуге, толық және нәтижелі жұмыспен қамтуға және лайықты жұмысқа жәрдемдесу».

ТДМ 9. «Тұрақты инфрақұрылым құрып, жан-жақты және тұрақты индустрияландыру мен инновацияларға жәрдемдесу».

ТДМ 12. «Тұтыну мен өндірістің ұтымды үлгілеріне көшуді қамтамасыз ету».

Саясатта машина жасау өндірісінің ерекшелігін ескере отырып, Компания қызметінің орнықты даму саласындағы негізгі бағыттары айқындалған:

- 1) экономикалық тұрақтылық;
- 2) адами капиталды дамыту;
- 3) Еңбекті қорғау және өндірістік қауіпсіздік;
- 4) экологиялық жауапкершілік;
- 5) ғылыми-техникалық және инновациялық-технологиялық даму;
- 6) тиімді корпоративтік басқару және тәуекел-мәдениет;
- 7) жоғары этикалық стандарттар және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл;
- 8) жауапты сатып алулар;
- 9) бизнесті жауапты жүргізу-мүдделі тараптармен, жергілікті қоғамдастықтармен өзара іс-қимыл және есептілік.

Компания, мысалы, жаһандық есеп беру бастамасының (GRI) стандарттары сияқты алдыңғы қатарлы халықаралық есеп беру стандарттарын пайдалана отырып, тұрақты даму туралы ақпаратты ашу бойынша міндеттемелерді өз мойнына алады.

Компания тұрақты даму саласында мынадай қағидаттарды ұстанады:

Ашықтық

Біз кездесулерге, талқылауларға және диалогқа ашықпыз, өзара мүдделерді есепке алуға, компанияның, еншілес ұйымдардың және мүдделі тараптардың мүдделері арасындағы құқықтар мен теңгерімділікті сақтауға негізделген мүдделі тараптармен ұзақ мерзімді ынтымақтастықты құруға ұмтыламыз.

Есептілік

Біз экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға әсер ету үшін өзіміздің есеп берушілігімізді түсінеміз. Біз Жалғыз акционер мен инвесторлар алдындағы ұзақ мерзімді құнның өсуі мен ұзақ мерзімді кезеңде Компания мен ұйымдардың орнықты дамуы үшін өз жауапкершілігімізді түсінеміз; біз ресурстарға ұқыпты қарау, шығарындыларды, қалдықтарды біртіндеп қысқарту және жоғары өнімді, энергия және ресурс үнемдеуші технологияларды енгізу арқылы өз қызметінің қоршаған ортаға және

қоғамға теріс әсерін азайтуға тырысамыз; біз салықтарды және заңнамада көзделген өзге де алымдарды мемлекеттік бюджетке төлейміз; біз жұмыс орындарын сақтаймыз және құрудамыз; біз қызметті жүзеге асыратын жердің дамуына жәрдемдесуге тырысамыз; біз ойластырылған және ақылға қонымды шешімдер қабылдаймыз және барлық деңгейде іс-қимыл жасаймыз; біз ресурстарды ұқыпты және жауапты пайдалануға, еңбек өнімділігін арттыруға бағытталған инновациялық технологияларды енгізуге ұмтыламыз; біздің өнімдеріміз, тауарлар мен қызметтер тиісті сапалы болуы керек; біз клиенттерімізді бағалаймыз.

Айқындық

Біздің шешімдеріміз бен іс-әрекеттеріміз мүдделі тараптар үшін айқын және ашық болуы тиіс. Біз құпия ақпаратты қорғау жөніндегі нормаларды ескере отырып, заңнамада және біздің құжаттармен қарастырылған ақпаратты уақытылы ашамыз.

Әдепті мінез-құлық

Біздің шешімдеріміз бен іс-әрекеттеріміздің негізінде құрмет, адалдық, ашықтық, командалық рух пен сенім, адалдық және әділдік сияқты құндылықтарымыз бар.

Құрмет

Біз заңнамадан, жасалған шарттардан немесе іскерлік өзара қарымқатынастар шеңберінде жанама түрде басшылыққа алатын мүдделі тараптардың құқықтары мен мүдделерін құрметтейміз.

Заңдылық

Біздің шешімдеріміз, іс-әрекеттеріміз және мінез-құлқымыз Қазақстан Республикасының заңнамасына және Қоғам органдарының шешімдеріне сәйкес келеді

Адам құқықтарын сақтау

Біз Қазақстан Республикасының Конституциясында, Қазақстан Республикасының заңдарында және халықаралық құжаттарда көзделген адам құқықтарын сақтаймыз және сақтауға ықпал етеміз; біздің қызметкерлеріміз – біздің басты құндылығымыз және негізгі ресурстарымыз. Сондықтан біз еңбек нарығынан кәсіби кандидаттарды ашықтық және айқындық негізінде тартамыз және меритократия қағидаты негізінде өз қызметкерлерімізді дамытамыз; қызметкерлеріміздің қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды қамтамасыз етеміз; сауықтыру бағдарламаларын жүргіземіз және қызметкерлерге әлеуметтік қолдау көрсетеміз; қызметкерлерді ынталандыру мен дамытудың тиімді жүйесін жасаймыз; корпоративтік мәдениетті дамытамыз.

Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік

Біз барлық мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасай отырып, оның кез келген көріністерінде сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті жариялаймыз. Сыбайлас жемқорлық істеріне тартылған лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер жұмыстан босатылуға және жауапкершілікке тартылуға жатады; Компаниядағы ішкі бақылау жүйелері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға жол бермеу, болдырмау және анықтауға

бағытталған шараларды қамтиды; біз сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте олардың ақпараттылығын арттыру үшін мүдделі тараптармен диалогты дамытамыз.

Мүдделер қақтығысына жол бермеу

Мүдделер қақтығысына байланысты бұзушылықтар Компанияның беделіне зиян келтіруі және мүдделі тараптар тарапынан оларға деген сенімді бұзуы мүмкін; лауазымды адамның немесе қызметкердің жеке мүдделері өздерінің лауазымдық, функционалдық міндеттерін әділ орындауына ықпал етпеуге тиіс; Компанияның серіктестерімен қарымқатынастарында, тараптар бір-біріне қатысты барынша адал, адал ниетпен, әділ және бейілді әрекет етуге міндетті болатын фидуциарлық қатынастарды орнатуға және сақтауға сене отырып, мүдделер қақтығысын алдын алуға, анықтауға және болдырмауға шаралар қабылдайды.

Жеке үлгі

Біздің әрқайсымыз күн сайын өз іс-әрекеттерімізде, мінез-құлқымызда және шешімдер қабылдау кезінде орнықты даму қағидаттарын енгізуге ықпал етеміз; басқарушылық позицияға ие лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер өздерінің жеке үлгісімен орнықты даму қағидаттарын енгізуге ынталандыруы тиіс.

❖ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ

Компания өз қызметін жүзеге асыру барысында мүдделі тараптарға әсер етеді немесе әсер ету объектісі болып табылады.

Мүдделі тараптар Компания мен оның еншілес ұйымдарының қызметіне, атап айтқанда Компания құнының өсуіне, орнықты дамуға, беделге және имиджіне, тәуекелдерді құруға немесе төмендетуге оң да, теріс те әсер ете алады. Сондықтан, Компания мүдделі тараптармен өзара ісқимылды ұзақ мерзімді құнды құру, стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу және Компанияның оң беделін қалыптастыру үшін қажетті жағдайлардың кепілі ретінде қарастырады.

Компанияның мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жүйесі барлық мүдделі тараптардың мүдделерін үйлестіруге бағытталған. Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл мүдделер мен ынтымақтастықты құрметтеу, Компания қызметінің ақпараттық ашықтығы, өзара іс-қимыл тұрақтылығы, міндеттемелерді сақтау қағидаттарында негізделген.

Компания мен ЕТҰ түрлі коммуникациялық платформалар арқылы барлық мүдделі тараптармен тұрақты диалог орнатуға және қолдауға үлкен көңіл бөледі.

Мүдделі тараптардың тізбесі мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

- мемлекет Жалғыз акционер ретінде, биліктің заңнамалық және атқарушы тармақтары, реттеуші және қадағалау мемлекеттік органдар, жергілікті атқарушы органдар;
- қызметкерлер, лауазымды тұлғалар;
- инвесторлар, кредиторлар, серіктестер;
- тұтынушылар, клиенттер;
- жеткізушілер, мердігерлер;
- бәсекелестер;
- кәсіптік одақтар;
- жергілікті қоғамдастықтар, қызметті жүзеге асыратын жерлердегі халық, қоғамдық ұйымдар.

2022 жылы мүдделі тараптардың тізбесін, олардың ықпал ету дәрежесін айқындау және олармен өзара іс - қимыл стратегиясы мен әдістерін әзірлеу мақсатында Компанияның мүдделі тараптарының (стейкхолдерлерінің) картасы (бұдан әрі-Карта) әзірленді. Ол халықаралық деңгейде танылған AA1000 Stakeholder Engagement Standard (AA1000SES, 2015) стандартына сәйкес жасалған.

Карта мүдделі тараптардың әрқайсысымен жұмыс істеудің барабар стратегиясы үшін Компанияның және оның еншілес ұйымдарының қоршаған ортасы туралы ақпаратты жүйелеуге және визуализациялауға арналған. Мүдделі тараптарды анықтау және жіктеу және олармен жұмыс істеу Компанияның ұзақ мерзімді құнын арттыруға, оның іскерлік беделін

нығайтуға, барлық мүдделі тараптармен тиімді және теңдестірілген қарым-қатынас орнатуға мүмкіндік беретін құралдардың бірі болып табылады.

Компания өзі үшін мүдделі тұлғалардың келесі топтарын анықтайды:

Мүдделі тараптар	Қосқан үлесі, ықпалы	Болжалдар, мүдделері
Инвесторлар, оның ішінде қаржы институттары	Қаржы ресурстары (меншікті капитал, қарыз қаражаты)	Салынған инвестициялардың рентабельділігі, дивидендтерді, негізгі борыш пен сыйақыны уақтылы төлеу
Персонал (қызметкерлер, лауазымды тұлғалар)	Адами ресурстар, адалдық	Жоғары жалақы, жақсы еңбек жағдайлары, кәсіби даму
Кәсіптік одақтар	Әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз етуге, еңбек қатынастарын реттеуге және жанжалдарды шешуге жәрдемдесу	Қызметкерлердің құқықтарын сақталуы, тиісті еңбек жағдайлары
Тапсырыс берушілер, клиенттер	Ұйымның өнімін (тауарлары мен қызметтерін) сатып алу жолымен қаржы ресурстары	Жоғары сапалы, қауіпсіз тауарлар мен қызметтерді қолайлы бағамен алу
Жеткізушілер	Құнды құру үшін ресурстарды (тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді) жеткізу	Сенімді өткізу нарығы, тұрақты төлем қабілетті сатып алушы
Жергілікті қоғамдастықтар, ЕҰ қызметін жүзеге асыру орындарындағы халық, коммерциялық емес ұйымдар	Қызметті жүзеге асыру орындарындағы қолдау; жергілікті биліктің адалдығы мен қолдауы; қолайлы көзқарас; ынтымақтастық	Қосымша жұмыс орындарын құру, өңірді дамыту
Үкімет, мемлекеттік органдар, Парламент	Мемлекеттік реттеу	Салықтар, әлеуметтік мәселелерді шешу

Компания әсер ету саласына байланысты мүдделі тараптарды осылайша санаттайды:

Өкілеттік/жауапкершілік саласы:

- Жалғыз акционер;
- басқару органы;
- персонал (қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар);
- еншілес ұйымдар;

Тікелей әсер ету аймағы:

- мемлекеттік органдар;

- инвесторлар және қаржы институттары;
- тапсырыс берушілер, клиенттер;
- жеткізушілер;
- серіктестер;
- Қоғамдық кеңес;

Жанама әсер ету аймағы

- халық, жергілікті қауымдастықтар;
- коммерциялық емес ұйымдар;
- кәсіптік одақтар;
- бұқаралық ақпарат құралдары;
- бәсекелестер.

Мүдделі тараптардың Компанияға әсер ету дәрежесін және Компания қызметінің мүдделі тараптарға әсер ету дәрежесін бағалау негізінде қандай да бір тараппен өзара іс-қимыл стратегиясы мен әдістері әзірленеді. Стейкхолдерлермен өзара іс-қимыл тәсілдері мен әдістері «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ мүдделі тараптарымен өзара іс-қимыл жүйесінде баяндалған. Жалпы алғанда жүйе келесі негізгі тәсілдерді анықтайды:

Жалғыз акционермен өзара әрекеттесу

Жалғыз акционер Компанияның акцияларының 100%-ына иелік етеді. Компания Жалғыз акционермен тұрақты және тиімді қарым-қатынастың маңыздылығын түсінеді. Компания Жалғыз акционердің назарына Компанияның Жарғысында және ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен өз қызметі туралы ақпаратты уақтылы және толық көлемде жеткізеді.

Мемлекеттік органдармен өзара әрекеттесу

Компания мемлекеттік органдар мен Компанияның барлық бастамалары ел экономикасын дамытуға бағытталуы тиіс екенін түсіне отырып, мемлекеттік органдармен әріптестік және сыйластық қағидаларына сай қарым-қатынас орнатады. Компания және оның еншілес және тәуелді ұйымдары жауапты және адал салық төлеушілер болып табылады.

Еншілес және тәуелді ұйымдармен өзара әрекеттесу

Еншілес және тәуелді ұйымдармен өзара әрекеттесу осындай ұйымдардың тиісті органдары арқылы бекітілген корпоративтік рәсімдер шеңберінде жүзеге асырылады. Компанияның еншілес және тәуелді ұйымдармен өзара іс-қимылының негізгі мақсаттары тұрақты қаржылық дамуды, табыстылықты қамтамасыз ету, Компанияның және еншілес және тәуелді ұйымдардың инвестициялық тартымдылығын арттыру, сондай-ақ Компанияның үйлестірілген және тиімді даму стратегиясын әзірлеу және іске асыру болып табылады.

Жеткізушілермен, мердігерлермен және клиенттермен өзара әрекеттесу

Жеткізушілермен, мердігерлермен және клиенттермен қарым-қатынас орната отырып, Компания ашықтық, адалдық, өзара тиімділік

мүдделерін сақтау, қабылданған міндеттемелер үшін толық жауапкершілікті түсіну қағидаттарын басшылыққа алады, шарттық қатынастардың барлық талаптарын сақтайды, қарым-қатынастарда құрмет пен адалдық танытады, шарттық міндеттемелерді орындау бойынша Тапсырыс берушілермен жұмыс кездесулерін өткізеді.

Персонал

Компания мен персоналдың өзара іс-қимылы ынтымақтастық негізінде қатынастарды қалыптастыруға бағытталған. Компания әр қызметкердің үлесін бағалайды және бастаманы, жауапкершілікті және өршіл мақсаттарға жетуді ынталандыру арқылы құрмет пен ынтымақтастық негізінде қарым-қатынас орнатады.

Жұмыс берушінің қызметкерлермен өзара іс-қимылы Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларына сәйкес келеді, ұжымдық шартпен, еңбек шарттарымен, Іскерлік әдеп кодексімен және кадр саясатымен реттеледі.

Жергілікті қауымдастықтармен және билікпен өзара әрекеттесу

Компанияның еншілес ұйымдары елдің аймақтарында шоғырланған. Олардың көпшілігі өңірлердің дамуында, жалпы өңірлік өнімді қалыптастыру процестерінде, жергілікті халықты жұмыс орындарымен қамтамасыз етуде, жергілікті бюджеттерді толықтыруда және т.б. салаларда маңызды рөл атқарады.

Компания мүдделі тараптармен өзара іс-қимылдың тиімді құралдарының бірі ретінде Қоғамдық кеңес институтын қарастырады.

«Қазақстан инжиниринг» қоғамдық кеңесі халық алдында есеп беретін мемлекетті қалыптастыру жөніндегі мемлекеттік саясатты іске асыру шеңберінде ұлттық компанияның маңызды шешімдер қабылдауына азаматтық қоғамның кеңінен қатысуын қамтамасыз етеді.

2022 жылдың сәуірінде Компанияның Қоғамдық кеңесінің құрамы кеңейтіліп, оның жаңа мүшелері сайланды. Қоғамдық кеңестің төрағасы болып қоғам қайраткері, «Самұрық – Энерго» АҚ-тың Экономика және қаржы жөніндегі бұрынғы басқарушы директоры Алан Жеңісұлы Әлиев сайланды.

Сондай-ақ, Стратегия және жекешелендіру мәселелері жөніндегі; перспективалық даму, ҒЗТҚЖ және жаңа бағыттар мәселелері жөніндегі; әлеуметтік-құқықтық қызмет мәселелері жөніндегі; Қаржы-шаруашылық қызмет мәселелері жөніндегі Кеңестің комиссиялары бекітілді.

❖ ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫҢ ҚҰРАМДАС БӨЛІКТЕРІ

Тұрақты даму үшін Компания үш негізгі құрамдас бөлікті бөліп шығарады: экономикалық, экологиялық және әлеуметтік. Компания ұзақ мерзімді кезеңде орнықты даму үшін өзінің экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мақсаттарының келісімділігін қамтамасыз етеді.

◆ **Экономический аспект**

Экономикалық құрамдас бөлік Компания мен еншілес ұйымдардың қызметін ұзақ мерзімді құнның өсуіне, акционер мен инвесторлардың мүдделерін қамтамасыз етуге, процестердің тиімділігін арттыруға, неғұрлым жетілдірілген технологияларды құру мен дамытудағы инвестициялардың өсуіне, еңбек өнімділігін арттыруға бағыттайды.

Компания машина жасау саласын дамытуға және жалпы еліміздің экономикалық дамуына лайықты үлес қосуда.

Осы бағыттағы күш-жігер Компанияның бүкіл тобы қызметінің тиімділігін жалпы арттыруға, оның ішінде сатудан түсетін кірісті ұлғайтуға, өзіндік құнын төмендетуге және тиімділікті арттыруға бағытталған.

Компанияның қаржы-шаруашылық қызметінде қалыптасқан күрделі жағдайға қарамастан, бірінші кезекте жоғары борыштық жүктемемен шартталған «Қазақстан инжиниринг» соңғы 2-3 жылда өсудің оң серпінін көрсетіп отыр.

Еншілес ұйымдар өңірлердің дамуында, жалпы өңірлік өнімді қалыптастыру процестерінде, жергілікті халықты жұмыс орындарымен қамтамасыз етуде, жергілікті бюджеттерді толықтыруда және т. б. маңызды рөл атқарады.

Кәсіпорындар шағын және орта кәсіпкерлікті дамытуға инвестициялар салу, жұмыс орындарын құру, әлеуметтік саланы дамыту, орта және жоғары кәсіптік білім беру бағдарламаларын қолдау, денсаулық сақтауды, дене шынықтыру мен спортты дамыту, демеушілік, қайырымдылық, халықтың әлеуметтік осал топтары мен мүмкіндігі шектеулі жандарды қолдау арқылы корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саласындағы бағдарламаларды ілгерілету жолымен қатысу өңірлерінде халықтың өмір сүру деңгейі мен әл-ауқатын арттыру үшін бар күш-жігерін салуда.

Компания сонымен қатар өзінің кейбір стратегиялық емес активтерін бәсекелестік ортаға беру арқылы елдің орта бизнесінің дамуына үлес қосады.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша сатып алудың жалпы көлемі 2022 жылдың қорытындысы бойынша 22 315,87 млн.теңгені құрады, бұл ретте сатып алудағы сатып алудағы елішілік құндылық 8,5% немесе 1 900 млн. теңгені құрады.

Өнім берушілерді іріктеу әлеуетті өнім берушілер арасында сапалы тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу, адал бәсекелестік процесінің жариялылығы мен айқындығы қағидаттарына сай қолданыстағы рәсімдер шеңберінде жүргізіледі.

Өнім берушілердің сенімділігі Мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар тізілімімен және/немесе квазимемлекеттік сектор сатып алуға жосықсыз қатысушылар тізілімімен салыстыру арқылы тексеріледі.

◆ Экологиялық аспект

Экологиялық құрамдас бөлік биологиялық және физикалық табиғи жүйелерге әсер етуді барынша азайтуды, шектеулі ресурстарды оңтайлы пайдалануды, экологиялық, энергия және материал сақтау технологияларын қолдануды, экологиялық қолайлы өнім жасауды, қалдықтарды барынша азайтуды, қайта өңдеуді және жоюды қамтамасыз етеді.

Компания тобының кәсіпорындары қоршаған ортаны қорғау жөніндегі қызметті өзінің күнделікті жұмысының ажырамас бөлігі ретінде қарастырады және өз қызметінің қоршаған ортаға теріс әсерін азайту жөніндегі шараларға бірінші дәрежелі көңіл бөледі.

Компания кәсіпорындары өндірістік қызметті қоршаған ортаны қорғау саласындағы ұлттық заңнама талаптарына сәйкес жүзеге асырады. Осы саладағы басқарудың негізгі қағидаттары тәуекелдерді анықтау және басқару, ластаушы заттар мен парниктік газдар эмиссияларын азайтуға және энергия тиімділігін арттыруға бағытталған ресурс үнемдейтін технологияларды енгізу, ашықтық пен хабардарлықты қамтамасыз ету болып табылады.

Компания тобының кәсіпорындары бар аймақтың тұрақты дамуына үлесі табиғатты қорғау заңнамасының талаптарын сақтауды қамтамасыз етеді. Қазақстан Республикасының қолданыстағы табиғат қорғау заңнамасына сәйкес Компания тобының кәсіпорындары қоршаған орта эмиссиясына рұқсат алды.

Компания тобының кәсіпорындары шекті рұқсат етілген шығарылымдардың нормативтерін әзірледі және аумақтық қоршаған ортаны қорғау органдарынан келісім алды, олардың мерзімі аяқталған соң, жаңа нормативтер әзірленеді. Кәсіпорындардың өндірістік қызметінен атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының негізгі көздері:

- қазандықтар (бар болса);
- жылыту пештері;
- станоктар мен цехтардың жабдықтары;
- бояу және жару учаскелері;
- автомобиль техникасы болып табылады.

Қалдықтарды басқару Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне және қоршаған ортаны қорғау саласындағы басқа да нормативтік құқықтық актілерге сәйкес жүзеге асырылады. Компания кәсіпорындарында қалдықтарды басқарудың тиісті бағдарламалары әзірленді, олардың негізгі мақсаттары:

- түзілетін және жинақталған қалдықтардан экологияға залалды азайту;

- қалдықтарды басқару сапасын жақсарту;
- қалдықтардың қауіпті қасиеттерінің көлемін немесе деңгейін азайту болып белгіленді.

Бағдарламалар есепке алу, жинау, сұрыптау, сақтау, қайта пайдалану, кәдеге жарату немесе көму үшін тасымалдау процестерін қауіпті сыныптар бойынша қалдықтармен жұмыс істеу жөніндегі талаптарға сәйкес реттейді.

Әдетте, Компанияның кәсіпорындары қалдықтарды өз бетінше кәдеге жаратумен айналыспайды, бірақ оларды мамандандырылған ұйымдармен әкетуге шарттар жасайды.

Машина жасау ерекшелігін ескере отырып, Компанияның ЕТҰ-ның өндірісі мен тұтынуының негізгі қалдықтары:

- металл сынықтары, оның ішінде металл жоңқалары;
- құрамында сынап бар жарық көздері;
- пайдаланылған аккумуляторлар;
- пайдаланылған майлар мен сұйықтықтар, майланған шүберектер;
- құрылыс қалдықтары (өткізілетін ҚМЖ барысында);
- қатты тұрмыстық қалдықтар;
- ыдыс;
- ағаш өңдеу қалдықтары.

Компания қоршаған ортаға ұқыпты қарау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану қағидаттарын сақтауға ұмтылады, қоршаған ортаға жағымсыз әсерлердің алдын алуға ықпал етеді, қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамалар қабылдайды, экологиялық таза және энергия үнемдейтін технологияларды дамытуға және таратуға, экологиялық мониторинг жүргізуге және экологиялық ақпаратты ашық беруге жәрдемдеседі.

Экологиялық тұрақтылықты және қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша негізгі міндеттер келесілер болып табылады:

- қоршаған ортаға ұқыпты қарау;
- еңбекті қорғау және өндірістік қауіпсіздік саласындағы нормалар мен стандарттарды сақтау;
- қызметтің энергиялық тиімділігін арттыру;
- есептілік жүйесін енгізу.

Энергияны көп қажет ететін өндірістер ретінде машина жасау компаниялары үшін, энергия тұтыну қоршаған ортаны қорғау тұрғысынан түйінді болып табылады. Компанияның энергия тұтынуы екі құрамдас бөліктен құралады: электрэнергиясы және шаруашылық қажеттіліктерге арналған жылу энергиясы.

Энергия үнемдеу тұрғысынан ең үлкен нәтиже инновациялық энергия үнемдеу технологияларын қолдану арқылы энергия сыйымдылығын төмендету шаралары болып табылады. Жаңа материалдарды қолдану, қасбеттерді оқшаулау және ғимараттың жылу шығынын азайтатын терезе конструкциялары есебінен кәсіпорынды жаңғырту жобасын іске асыру

кезінде жылу энергиясын тұтыну көлемінің айтарлықтай төмендеуі шығындардың айтарлықтай төмендеуі болуы мүмкін.

Компанияның ЕТҰ-да "энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру туралы" ҚР Заңына сәйкес энергия аудиттері жүргізіледі және жыл сайын энергия тиімділігі жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітіледі.

Энергия аудитінің ескертулері мен қорытындылары негізінде еншілес кәсіпорындар энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласында мынадай іс шараларды жүргізеді:

- бірқатар ЕТҰ-да энергетикалық саясат әзірленді;
- учаскелер бойынша техникалық есепке алу және энергия тұтынуды талдау жүргізіледі;
- жөндеу ескіргенін жаңа жоғары технологиялық және энергия үнемдейтін жабдыққа ауыстыра отырып жабдықты жөндеу жүзеге асырылады;
- электр энергиясын техникалық есепке алудың ескірген индукциялық аспаптарын дәлдік класы 0,5 электрондық аспаптарға кезеңдеп ауыстыру;
- жарық көздерін энергияны үнемдейтін жарықдиодты шамдармен ауыстыру;
- реттелетін компенсаторлық құрылғыларды орнату;
- поршенді компрессорларды энергия үнемдейтін бұрандалы компрессорларға ауыстыру;
- ескірген қуат трансформаторларын ауыстыру;
- инфрақызыл жылытқыштарды орнату;
- құбырларды оқшаулау.

Мысалы, 2022 жылы «ПАМЗ» АҚ, «С. М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ, «Семей инжиниринг» АҚ, «Зенит» Орал» АҚ сияқты кәсіпорындар бойынша, зауыты, энергия үнемдеу бойынша қабылданған шаралардың нәтижесінде электр энергиясы бойынша үнемдеу 3% - 22% құрады, бұл да қызметтің рентабельділігіне оң әсер етті.

Маңызды бағыт экология мәселелерінде проактивті тәсілді іске асыру болып табылады және жоспарланған шаралардың ішінде - экологиялық менеджментті енгізу, инновациялық энергия үнемдеу технологияларын қолдану, ИҚ-жылытқыштарды пайдалану, қайта пайдалану үшін өндіріс қалдықтарын қайта өңдеу жөніндегі жобалар, экологиялық өнімді әзірлеу, ЖЭК көздерін өндіру жөніндегі жобаларға қатысу және т. б. қарастырылады.

♦ **Әлеуметтік аспект**

Әлеуметтік құрамдас бөлік әлеуметтік жауапкершілік қағидаттарына бағдарланған, олар өзгелердің қатарында еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз етуді және қызметкерлердің денсаулығын сақтауды, әділ сыйақы мен қызметкерлердің құқықтарын құрметтеуді, персоналдың жеке дамуын, қызметкерлер үшін әлеуметтік бағдарламаларды іске асыруды, жаңа

жұмыс орындарын құруды, демеушілік пен қайырымдылық, экологиялық және білім беру акцияларын өткізуді қамтиды.

Компанияның миссиясы мен пайымдауына қол жеткізу негізгі бәсекелестік артықшылықтарды дамытуды болжайды, олардың ішінде адам ресурстары маңызды орын алады. Компанияның кадрлық әлеуеті оның табысын анықтайтын маңызды стратегиялық фактор болып табылады.

«Қазақстан инжиниринг» кәсіпорындары елдегі ең көне машина жасау зауыттарына жатады және жақсы кадрлық әлеуетке ие, алайда Компания кадрлардың қартаюуы, жастардың жұмысшы мамандықтарына барғысы келмеуі, салыстырмалы түрде төмен жалақы аясында белгілі бір қиындықтарға тап болады.

Сондықтан Компания қызметтің ұзақ мерзімді табысы адами капиталды тарту, дамыту, жинақтау және сақтау қабілетіне байланысты екенін түсінеді.

Осы бағыттағы негізгі іс-шаралардың қатарына мыналар жатады:

- тең мүмкіндіктер мен еңбек жағдайларын қамтамасыз ету;
- қызметкерлерді оқытуға, дамытуға және олардың біліктілігін арттыруға, спорт пен салауатты өмір салтын насихаттауға инвестициялар есебінен қызметкерлердің кәсіби, мансаптық және жеке әлеуетін іске асыруға жәрдемдесу;
- еңбекақы төлеу жүйесін және ынталандыру жүйесін жетілдіру;
- кадр резервін қалыптастыру және сабақтастықты қамтамасыз ету;
- жас мамандарды тарту және қолдау, еңбек тәлімгерлігі практикасын және оқытудың дуальды моделін дамыту;
- жұмыскерлерді әлеуметтік қолдау және еңбек ұжымдарында тұрақтылықты қамтамасыз ету, корпоративтік рухты арттыру жөніндегі іс-шаралар;
- еңбек қауіпсіздігі мәдениетін үздік әлемдік стандарттар деңгейіне дейін дамыту.

Кадр саясаты

Компанияда кадрлық саясат жұмыс істейді, оның негізгі мақсаты HR менеджментін енгізу және адами ресурстарды басқару жүйесін құру арқылы персоналды басқарудың тиімділігін арттыру болып табылады, ол максималды пайда алуға және экономикалық ынталандырулар мен әлеуметтік кепілдіктерге негізделген бәсекелес ортада көшбасшылықты қамтамасыз етуге бағытталған және жұмыс берушінің де, қызметкердің де мүдделерін үйлесімді біріктіруге ықпал етеді.

Компанияның Кадрлық саясатының басым бағыттарының бірі Компанияны жоғары білікті персоналмен қамтамасыз ету үшін қажетті кәсіби құзыреттілікке ие жаңа форматтағы жетекшілерді дайындау мақсатында жас және перспективалы көшбасшыларды іздестіруді және анықтауды қамтитын кадр резервін дайындау болып табылады.

Нормативтік-регламенттеуші құжаттар мен рәсімдер, әдіснамалық тәсілдер, қолдаудың ақпараттық және технологиялық жүйелері, Компанияның персоналды басқару жүйесінің басқа да қажетті компоненттері Кадрлық саясаттың принциптері мен негізгі бағыттарына сүйене отырып әзірленеді және құрылады.

Кадрлық саясатының түйінді басымдықтары келесілер болып табылады:

- кәсіпқойлығы жоғары жұмыскерлерді тарту, дамыту және ұстап қалу;
- қызметкерлерді басқарудың озық әдістерін енгізу;
- ішкі кадр резерві мен сыртқы ресурстарды ақылға қонымды түрде үйлестіру арқылы кадр резервін басқару;
- басқарушы қызметкерлердің кадр резервін қалыптастыру;
- бірлескен құндылықтарды, әлеуметтік нормалар мен қызметкердің мінез-құлқын реттейтін нормаларды құру және әзірлеу;
- әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу, еңбек қақтығыстарының алдын алу және оларға жол бермеу.

Компанияда жалдау рәсімі Компанияның әкімшілік лауазымдарына кадрларды конкурстық іріктеу қағидаларына сәйкес, оның ішінде кәсіптік және жеке-іскерлік құзыреттер бойынша тестілеу элементтерін қолдана отырып және кандидаттардың білім деңгейін тексеру үшін компанияның топменеджментімен әңгімелесу (тестілеуден өткен жағдайда) және конкурстық комиссия отырысы арқылы жүзеге асырылды.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания тобының штат саны 4 342 адамды құрады, оның ішінде компания – 76 адам болды.

2022 жылы корпоративтік орталықта 35 қызметкер жұмысқа қабылданды. 33 қызметкер жұмыстан босатылды, оның ішінде өз еркімен- 25 адам.

Гендерлік құрылымда корпоративтік орталықта ерлер мен әйелдер санының тепе – теңдігі сақталады: 73 қызметкердің 44-і ерлер мен 29-ы әйелдер.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ жоғары білікті мамандардың жаңа буынын қалыптастыру үшін инженерлік-техникалық мамандықтарды танымал етуге мүдделі. Тәжірибені сақтау және тарату, ұрпақтар сабақтастығы және кәсіпорындардағы менторлық Компанияның кадрлық және әлеуметтік бағдарламасының негізгі принциптері болып табылады.

Осы бағыт шеңберінде Компания және оның кәсіпорындары техникалық колледждермен, жоғары оқу орындарымен, мектептермен тығыз өзара іс-қимыл ұйымдастырады. Студенттер мен оқушылар үшін Компанияның кәсіпорындарына экскурсиялар үнемі өткізіліп тұрады, олар жас ұрпақтың ҚӨК саласындағы жұмысқа деген қызығушылығын оятуға, содан кейін оларға қорғаныс өнеркәсібі кәсіпорындарына жұмысқа орналасу пайдасына өз таңдауын жасауға көмектесуге арналған.

Әлеуметтік қолдау

Компанияның және еншілес ұйымдардың қызметкерлерін әлеуметтік қолдау шеңберінде мынадай іс-шаралар жүзеге асырылады:

Денсаулық қорғау саласында:

- жұмыс орындарының санитарлық-гигиеналық жағдайын қамтамасыз ету және жұмыс үшін қолайлы жағдай жасау;
- қызметкерлердің денсаулығын сақтауға бағытталған іс-шараларды қаржыландыруды ұйымдастыру және қамтамасыз ету;
- қызметкерлердің түрлі санаттары үшін ерікті медициналық сақтандырудың көп деңгейлі корпоративтік бағдарламасын енгізу;
- қызметкерлерге профилактикалық тексеруді жүргізу, оның ішінде жұмысқа қабылдау кезінде;
- уақытша еңбекке жарамсыздығы бойынша әлеуметтік жәрдемақыларға қосымша төлемдер;
- корпоративтік бұқаралық ақпарат құралдарын пайдалана отырып, қызметкерлер арасында салауатты өмір салтын және профилактикалық медициналық іс-шараларды жүйелі түрде насихаттауды жүргізу.

Қызметкерлерге әлеуметтік жеңілдіктер пакетін беру саласында:

- қызметкерлерге материалдық көмек және басқа да әлеуметтік жеңілдіктер беру жүйесін жетілдіру

Зейнеткерлерді қолдау саласында:

- жұмыс істемейтін зейнеткерлерді қолдаудың корпоративтік бағдарламасын әзірлеу (кеңесшілер, сарапшылар және т.б. ретінде тарту);
- қызметкерлерді зейнеткерлікке шығуға дайындау бойынша ісшараларды іске асыру, оңтайлы уәждемелік пакетті ұсыну (зейнеткерлікке уақытында шығу кезінде ең жоғары игіліктер алу, зейнеткерлікке шығу мерзімін ұзарту кезінде өтемақы көлемін төмендету);
- жұмыс істемейтін зейнеткерлердің моральдық-психологиялық қолдау көрсету үшін Компания мен ЕТҰ өткізетін мерекелік және салтанатты ісшараларға қатысуын ұйымдастыру.

Өндірістік мамандардың аға буынының әлеуетін пайдалану, жетекшілік және тәлімгерлік институтын дамыту, сондай-ақ жас кадрларды тәрбиелеу және оқыту мақсатында ҚӨК корпоративтік қорын («Шебер мұра» жұмыс атауымен) құруға бастама жасалды.

Қор қызметінің басты жарғылық мақсаты: орнықты даму және корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік қағидаттарын енгізу арқылы елдің қорғаныс-өнеркәсіптік кешенінің адами әлеуетін сақтау және жетілдіру болып табылады.

Корпоративтік қор келесі бағыттарға назар аударады:

- ҚӨК ұйымдарының білім беру, зияткерлік, ғылыми, мәдени, спорттық және қайырымдылық ортасын дамыту және жәрдемдесу;
- жалпы ҚӨК және машина жасауды өркендетуге бағытталған қоғамдық және ғылыми-білім беру бастамаларын қолдау;

- мамандық бойынша үлкен жұмыс өтілі бар жоғары білікті қызметкерлермен байланысты сақтау;
- тәлімгерлік институтын, дуальды оқыту моделін дамыту арқылы ҚӨК ұйымдарында кәсіби қызметке кіріскен адамдарға кәсіби бейімделуде практикалық көмек көрсетуді ұйымдастыру;
- ҚӨК ұйымдарының жоғары кәсіби және бәсекеге қабілетті қызметкерлерін оқытуға, ғылыми-зерттеу және кәсіби тағылымдамадан өтуге жіберу арқылы нысаналы даярлауды қамтамасыз ету;
- ҚӨК жүйесінің әлеуметтік саласын дамытуға бағытталған ғылыми-зерттеу және инновациялық жұмыстарға жәрдемдесу;
- ҚӨК ұйымдарының қызметкерлері арасында спортты және салауатты өмір салтын насихаттау, оның ішінде спорттық-бұқаралық іс-шараларды (жарыстар, спартакиадалар, чемпионаттар және т. б.) ұйымдастыру арқылы;
- ҚӨК ұйымдарында орнықты даму мәдениетін, оның ішінде оның экологиялық құрамдас бөлігін және тағы басқаларын қалыптастыруға жәрдемдесу.

Уәждеме жүйесі

Компанияда уәждеме және ынталандыру тетігін әзірлеу кезінде сыйақының мынадай түрлері пайдаланылады:

- тікелей материалдық сыйақы;
- тікелей емес материалдық көтермелеу (қызметкерлерді әлеуметтік қорғау бағдарламаларын, оның ішінде Компанияның ішкі құжаттарында көзделген бағдарламаларды қамтиды);
- материалдық емес көтермелеу.

Компанияның Кадрлық саясатын іске асыру шеңберінде Компания қызметкерлерінің стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге моральдық мүдделілігін уәждеу, орындалатын жұмыстың тиімділігі мен сапасын арттыру, корпоративтік мәдениетті қалыптастыру және дамыту мақсатында Компания қызметкерлерін материалдық емес уәждеу жүйесін енгізу көзделген, оның негізгі қағидаттары мен ережелері Компания қызметкерлерін материалдық емес ынталандыру қағидаларында айқындалған.

Компания және еншілес ұйымдар қызметкерлерін материалдық емес ынталандырудың негізгі нысандарына мыналар жатқызылған:

- қоғамдық танылуды көрсететін заттар мен құбылыстар негізінде қызметкерлерді ақылақтық ынталандыру, сіңірген еңбегі мен жетістіктері туралы ақпараттандыру, «Үздік маман», «Үздік құрылымдық бөлімше» атағын беру;
- ҚР мемлекеттік марапаттарына, ведомстволық марапатқа – «Құрметті машина жасаушы» төс белгісіне ұсыну;

- корпоративтік бос уақытты ұйымдастыру – көшпелі және өзге де мәдени және спорттық-сауықтыру іс-шаралары, конкурстар мен көрмелер, қызметкерлердің балаларына арналған конкурстар;

- ерекше еңбек сіңірген қызметі, мінсіз және адал еңбегі және лауазымдық міндеттерін үлгілі орындағаны үшін Компания қызметкерлері Құрмет грамоталары мен алғыс хаттар арқылы марапатталды.

Қызметкерлердің еңбегін уәждеу шарттары мен тәртібі, Компания мен еншілес кәсіпорындар қызметкерлерін материалдық ынталандыру жүйесі ішкі нормативтік құжаттар кешенімен реттеледі.

Материалдық ынталандыру нысандарына мыналар жатады:

- Компания қызметкерлеріне біржолғы сыйақы төлеуді жүзеге асыру;
- мерейтойларға құттықтау хаттар мен бағалы сыйлықтар тапсыру;
- қол жеткізген табыстары мен жұмыстағы жоғары көрсеткіштері үшін лауазымдық жалақысын арттыру.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ командалық рух пен серіктестікті Компания қызметкерлері арасында ғана емес, ҚӨК ұйымдарының әріптестерімен де нығайта отырып, ұжымда бұқаралық спортты дамытуға ерекше көңіл бөлетінін айта кету керек.

Осыған байланысты, 2022 жылдың желтоқсанында Компания Астана қаласында ҚӨК кәсіпорындарының Көрме-Спартакиадасын ұйымдастырды. Іс – шараға Компанияның еншілес және тәуелді ұйымдарынан, сондай-ақ ҚӨК-тің басқа кәсіпорындарынан барлығы 22 команда қатысты. Жарыс жеңіске деген үлкен ерік-жігерді, жанкүйерлердің күшті қолдауын және спортшылар арасындағы өзара сыйластықты көрсетті.

Әрбір қатысушы команда өз өнімдерін көрмеге ұсынды, осылайша зауыт ұжымдары бір-бірінің өндіретін өнімдерімен танысып, футбол, волейбол, жеңіл атлетика, шахмат, үстел теннисі сияқты түрлі спорт түрлерінде жарыстарға қатысты.

Жүлделі орындарға ие болғандар естелік сыйлықтармен және атаулы грамоталармен марапатталды.

Жалпы, спорт - әріптестерді біріктіретін және корпоративтік рухты арттыратын ең қуатты құралдардың бірі, сондықтан Компания мұндай іс-шараларды тұрақты өткізуді жоспарлап отыр.

Әлеуметтік серіктестік

Еңбек өнімділігі үшін жағдай жасау, машина жасау саласы қызметкерлерінің өмір сүру деңгейін арттыру және Компания тобының тұрақты жұмысын қамтамасыз ету мақсатында Салалық келісім жасалды, оның негізгі қағидаттары әлеуметтік серіктестік тараптарының шаруашылық қызметін табысты қамтамасыз ету үшін жағдай жасауға бағытталған шараларды іске асыру болып табылады. Компания ұжымымен ұжымдық шарт жасалды, ол еңбекақы төлеуді ұйымдастыру, әлеуметтік қолдау көрсету, еңбек жағдайлары, демалыс және т.б. үшін бірыңғай қағидаттарды белгілейді. Қызметкерлер мен жұмыс беруші арасында

ұжымдық шарттар барлық еншілес ұйымдарда да жасалған. Ұжымдық шартта қызметкердің бала тууына/асырап алуына байланысты, қызметкердің, оның отбасы мүшелерінің қайтыс болуына байланысты еңбек демалысына материалдық көмек, жүктілік және босану бойынша әлеуметтік төлемдер, басқа жұмысқа ауыстыру мүмкін болмаған жағдайда еңбек шартын бұзу кезіндегі өтемақы, қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелеріне ауырған жағдайда ерікті медициналық сақтандыру және медициналық қызмет көрсету, балалардың сауықтыру лагерьлерінде 7 жастан 14 жасқа дейінгі жұмыскерлер балаларының демалысын ұйымдастыру және т. б. қамтитын негізгі әлеуметтік пакет көзделген.

Шағымдар мен өтініштерді алдын алу және реттеу, қызметкерлер арасында әлеуметтік-еңбек қақтығыстарын болдырмау мақсатында тұрақты жұмыс істейтін Келісу комиссиясы құрылды, Омбудсмен лауазымы жұмыс істейді.

Әлеуметтік әріптестіктің тағы бір бағыты бойынша Компания халықпен, қоғамдық құрылымдармен, жергілікті қоғамдастықтармен, мемлекеттік атқарушы органдармен, оқу орындарымен және басқа санаттармен тиімді өзара іс-қимылды қарастырады.

2022 жылғы желтоқсанда Екібастұз ЖЭО апатынан кейін техногендік сипаттағы төтенше жағдай режимінің енгізілуіне байланысты Қазақстан машина жасаушылар одағының бастамасымен және Екібастұз қаласындағы ТЖ жою жөніндегі штаб басшысының келісімі бойынша «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ кәсіпорындарының дәнекерлеушілер, сантехниктер және слесарлар мамандарының тобы қалаға тұрғын үйлердегі сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін қосуға көмек көрсету үшін барды. Реттеу жұмыстарына жіберілген барлық мамандар қажетті жабдықтармен, құралдармен және қорғаныс құралдарымен жабдықталған болды.

15 қазанда «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ қызметкерлері Астана қаласы Есіл ауданы әкімдігінің қолдауымен 40 қарағай отырғызды. Қарағай көшеттері Ұлттық компанияның бастамасымен Петропавл қаласы маңындағы Солтүстік Қазақстан облысының тәлімбағынан әкелінді. «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ мен еншілес ұйымдардың ұжымы отбасыларымен және балаларымен бірге акцияға белсенді қатысты.

Іскерлік әдеп кодексі

Корпоративтік мәдениетті қалыптастыру және дамыту мақсатында Компанияда Іскерлік әдеп кодексі енгізілді.

Компанияның негізгі корпоративтік құндылықтары: адалдық, әділдік, құмарлық, ашықтық және жауапкершілік болып табылады.

Корпоративтік хатшы – Компанияда Іскерлік әдеп кодексінің ережелерін енгізуге және сақтауға ықпал ететін Омбудсмен функциялары жүктелген лауазымды тұлға.

Жұмыс орнындағы денсаулық және қауіпсіздік

Компания тобында қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау, жарақаттануды төмендету, жұмыскерлердің өндірістік және санитарлық-

тұрмыстық еңбек жағдайларын жақсарту, зиянды және жағымсыз факторлардың әсерін азайту бойынша тұрақты жұмыс жүргізіледі.

2022 жылы Өндірістік қауіпсіздік саласындағы саясат әзірленді (Компанияның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 желтоқсандағы шешімімен бекітілді).

Компания барлық қызметкерлердің қауіпсіздік техникасы талаптарын сақтауы, олардың еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы саласындағы хабардарлық деңгейін арттыру жөніндегі іс-шараларды бақылау үшін ЕТҰ-мен үнемі тығыз байланыста болады.

Бақылау ЕТҰ-ның ай сайын жаңартылған деректерді ұсынатын чек-парақтар түріндегі есептілік жүйесін әзірлеу арқылы жүзеге асырылады. Комиссиялық тәртіппен кезең-кезеңімен ЕТҰ-ға ұсынылатын чек-парақтар бойынша ақпаратты ЕТҰ-ның өздеріне бару арқылы верификациялау жүргізіледі. Тексеру парақтарын цифрландыру мүмкіндігі зерттелу барысында.

Сондай-ақ тұрақты негізде кәсіпорындарда сәйкессіздіктерді, тәуекелдерді, тиістілік нормаларының бұзылуын және т. б. анықтау және жою бойынша тексерулер жүргізіледі.

Компания басшыларының ЕТҰ ұжымдарымен бірлесіп кездесулері, кеңестер, «дөңгелек» үстелдер өткізілді, олардың барысында проблемалық мәселелер мен оларды шешу жолдары талқыланды.

Еншілес кәсіпорындардағы әлеуметтік тұрақтылық мәселелеріне ерекше назар аударылады:

- жұмыс орындарын қамтамасыз етуді (цехтар мен үй-жайлардағы температуралық режим және жарықтандыру, қасбеттер мен шатырлардың жай-күйі, барлық үй-жайлардағы тазалық, станоктар мен жабдықтардың жұмыс қабілеттілігі және т. б.) бақылау;

- профилактикалық медициналық тексерулер жүргізу;

- жұмыскерлерді арнайы киіммен, аяқ киіммен, жеке қорғану құралдарымен қамтамасыз ету;

- жұмыскерлердің еңбек міндеттерін орындау кезінде олардың өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін жауапкершілікті сақтандыру;

- тамақтану, бос уақытты және спорт үшін мүмкіндіктерді қамтамасыз ету.

Кредиторлық берешектің болуына және «ПАМЗ» АҚ және «СМЗ» АҚ шоттарының қамауға алынуына байланысты Компания осы кәсіпорындарға жалақы төлеу бойынша қаржылық көмек көрсетті. Сондай-ақ, «СМЗ» АҚ-қа 1 млн. теңге мөлшеріндегі қаржы көмегі «С. М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ тарапынан көрсетілді. 2022 жылдың қысқы кезеңінің басында компания қызметкерлерінің жинаған қаражаты есебінен «СМЗ» АҚ-тың қызметкерлері үшін жұмыс киімдері (кирз етіктері мен унты) сатып алынды.

Еңбек жағдайларын жақсарту аясында бірқатар кәсіпорындарда ғимараттар мен жатақханалар жөнделді, шатырлар жөнделді,

аудиториялар, асханалар, жуынатын бөлмелер мен душтар жаңартылды. Пайдаланылмаған ғимараттар қойма, кеңсе бөлмелеріне айналдырылды. Жұмыс алаңдары мен ғимараттардың қасбеттері де қайта жабдықталды.

Мысалы, «С. М. Киров атындағы машина жасау зауыты» бірқатар үй-жайларында жылыту жүргізілді, «Зенит» Орал зауыты» АҚ ғимараттарында жаңа пластикалық терезелер орнатылды; «Қазақстандық авиация индустриясы» ЖШС, «Қазақстан Aselsan инжиниринг» ЖШС және «Steel manufacturing» ЖШС-да құбырлар мен кабельдерді ауыстырды, жұмыс аймақтары қайта жабдықталды; «Семей инжиниринг» АҚ-та асханаға жөндеу жүргізілді, үлкен форматты теледидарлар орнатылып, уақытша сақтау қоймасы бейнекамералармен жабдықталды.

ЕТҰ қызметкерлерінің жалақысын арттыру бойынша шаралар жоспарлы түрде қабылданды. 2022 жылдың қорытындысы бойынша Компания тобы бойынша орташа айлық жалақы бастапқы жоспарға сай 201 мың теңгені құраса, іс жүзінде 221 мың теңгені құрады. Бұдан басқа, қызметкерлердің сыйлықақысы 14% – ға және материалдық көмек мөлшері 9% - ға ұлғайды. 2022 жылғы бағамен салыстырғанда 2023 жылы еңбекақы төлеу қорын 8,5% - ға ұлғайту жоспарланды.

Уақытша қарыздары бар кәсіпорындардың жүктелуін қамтамасыз ету үшін Компания олардың тапсырыстарымен қамтамасыз ету мүмкіндіктерін іздейді. Мәселен, «ҚТЖ» АҚ тобының кәсіпорындарымен теміржол өнімдерін жеткізу туралы ұзақ мерзімді ынтымақтастық туралы уағдаластықтарға қол жеткізілді. Алынған тапсырыстар «СМЗ» АҚ, «ПАМЗ» АҚ және «Тыныс» АҚ арасында бөлінді.

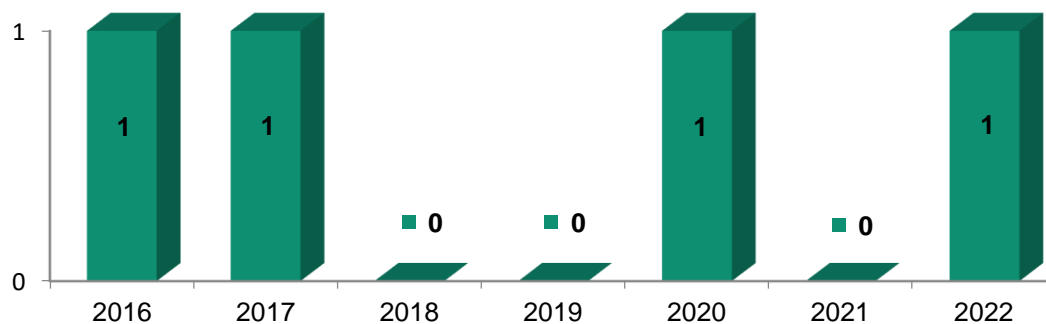
2022 жылы тәжірибе тәртібінде білікті мамандарды тарта отырып, «ҚИ 811 автожөндеу зауыты» АҚ әлеуметтік тұрақтылығына зерттеу жүргізілді. Зерттеу нәтижелері бойынша кәсіби сарапшылар Компанияның басқа кәсіпорындарында әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін қолданылатын бағалаулар мен бірқатар әмбебап ұсыныстар берді.

«Қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес жұмыс берушінің еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде қызметкердің өмірі мен денсаулығына зиян келтіргені үшін азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру жүзеге асырылады.

Есепті кезеңде 1 жазатайым оқиға орын алды: 2022 жылғы 15 Шілдеде «Тыныс» АҚ-та № 5 жөндеу цехының слесары Д.Ж. Газисов салмағы 29 кг токарлық станоктан «патрон» мойынтірегін алып тастағанда, оны аяғына құлатып алып, нәтижесінде қолдың төртінші саусағының ығысуымен ашық шеткі сынық алды. Оның негізгі себебі: қауіпсіздік ережелерінің бұзылуы болды. Осылайша, кінәнің 80% - ы ұйымның, 20% - ы қызметкердің мойнында деп танылды. Нәтижесінде қызметкерге емдеу шығындары өтелді.

Компания тобы бойынша 2022 жылы еңбекті қорғауға және қауіпсіздік техникасын қамтамасыз етуге жұмсалған шығындардың жалпы сомасы 651 587 мың теңгені құрады.

Өндірістік жарақаттану (адам)

СЫРТҚЫ АУДИТ ЖӘНЕ АУДИТОРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Moore Kazakhstan

«Нұрлы Тау» бизнес-орталығы, 1А,
2-ші қабат, Өп-Фараби даңғылы 5,
Алматы, Қазақстан, 050059

T +7 727 266 99 04

E info@moore.kz

kazakhstan.moore-global.com

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

«Қазақстан инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ акционеріне

Пікір

Біз «Қазақстан инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ және оның еншілес кәсіпорындарының (бұдан әрі – «Топ»), осы құжатқа біріктірілген 2022 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайы бойынша шоғырландырылған есептен, кірістер мен шығындар және өзге де жиынтық залал бойынша шоғырландырылған есептен, ақша қаражатының қозғалысы бойынша шоғырландырылған есептен, аталған күнге аяқталған жылдағы жеке капиталдағы өзгерістер бойынша шоғырландырылған есептен, сондай-ақ, қаржылық есептіліктің ескертпелері мен шоғырландырылған есеп саясатының қысқаша сипаттауынан тұратын қаржылық есептілікке аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, табысталған шоғырландырылған қаржылық есептілік 2022 жылдың 31 желтоқсанындағы Топтың қаржылық жағдайын, сондай-ақ, шаруашылық қызметінің нәтижелерін және аталған күнге аяқталған жылдағы ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық Қаржылық Есептілік Стандарттар (бұдан әрі – «ХҚЕС») талаптарына сәйкес барлық елеулі аспектілері бойынша шынайы қамтып көрсетеді.

Пікір білдіруге негіз

Біз Халықаралық Аудит Стандарттарына (бұдан әрі – «ХАС») сәйкес аудит жүргіздік. Біздің жауапкершілігіміз осы стандарттарға сәйкес есебіміздің «Шоғырландырылған қаржылық есептілік бойынша аудит жүргізудегі аудитордың жауапкершілігі» тарауында баяндалған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары Кеңесінің кәсіби бухгалтерлердің әдеп Кодексіне (бұдан әрі – «БХӘСК Кодексі») және Қазақстан Республикасындағы шоғырландырылған қаржылық есептілік бойынша біздің аудитке қойылатын әдептік талаптарға сәйкес Топқа қатысты тәуелсіз болып табыламыз және осы аталған талаптарға және БХӘСК Кодексіне сәйкес басқа да әдептік міндеттемелерді орындадық. Біз пікіріміздің негізі бола алатын жұмыс барысында алынған аудиторлық дәлелдердің толық және дұрыс екендігіне кәміл сенімдіміз.

Маңызды жағдай - қызметтің үздіксіздігі

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2(ә) ескертпеде көрсетілгендей, 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша топтың жинақталған шығыны 9,261,799 мың теңгені құрады және оның ағымдағы міндеттемелері ағымдағы активтерден 919,882 мың теңгеге асып түсті. Бұл шарттар айтарлықтай белгісіздіктің болуын көрсетеді, бұл топтың үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетіне айтарлықтай күмән тудыруы мүмкін. Біздің пікірімізде осы мәселеге қатысты ескертпелер жоқ.

Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қатысты басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың жауапкершілігі

Топ Басшылығы ХҚЕС сәйкес осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау және шынайы табыстау, сондай-ақ, Топтың пікірінше ықпалсыз әрекеттер немесе қателерден болатын елеулі бұрмалауы жоқ шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін қажетті ішкі бақылау жүйесін қамтамасыз етуіне жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде Басшылық Топтың үздіксіз негізде өз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау үшін, үздіксіз қызметке қатысты мәліметтерді тиісті жағдайларда жария ету үшін және Басшылық Топты жоюды, қызметін тоқтатуды көздеу жағдайларын немесе қызметті жою мен тоқтатудан басқа баламаның жоқтығының болмағандығын есепке алмағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде есептілікті дайындау үшін жауапты болып табылады.

Топ Басшылығы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау процесін бақылау үшін жауапты болып табылады.

1-бет, барлығы 3

Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қатысты аудитордың жауапкершілігі

Біздің аудитіміздің мақсаты шоғырландырылған қаржылық есептілікте ықылассыз әрекеттер немесе қателер нәтижесінде пайда болатын жалпылай маңызды бұрмалаулардың жоқ екендігі туралы толықтай сенімділікке ие болу және пікірімізді білдіретін тәуелсіз аудиторлар есебін шығару. Жеткілікті сенімділік сенімділіктің жоғарғы деңгейі болып табылады, алайда, ХАС сәйкес жүргізілген аудит маңызды бұрмалауларды, егер бар болса, әрқашан анықтай алатындығына кепілдік бере алмайды. Бұрмалаулар ықылассыз әрекеттер немесе қателер салдарынан орын алуы мүмкін, және, егер басқалардан бөлек немесе бірге шоғырландырылған қаржылық есептілікті пайдаланушылардың осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне ықпал ете алса, олар маңызды деп қаралады.

Біздің аудитте ХАС сәйкес кәсіби пайымдаманы қолданамыз және аудитті жоспарлау мен жүргізу барысында кәсіби күмәншілдік қағидасын басшылыққа аламыз. Сонымен қатар:

- ықылассыз әрекеттер немесе қателер салдарынан болған шоғырландырылған қаржылық есептіліктің маңызды бұрмалау қауіптерін анықтаймыз және бағалаймыз, осы тәуекелдерді табу үшін аудиторлық тәсілдерді жасаймыз және қолданамыз, және өз пікірімізді білдіру үшін толық және тиісті аудиторлық дәлелдерді аламыз. Ықылассыз әрекеттер салдарынан пайда болатын маңызды бұрмалауларды таппау қауіпі қателер салдарынан пайда болатын маңызды бұрмалауларды таппау қауіпінен жоғарырақ, өйткені ықылассыз әрекеттерге келісім, алдау, әдейі қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап беру немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттері жатады;
- Аудит процесінде қолдану үшін қалыптасқан жағдайда пайдалана алатын аудиторлық тәсілдерді жасау мақсатында, бірақ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, ішкі бақылау жүйесін зерттейміз;
- Қолданыстағы есеп саясатының дұрыстығын және бухгалтерлік бағалардың негізділігін, басшылық дайындаған ақпараттың тиісті түрде ашылуын зерттейміз;
- Басшылықтың қызмет үздіксіздігі қағидасын қолдану заңдылығы туралы және Топтың үздіксіз негізде өз қызметін жалғастыру қабілетіне күмән келтіруі мүмкін жағдайдарларға байланысты елеулі белгісіздікті анықтайтын аудиторлық дәлелдер негізінде қорытынды жасаймыз. Елеулі белгісіздіктің бар екендігіне көз жеткізген жағдайларда біз аудиторлық есебімізде шоғырландырылған қаржылық есептілікке жасалатын ескертпелерге назар аударуымыз қажет немесе тиісті деңгейде ақпаратты ашпау жағдайында пікірімізді өзгертуіміз қажет. Біздің тұжырымымыз есебіміздің дайындалу күніне алынған аудиторлық дәлелдерге негізделеді. Алайда, келешектегі оқиғалар немесе шарттар Топтың үздіксіз негізде өз қызметін жалғастыра алу қабілетіне әсер етуі мүмкін;
- Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің жалпы құрамын, құрылымын және мазмұнын, сонымен қатар, ақпараттың ашылуын, осыған негізделген операциялар мен оқиғалардың дұрыстығын қамтамасыз етілуін бағалаймыз;
- Шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін ұйымдардың қаржылық ақпаратына немесе топ ішіндегі қызметке қатысты жеткілікті тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Біз топтың аудитін басқаруға, бақылауға және жүргізуге жауап береміз. Біз өзіміздің аудиторлық пікіріміз үшін жауаптымыз.

Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қатысты аудиттордың жауапкершілігі, жалғасы

Біз Топты басқаратын тұлғаларға жоспарланған аудит көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ, аудит барысында көзге түскен маңызды аудиторлық ескертулер, ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабар береміз.

Бекітемін

Серик Кожикенов
Жоба жетекшісі
Аудитор, біліктілік куәлігі № 0000557, Қазақстан
Республикасының Қаржы Министрлігінен 2003
жылдың 24 желтоқсанда берілген
Атқарушы директор
«Moore Kazakhstan» ЖШС
2023 жылғы 15 маусым

Нурман Жиенбай
Аудит бойынша менеджері

Қазақстан Республикасының Қаржы Министрлігінен 2022 жылдың 16 маусымда берілген аудиторлық қызметпен айналысу құқығын беретін № 22011362 мемлекеттік лицензия

TRANSLATED

«Қазақстан инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ
Кірістер мен шығындар және өзге де жиынтық табыс жөніндегі шоғырландырылған есеп
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

мың теңге (егер басқаша көрсетілмесе)

ҮЗДІКСІЗ ҚЫЗМЕТ

Табыстар

Өтізудің өзіндік құны

Жалпы табыс

Өтізу бойынша шығындар

Жалпы өкімшілік шығындар

Құнсызданудан болған залалдарды қалпына келтіру (залал), таза

Өзге операциялық табыстар, таза

Операциялық табыс

Бірлескен және қауымдасқан кәсіпорындар кірістерінің үлесі

Қаржылық кірістер, таза

Бағам айырмадан табыс (шығын)

Салық салынғанға дейінгі табыс

Табыс салығы бойынша шығын

Жыл ішіндегі табыс

ТОҚТАТЫЛҒАН ҚЫЗМЕТ

Тоқтатылған қызметтен түскен таза залал

Жыл ішіндегі табыс

Жыл ішіндегі өзге де жиынтық кіріс

Жыл ішіндегі жалпы жиынтық табыс

оның ішінде тиесілі:

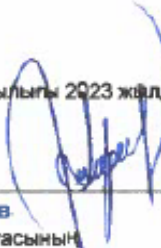
Компания Акционерлеріне

Бағыланбайтын үлеске

Ескертпе	2022	2021
3	58,771,471	92,419,901
4	(53,290,775)	(85,145,479)
	5,480,696	7,274,422
5	(1,151,741)	(1,076,994)
6	(4,523,102)	(4,564,070)
7	578,944	(1,115,416)
8	3,871,852	768,512
	4,256,649	1,286,454
12	583,486	169,330
9	1,170,015	1,460,318
	225,512	(187,611)
	6,235,662	2,728,491
10(a)	(1,107,168)	(812,376)
	5,128,494	1,916,115
	-	(23,014)
	5,128,494	1,893,101
	-	-
	5,128,494	1,893,101
	5,113,899	1,927,436
	14,595	(34,335)

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті Топтың басшылығы 2023 жылдың 15 маусымында бекітіп, оның атынан қол қойған:

Теміржан Абдрахманов
Басқарма
Төрағасы

Гарип Исмаев
Басқарма Төрағасының
экономика және қаржы бойынша
орынбасары

Гульвира Икматова
Бас бухгалтер

TRANSLATED
«Қазақстан инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ
Қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есеп
2022 жылдың 31 желтоқсанына

мың теңге	Ескертпе	2022	2021
АКТИВТЕР			
Айналымнан тыс активтер			
Негізгі құралдар	11	41,106,509	42,903,940
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		243,643	248,818
Материалдық емес активтер		338,183	336,041
Бірлескен және қауымдастырылған мекемелерге арналған инвестиция	12	6,876,240	6,715,752
Кейінге қалдырылған салық активтері	10(е)	1,827,465	1,944,008
Берілген қарыздар	13	9,669	2,192,197
Қолдануға шектелген ақша қаражаты	14	2,474,148	2,573,936
Өзге ұзақ мерзімді активтер	15	2,115,935	2,122,307
		54,991,792	59,036,999
Ағымдағы активтер			
Тауарлы-материалдық қорлар	16	21,061,675	16,525,323
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		1,804,303	878,745
Берілген аванстар және өзге активтер	17	18,193,887	13,775,882
Сауда және өзге дебиторлық берешек	18	5,233,457	6,870,973
Берілген қарыздар	13	1,579,313	–
Қолдануға шектелген ақша қаражаты	14	426,566	516,486
Банк депозиттері		–	2,640
Ақша қаражаты және олардың эквиваленттері	19	24,883,812	28,228,867
		73,183,013	66,798,916
Сатуға арналған активтер		184,087	215,951
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		128,358,892	126,051,866
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Капитал мен резервтер			
Акционерлік капитал	20(а)	58,323,806	58,323,806
Қосымша төленген капитал		412,408	412,406
Өтелмеген залал		(9,261,799)	(14,375,698)
Компания акционерлерінің үлесі		49,474,413	44,360,514
Бақыланбайтын үлес		342,446	338,777
		49,816,859	44,699,291
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар және ұзақ мерзімді жалдау	21	2,827,247	4,048,878
Төлеуге берілетін артықшылықты акциялар бойынша дивидендтер		776,347	780,701
Сауда және өзге кредиторлық берешек	22	392,335	436,840
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемесі	10(е)	443,209	399,632
		4,439,138	5,666,051
Ағымдағы міндеттемелер			
Қарыздар және ұзақ мерзімді жалдау	21	22,491,775	22,566,049
Кейінге қалдырылған кіріс - мемлекеттік субсидия	21	192,344	425,642
Сауда және өзге кредиторлық берешек	22	13,527,331	15,282,616
Бағалау міндеттемелері	23	3,740,235	5,277,132
Алынған аванстар	24	33,634,075	31,255,891
Төлеуге берілетін артықшылықты акциялар бойынша дивидендтер		511,829	469,507
Төленетін табыс салығы		5,305	409,687
		74,102,895	75,686,524
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		78,542,033	81,352,575
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		128,358,892	126,051,866

TRANSLATED

«Қазақстан инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі шоғырландырылған есеп
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

мың теңге	Ескертпе	2022	2021
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Сатып алушылардан түсетін ақша қаражаты түсімі		74,023,714	80,466,193
Қызметкерлерге төленетін ақша қаражаты		(9,266,433)	(8,411,490)
Өзге салықтар мен міндетті әлеуметтік төлемдер		(10,464,338)	(10,561,125)
Жеткізушілерге төленетін ақша қаражаты		(54,938,155)	(61,439,970)
Операциялық қызмет бойынша ақша қаражатының табыс салығын төлеу алдындағы түсімі	25	(645,212)	53,608
Алынған пайыздар		2,613,090	1,888,740
Төленген пайыздар	21	(1,012,185)	(1,188,516)
Төленген табыс салығы		(1,482,056)	(1,998,717)
Операциялық қызмет бойынша түскен (пайдаланылған) таза ақша қаражаты		(526,363)	(1,244,885)
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Негізгі құралдарды сатып алу		(872,595)	(1,475,551)
Негізгі құралдарды сатудан түсетін түсімдер		22,607	78,950
Материалдық емес активтерді сатып алу		(76,572)	(138,741)
Басқа инвестицияларды сатып алу		(65,047)	–
Еншілес және қауымдасқан кәсіпорындардағы қатысу үлестерін сатудан түсетін түсімдер		403,882	1,401,735
Еншілес кәсіпорындардың шығуы		(254)	(2,866)
Банктік депозиттің төмендеуі		2,640	–
Қарыздар беру	13	(132,469)	–
Берілген қарыздарды өтеу	13	559,606	–
Табыс салығын шегергенде алынған дивидендтер		382,810	576,430
Инвестициялық қызмет бойынша (пайдаланылған) түскен таза ақша қаражаты		224,608	439,957
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Қарыздар бойынша түсімдер	21	3,326,864	7,388,028
Қарыздарды өтеу	21	(6,059,634)	(8,843,355)
Дивидендтерді төлеу	20(ә)	(10,926)	(327,023)
Қаржылық қызмет бойынша пайдаланылған таза ақша қаражаты		(2,743,696)	(1,782,350)
Ақша қаражатының таза ұлғаюы (азаяуы)		(3,045,451)	(2,587,278)
Валюта бағамының өзгеруінің ақша қаражатына ықпалы		(299,604)	118,048
Жыл басындағы ақша қаражаты және олардың эквиваленттері		28,228,867	30,698,097
Жыл соңындағы ақша қаражаты және олардың эквиваленттері	19	24,883,812	28,228,867

Тура және жанама әдіс бойынша жиналған операциялық қызмет бойынша ақша қаражатының ағымын салыстыру мен ақшасыз операциялар 25 ескертпеде көрсетілген.

TRANSLATED

мың теңге

2021 жылдың 1 қаңтарына
Жыл ішіндегі жиынтық залал
Акциялар шығару
Еншілес кәсіпорынның шығуы
Жарияланған дивидендтер
2021 жылдың 31 желтоқсанына
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс
Жарияланған дивидендтер
2022 жылдың 31 желтоқсанына

«Қазақстан инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ
Жеке капиталдағы өзгерістер жөніндегі шоғырландырылған есеп
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға

Ескертпе	Акционерлік капитал	Қосымша төленген капитал	Өтелмеген залал	Компания акционерлерінің үлесі	Бақыланбайтын үлес	Барлығы
	57,118,832	412,406	(15,978,400)	41,552,838	879,720	42,432,558
	–	–	1,927,436	1,927,436	(34,335)	1,893,101
20(a)	1,204,974	–	–	1,204,974	–	1,204,974
	–	–	–	–	(495,705)	(495,705)
20(ө)	–	–	(324,734)	(324,734)	(10,903)	(335,637)
	58,323,806	412,406	(14,375,698)	44,360,514	338,777	44,699,291
	–	–	5,113,899	5,113,899	14,595	5,128,494
20(ө)	–	–	–	–	(10,926)	(10,926)
	58,323,806	412,406	(9,261,799)	49,474,413	342,446	49,816,859

5 беттен 31 бетке дейінгі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады

БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы»

акционерлік қоғамы

Пошта мекенжайы:

Қазақстан Республикасы 010000,

Астана қаласы, Керей, Жәнібек хандар көшесі, 12А

тел.: +7 (7172) 72-52-52

e-mail: ke@ke.kz